

# KÂİNAT BEYNE DAR, NÖRON KÂİNATA BÜYÜK GELDİ!

İsmail Hakkı AYDIN  
aydin@atauni.edu.tr

## BİLİM FELSEFESİ SERİSİ DEMİŞTİK YA...

Felsefe; din, ahlak ve bilim şemsiyesi altında erdemli insan olma sanatıdır. Zira Felsefe, entelektüel bir mürşit ve deryada yürüme, sahrada yüzme sanatıdır. Felsefe, kaliteli bir hayat için de gereklidir. Felsefe bilmeyenin, çağ değiştirecek bilimsel ve teknolojik atılım yapması mümkün değildir. Felsefe olmadan bilim, bilim olmadan teknoloji olmaz! Çünkü Felsefe, bilimin matematize olmamış halidir. Felsefe alışkanlığı olmayan toplumlar bu sebeple, bilime katkı sağlayamazlar. Özdeşlik ve nedensellik düşüncesi, bilimin yolunu açar. Diğer taraftan Felsefe; bilimin efendisi, perspektif meşalesidir, paradigma ise kölesidir. Bilimin bizatihi kendisi, bir çok disiplinle iç içe bir “Komplo Teorisi” olup, çok komplike ve canlı bir hayat sürmektedir! Bilim ve Felsefe münazaraları ve sohbetleri tarih boyunca, bilimin gelişmesine ve Teknolojinin doğmasına, gelişmesine ve hatta sanayi devrimlerine kapı açmıştır. İlk buhar makinesinin prototipi İskenderiye’de, böyle bir sohbet sonucu Heron (M.S. 10-70) tarafından icat edilmiştir. Düşünce, teori ve fikirler, tartışılabilirdiği ve deneylenebildiği müddetçe, bilim olur. Deneyini yapamadığın teori, her zaman muallakta kalır. Motor fikri, atsız araba fikri hep bu sohbetler, bu tartışmalar, bu deneyler neticesinde ortaya çıkmıştır. Bağımsız olmak, gücü elinde tutmak ve hükmetmek için bilgi ve teknolojiye hâkim olmak gerekir. “Erdem”den bahsetmişken, ehemmiyetine binaen, en son söylenmesi gerekeni en başında söylemek gerekir diye düşünüyorum ve hemen “**VECİZELERİM**”den bir iktibasla “**Erdem ve marifet, mükevvenatın zahiri kısımlarını görmek ve farkında olmak değil, görünmeyen kısımlarını ve boyutlarını görebilmek ve farkında olabilmektir!**” diyorum.

Felsefe, farklı tasavvurlar manzumesidir, hayatın kendisidir ve anlaşılmak içindir ve insanı terbiye eder. Felsefe, kâinatı çözmeye çalıştığı müddetçe bilime, tabiatı uzaklaştıkça da “din”e yaklaşır ve kâinatı ve hayatı inşa edebilen, din ve bilimden daha entelektüel bir etkinliktir.

Diğer taraftan, Matematik Felsefenin hayati algoritması olup, “Hayat Algoritma, Algoritma Matematik, Matematik de Sihirdir!” Fakat Matematiğin izah etmekte aciz kaldığı şey de, berekettir. Nitekim bereket,

Kuantik bir hadise olup, beşer aklıyla ve klasik matematikle izah edilemez! Onun Matematiği de felsefesi de farklıdır.

Felsefe; öğrenme sanatı, öğrenme ise beyinde yeni devreler meydana getirme, güçlendirme ve zenginleştirme sanatıdır. Felsefe; sahip olduğumuz ve olacağımız entelektüel kapasite ve sermaye kazanımlarının farkındalığını sağlar. Felsefede doğru yoktur ama felsefesiz de doğru yoktur.

Felsefenin beslemediği bilim, topal; cihanşümul ahlak ve edebin kuşatmadığı teknoloji, kör; merak, kuşku ve şüphenin sofrasında bulunmadığı bilim insanı açtır. Bilgi de kuşku ile başlar.

Felsefenin esas görevi, sorgulamak ve eleştirmektir. Felsefesiz bilim kısır, bilimsiz felsefe boştur. Felsefesiz ne din olur ne de bilim... Felsefi boyutta inançlar da, tüm canlılar gibi evrimleşir, tekâmül eder. Ancak “Din” de, çevreyi açıklamak, toplumu aydınlatmak ve yönlendirmek ile mükelleftir. Mitolojide de, Gök Tanrısı Zeus, Denizler Tanrısı Poseidon ve Sağlık Tanrısı Asklepion, bu görevlerle vazifeli oldukları kabul ediliyor ve inanılıyordu.

## **Beyin Demişken**

**Beynin yapabileceklerinin yanında, tarih boyunca yapabildikleri hiçtir!**

**Beyin Kâinattan daha büyük, nöron daha geniştir. Kâinat beyne sığdı. Ama tek bir “Nöron” Kâinata sığmaz!**

Beyin; ahlak, erdem, haysiyet, onur, karakter ve şahsiyeti belirleyen bir donanım, zekâ; işletim sistemi, işlemci, akıl ise yazılımdır. Allah’ın sıfatlarının “bilgi-enerji” olarak tecelli ettiği ve hayatın menfaati için bilgi üretmekle görevli, geçmiş, geleceği, cenneti ve cehennemi de içinde taşıyan “ölümsüz holistik ben”dir. Beyinle geçen bir değil, bin ömür bile, beyni anlamaya kâfi değildir.

Hafızası namütenahi, ağırlığı vücudumuzun %2’si kadardır lakin, bu %2, %98’i yönetiyor. %80’i sudur. Yüz milyar nöron hücresi var takriben içerisinde. Kanın %15’ini ve alınan oksijenin %25’ini kullanıyor. Sadece glikozla besleniyor. Varlığını beyin omurilik sıvısı (BOS) içinde sürdürüyor. Beyin, her gece sokaklarını, caddelerini ve hücrelerini bu özel sıvı ile tertemiz yıkar, sabaha hazırlar. İnsan, yine de ibret almaz!

Beynimizde, vücudumuzdaki her bir noktanın, anatomik düzen içinde temsil edildiği ayrı bir yer vardır. Ancak bu noktalar hep birbirleri ile sürekli ve sıkı bir muhaberat içerisinde.

Gece sen uyusan da beyin hiç uyumaz. Gün boyu elde edilen bilgilerin derin analizini yapar, düzenler ve uzun süreli hafızaya kaydeder. Bilgiyi hafızayla muhafaza eder, zihin, hayal ve muhakemeye de üretir, bulunduğu çevre gibi davranır, bulunduğu ortamın da beyni olur. **Beynin eski/yeni defterleri karıştırmasına(!) da rüya diyoruz.**

Beyin, uyarılmayan alanlarını boş kalıp tembelleşmesin diye, eski defterleri karıştırıp, yaşanmış ya da yaşanmamış hadiselerden bir kompozisyonla rüya hâlinde meşgul ederek canlı tutmaya çalışır. Beyin yaratıcıdır. Yaratıcı olmayan beyin, tekrara düşer. Tekrara düşen beyin üretmez, yaşlanır, küflenir, tükenir.

Beyin, zihin ve lisan esnekliğinin birlikte kazandırdığı “potansiyel kelime ve cümle” üretim sonsuzluğu, hayata namütenahi düşünce ve hayal kabiliyeti armağan etmiştir. Faaliyetlerini birbirine bağlı olarak sürdüren, belli fonksiyonlarda sistematize olmuş ve maharet kazanmış “mikrobilinç” modellerinden müteşekkil, her an istişare, devinim, değişim içinde ve mesuliyeti çok olan, hiçbir anı bir daha yaşamayan bir mucizedir!

Beyin, her şeyi, her fikri kabul eder, reddetmez, kayıt altına alır ve asla kaybetmez. İlâhi bir tecelli ve kâinatın en muhteşem kuantik ve holistik tezahürü, Rahmâni tefekkürün laboratuvarı, mazinin kaydı, istikbalin yol haritası, Cihân şuurunun vücut bulmuş hâlidir ve Âlemin bütün hususiyetlerini yansıtır.

Beynimiz devamlı değişim ve devinim hâlinde bulunan ve hiçbir anın tekrarı olmayan canlı bir devredir ve devamlı surette çevreden aldığı bilgileri, frekans ve holistik olarak analiz edip, müktesebatı çerçevesinde yeni fikirler üreterek, bunları sinyal çıktıları hâlinde çeşitli organlara, hatta diğer bütün(!) beyinlere de gönderen biyolojik otonom bir robot ve düşüncenin ve yeniliğin imalathanesidir.

Beynin algılayabildiği ve kavrayabildiği gerçeklik, sadece bir illüzyondan ibarettir. Cihanın saklı değişkenliklerini kavrayabilen bir beyin için, evrimleşmek gerekir! Beynin en az bildiğimiz ön beyin bölgesi (frontal lob), yaratıcı, üretici ve en çok faaliyette bulunan imalathane bölgesidir. Ruh, vicdan, akıl, zekâ, düşünce ve zihin, birbirinden bağımsız fakülteler olarak görünse de temelde entegre bir bütün olarak devamlı devinim ve değişim içindedir. Hep aktif ve canlı tutulmalıdır, zira atıl kalan her şey, zamanla küçülür, kaybolur ve unutulur! Beynimiz öğrenmek ve anlamakla, her an devinim, değişim ve dönüşüm içinde olduğundan, hiçbir anda **ne ben aynı benim ne de sen aynı sen...**

### **Beyinde hiçbir anın tekrarı yoktur! Nöroplastisite.**

Beyinde, hücre içi mikrotübülüslerin elektromanyetik titreşimlerinin kuantik şifreleri çözülünce, istenilen doğrultuda tekrar şifrelenebilir, kodlamalarla algoritmalar üretilerek tekrar geri gönderilebilir, tedavi gayesinin yanı sıra farklı bilgi aktarılabilir ve beyinler -uzaktan da olsa- kontrol altında tutulabilir. Beyindeki her hücrenin de bir ruhu, haysiyeti, şerefi ve onuru vardır. Beyindeki nöronların bağlantılarına müdahale ederek canlıları istenilen şekilde yönlendirmek mümkündür.

Beyinler, kuantum bilgisayarlara entegre edilebilecektir! Hibrit insanlar ve nanorobotlar sokaklarda cirit atacak! Akıbeti, artık varsın akliselim

sahipleri düşünsün! Beyinlere format atmak lazım. Ama öyle ki resetlemek de yetmiyor. Çünkü beyinlerdeki yazılım eski.

Beyinleri köleleştirmeden, hiçbir milleti çökertmek mümkün değildir! Beyinleri şeytan tarafından işgal edilmişler... Beyne fikir ekmek: Beyninize saçma ve tehlikeli düşünce tohumlarını ekmeyiniz! Beyne sahip olmaktan çok, layık olmaya gayret gerek! Beyni anlama gayretleri, hiç bitmeyecektir!

Beyni anlamak için fezayı, fezayı anlamak için zamanı, zamanı anlamak için mekânı, mekânı anlamak için nöronu anlamak gerek. Beyni anlayabilmek, her şeyi anlayabilmekle başlar! Beyni kâinatın çöplüğüne çeviren insan, neden yapay insan peşinde koşar ki...

Beyni ne kadar iyi anlarsak, o kadar mükemmel yapay zekâ algoritması yazmamız ve uygulamamız mümkündür. Beyni öğrenmek, kâinatı öğrenmektir. Onu tam olarak anlayabilmek, insanı anlayabilmek anlamına gelir.

Beyin, kendisini biçimlendirmek ve programlamak için çevresinden yardım alır, kötü günde ve çaresizlikte değişir ve çare üretir. Beyin, ne düşünülürse ona inanır ve onu gerçekleştirir ve öldükten sonra bir başka boyuta geçip yaşamaya devam eder!

Beyin, ölüm gerçekleştikten sonra bile, biyolojik olarak farkındalıkla birlikte bir müddet daha hissetmeye ve algıları kaydetmeye devam eder. Siz fark etmeden birçok şeyi hafızasına alabilir ve yaşamadığı, görmediği birçok şeyi de hayal edebilir.

Beyin ölümü ise, sadece beyin sapı nöronlarının fonksiyonlarını kaybetmiş olmasıdır!

## **Kuantum**

Kuantum, Kur'an'da Ankebut suresi 64. ayette sırlanmış... Çözecek kafa? Müslümanlar (!) sadece bu ayetin sırrını çözebilseydi, kuantumun kâşifi olurdu!

Kuantum kısaca, fiziksel olayları atom altı/mikroskobik düzeyde açıklamak için kullanılan yeni ve popüler bir alandır. Kuantum fiziği veya kuantum mekaniği olarak da adlandırılan kuantum, 20. yüzyılın başlarında geliştirilmiştir ve klasik fizikten farklı kurallara dayanır.

Kuantum teorisi, enerjinin ve maddenin parçacıklar halinde, yani kuantumlar halinde davrandığını ileri sürer. Kuantumlar, küçük ölçeklerde belirli değerlere sahip enerji paketleridir. Örneğin, fotonlar (ışık parçacıkları) kuantum olarak kabul edilir.

Kuantum fiziği, bazı temel kavramları içerir:

**Süperpozisyon:** Kuantum mekaniğine göre, bir parçacık aynı anda birden fazla durumda olabilir. Örneğin, bir parçacık hem hızlı hem de yavaş olabilir. Süperpozisyon, kuantum parçacığının belirli bir durumda bulunma olasılığının hesaplanması anlamına gelir.

**Belirsizlik İlkesi:** Werner Heisenberg (1901-1976) tarafından ortaya konan belirsizlik ilkesi, bir parçacığın konumunu ve momentumunu

aynı anda tam olarak belirlemenin imkansız olduğunu öne sürer. Belirsizlik ilkesine göre, bir parçacığın konumu veya momentumu hakkındaki bilgimiz, belirli bir ölçüm yaptığımızda kesinleşir.

**Kuantum Tünelleme:** Kuantum parçacıkları, enerji bariyerlerini klasik fizikte beklenenden daha kolay aşabilir. Bu olaya kuantum tünelleme denir. Kuantum tünelleme, parçacığın enerji bariyerini, bariyerin üzerinden değil, içinden geçerek aşmasıdır.

Kuantum fiziği, çok sayıda pratik uygulamaya da sahiptir. Kuantum mekaniği, atom ve molekül davranışını, malzeme özelliklerini, ışığın davranışını, elektronik cihazları, kriptografi ve kuantum bilgisayarlar gibi bir dizi alanda anlamamızı sağlar.

Kuantum fiziği, klasik fizik prensiplerinden farklıdır ve bazen sıradışı sonuçlar ortaya çıkarabilir. Bu nedenle, kuantum fiziği hala aktif olarak araştırılan ve geliştirilen bir alandır. Kuantum kısaca, hem “yok”luktur hem de “var”lık... Bir yerde olan her yerde, her yerde olan hiçbir yerde...

Beyin de, kuantum biyoloji ve fiziği kaidelerince çalışan bir kuantum bilgisayarıdır ve her duruma göre plan yapan stratejik bir kumanda merkezidir. Beyin, her biri farklı bir beyin gibi çalışan yüz milyar kutsal nöronun kolektif yapılanmasıdır ve anne karnında on ikinci günde idareyi ele alan, doğuma kadar hem kendinin hem de organların gelişimini organize eden, aksonu omurilik, kranial sinirleri dentritler olan, mikrokozmik, Kuantik ve kolektif bir nöronudur. Bütün bu özellikleri ile beyin, gelecekteki en son teknoloji ile üretilmiş, hapsoldüğü kafatası karanlığında, Kâinat için aydınlık ve hürriyettir!

### **Evet Kuantum...**

Kuantum tam anlaşılamıyorsa da, kuantumun illüzyon evrenindeki frekanslar olduğumuz aşikâr... Kuantum iletişim, kuantum şifreleme, kuantum haberleşme ve kuantum uydularının olmadığını mı sanıyorsunuz? Kuantum mekaniği, hayatın fiziğidir. Kuantum mekaniğinde, eşitsizliklerin matematiksel boyutları değişkendir, ve size kimin akıllı, kimin deli olduğunu kuantum söyler. Akıllı olan deli olur. Akıllı olmayan, deli olamaz. Akıllı olan bazen, kendini muhatap alarak da muhabbet edebilmelidir kendisiyle, deli deseler de... Deli olmak için de cesaret şarttır. Değil cesur, korkak olmak için bile, cesaret gerekir! Yola çıkalım ki, derdimiz yolda kalsın. Yola da, tek başımıza çıkalım ki, cesaretimiz artsın. Niyet edip yola çıkalım ki, kısmetimiz açılsın. Kısmeti ve nasibi niyet tayin eder.

Kuantum fiziği, Newton fiziğinin fiyakasını bozdu. Fakat Kuantum Fiziğinin esrarını da, ancak yapay zekâ çözer! Nitekim Kuantum, “deri üstü” ve “deri altı” takip sistemlerinin pabucunu da dama attı.

Kuantum tabanlı internet de, veri aktarımında foton kullandığı için, sistemi daha güvenli hale getirecektir. Kuantum, her şeyden önce geleceği incelemek içindir ve her şeyi fark etmeye başlamanın ilk basamağıdır. En önemlisi de, hiçbir şeyin “şey” olmadığını ispat eder,

hüznün de sevincin de aşırılığına müsaade etmez. Her şeyi kararında ister.

Kuantum, matematik ve fiziğin kesin (!) kurallarının, kesin olmadığını gösterdi.

Kuantum, meçhulü malum, malumu meçhul ve imkânsızı imkânlı kılar. Kuantum; mevcudat, beyin, beden, zihin ve ruh ilişkilerinin bir tezahürüdür.

Kuantumla, kâinatın sırrının çözüldüğü zannına rağmen, hâlâ sırrını muhafaza etmesi, en büyük sır...

Fizik âlem enerjidir, enerji de titreşimdir. Hayat da titreşimdir Kuantik açıdan tefekkürle bakıldığında. Her şey titreşimden meydana gelmiştir Cihanda. Her şeyin titreşim frekansı farklıdır çağlar boyunca. Atom altı alem, uçsuz bucaksız bir kâinattır ve frekansları ile devamlı dinamik ve hareket halindedir her şartta ve her durumda. Düşüncelerimiz de titreşimden ibarettir hayatımızda.

### **Proton...**

Maddenin özellikleri, bizatihi maddenin kendisinden gelmez. Madde dışından gelir. Hidroje 1 Protonlu, Helyum 2, Karbon 6, Demir 26, Altın 79 protonlu... Hepsinin özünü protonlar oluşturmakta olsa bile, farklılıklarını ve hususiyetlerini madde ötesi ve dış özellikler belirlemektedir. Madde, madde ötesi ile birlikte "MADDE" olmaktadır. Fizik kanunları da, işleme düzenini belirler. Kanunların bilinci yoktur, itme ve çekme etkisi vardır. Fizik Âleminin Anayasası, Fizik Kanunlarıdır ve Fizik Âleme hükmeder. Bu Tabiat Kanunlarının iradesi, bilinci ve seçiciliği yoktur.

Kâinatın titreşimleri ile uyumlu hale gelerek, düşüncelerimizi değiştirecek gerçekliği değiştirmek mümkündür aslında. Kuantum Fiziği ile bu düşüncelerimizi ve titreşimlerimizi değiştirerek uyumlu hale getirebiliriz bir bakıma. İnsan, konuşarak ve düşünerek güzelleşir demişler ya.

Nitekim Kâinat, hiçbir zaman tam manası ile anlaşılamayacak irrasyonel ve kaotik bir karmaşadır. Fizik Âlemin kanunları, lisanı ve matematiği ile Kuantik Âlemde nefes almak ve adım atmak mümkün değildir. Kâinata her şey olmuş bitmiş ve olacak olan hiçbir şey kalmamıştır.

**...Ve Kuantumun Özeti; Her Şey, Hiçbir Şeydir!**

### **Beyin, kimliktir!**

Hemen baştan söyleyerek kafanızı karıştırayım. Sonra kendinize gelebilirsiniz

**Beyin, bir zaman makinesidir.**

**Beyninizi dertsiz bırakmayın!**

Beyin, Tanrısal bir parçacık ve Tanrısal bir kimliktir! Hiçbir fani bilim ve teknolojinin üretemeyeceği bir bilgisayardır! Uzaydan daha geniş ve

daha kapasiteli bir evrendir. Yaratılan organlar içinde en üst makamı oluşturmaktadır. Beynin çalışma sistemi, “**Nöronal Matematik**” kaidelerine göre inşa edilmiştir. Beynimizin “bilgi üretebilme katsayısı” kâinattaki mevcut olan bütün atomların sayısından kat kat daha fazladır. Beynimizin can suyu, bu inanılmaz güzellikteki damar ağı tarafından taşınıyor ve besleniyor. Bu muhteşem büyüleyici güzellik yaklaşık yüz milyar nöronu ve trilyonlarca lojistik hücreyi besliyor. **İşte beyindeki kara sevdâ...**

Beyin, kâinatı fark ettiği oranda evrimleşmiştir. Beyin-beden dengesini bozmamak, stres gibi duyguların esaretinde kalarak düşünce hâline getirmemek, genleri güncelleyip (upgrade etmek) ve hayata âşık olmak, yeni bir “ben” için şarttır. Beyinde dopamin arttıkça zamanın da hızı artar. Beyinde her an, bir başka andır ve her girdi frekanslara dönüşür, analiz ve sentez edilir, frekans olarak çıktı hâline gelir!

Beynimizin esas görevi, bilgi depolamak değil, yeni bilgi üretmektir. Var oluşumuzun esas gayesi de budur. Beynimizin içi, dışımızın aynasıdır. Beynimizin ve genlerimizin sırlarını öğrendikçe, duygu ve davranışlarımızın tamamen kendi kontrolümüz altında olmadığını fark ediyoruz! Kendi bilinçaltı kalıpları çerçevesinde etrafı ve varlıkları algıladığını ve müktesebatınca değerlendirdiğini, bize en iyi nörokuantoloji öğretiriyor. Kuantum burada da yanı başımızda.

Ne kadar çok okur ne kadar fazla beynimize bilgi yüklersek o kadar çok düşünme, muhakeme ve isabetli fikir ve projeler üretme şansımız olur. Beyin, hâlen tamamen çözemediğimiz kaideler çerçevesinde faaliyet gösterir. Zira beynimizin kapasitesi, kitaplarda yazıldığı/yazdığımız gibi değil, namütenahidir.

Beynin yaydığı sinyaller vasıtası ile telepati de mümkün olabileceği gibi, “big data” sistemine de bağlanarak, her istediği veriyi indirebilir. **Beynini emekli eden, hayatından da emekli olur.** Beyninin üstünü kullanan lokomotif, altını kullanan vagon olur. Beynini prangalardan kurtarmak istiyorsan, onu karanlığa mahkûm et! Beyninizin nefes almasına hiç fırsat vermeyin ki, nefes alabilesiniz! **Asla beyninizi dinlendirmeyin, hep yorulsun ki dinlenebilsin!**

Beyin öğrenir, zihin anlar, şuur mahiyet kazandırır. Geçmiş-gelecek her şeyi kaydeder. Şayet bir çekirdekçiği açıp içine girebilirsek her şeyi yeni baştan yaşayabilir ve zaman içinde seyahat mümkün olabilir. **Beyin, dipsiz kuyu, akıl, zihin, vicdan, duygu, zenginlik ve yokluk...**

Beyin dalgalarını kontrol etmek ve değiştirmek, bir tekâmül aksiyonudur. Beyin denen meçhul, her şeye rağmen meçhuliyetinden asla taviz vermeyen bir **zaman makinesidir**. Beyin durunca hayat da durur. Beyin fırtınası, her türlü komplo teorisini şüphe, merak, zekâ ve akılla yoğurarak, ihtimaller çerçevesinde istikbali şekillendirip programlayabilecek ütopya sahiplerinin, her kafanın harcı olmayan bir kabiliyetidir. Beyin ve akıl öyle bir zenginliktir ki kullanılan miktarının ucundan, köşesinden zekât verilse insanlık âbad olur!

Basit anlatımla beyin, çok basit bir anlatımla, merkezi sinir sisteminin bir parçası olan, karmaşık bir yapıya sahip olan organımızdır. İnsan ve diğer omurgalı hayvanlarda bulunur. Beyin, vücudun kontrol merkezi olarak işlev görür ve birçok önemli işlevi yerine getirir.

Beyin, sinir hücrelerinden (nöronlar) oluşur. Milyarlarca nöron, beyin hücreleri arasında elektriksel ve kimyasal sinyallerin iletilmesini sağlar. Bu nöronlar, beyindeki karmaşık ağlar ve bağlantılar oluşturarak bilgi işleme ve iletimini sağlar.

Beyin, bedenin fonksiyonlarını kontrol eder ve düzenler. Duyu algılama, motor kontrol, dil işleme, düşünme, duyguların deneyimi, hafıza oluşturma, öğrenme ve daha birçok karmaşık sürecin gerçekleşmesinde rol oynar.

Beyin aynı zamanda beyin sapı, serebellum(Beyincik), beyin korteksi ve diğer bölümlerden oluşur. Beyin sapı, temel yaşamsal işlevleri (solunum, dolaşım, sindirim) kontrol ederken, serebellum hareket koordinasyonunda ve denge kontrolünde önemli bir rol oynar. Beyin korteksi, insan beyninin en dış katmanıdır ve düşünme, hafıza, dil ve karar verme gibi daha karmaşık zihinsel süreçleri gerçekleştirir.

Beyin, aynı zamanda plastisite adı verilen bir özelliğe sahiptir. Plastisite, beyin hücrelerinin ve bağlantılarının değişebilme yeteneğini ifade eder. Bu, beyin aktivitesinin deneyime ve öğrenmeye bağlı olarak şekillenebileceği anlamına gelir.

Beyin, insan ve hayvanların karmaşık zihinsel süreçleri, duygusal deneyimleri ve fiziksel işlevleri gerçekleştirmesine esas olan bir organdır. Onun yapı ve işleyişi, bilim insanları ve araştırmacılar tarafından hala tam olarak anlaşılmaya çalışılmaktadır. Yakın bir zaman önce, fare beyin hücreleri kullanılarak, canlı bir bilgisayar geliştirilmiştir. Bu muhayyileye sığmayan beynin ve Kâinatın bile dar geldiği nöronun anlama ve kullanma sürecinin daha uzun yıllar devam edeceği kanaatindeyim!

Beynin hedonik karakteri ile liderlik karakteri arasında yakın bir münasebet vardır. Onun idrâki için, daha muhteşem bir “beyin” gerek! Beynin ihtişamı karşısında, kâinat ne kadar da aciz... Beynin imanını, düşünce oluşturur! Onun işletim sistemi olan zekâ; genler, aile, eğitim, çevre ve beslenme ile yakından ilgilidir. Beynin sırlarını çözdükçe, nasıl çalıştığını daha iyi anlar ve hayranlığımız artar.

Beynimizdeki her bir hücrede, geçmiş ve gelecek saklıdır. Tek bir nöron bile hayatı değiştirebilir. Beynimizi arayüz gibi kullanarak, internette wbw veya gbw üzerinden gezinti yapmak için erken mi dersiniz.

Son günlerde Japon araştırmacılar, insan beyninin bir saniyedeki veri işleme aktivitesini ve faaliyetini simule edebilmek ve deneyleyebilmek için, 705.024 çekirdekli işlemciye ve 1.4 Milyon GB hafızaya sahip süper bir bilgisayarı 40 dakika boyunca çalıştırmak zorunda kalmışlar. Sadece bu örnek bile, beynin ihtişamının karşısında acimizi ifade için kâfi gelir.

## **Düşünce ve Nöropeptit**

İnsan, istikametinden akıbetini etkilemeye kadar, düşünceden ibaret olduğu sebebi ile, bu hususu biraz açmak gerekecektir. Düşünceler hayatın her safhasında, zaman, mekân ve etkileşim farklılığına göre, bedenimizden farklı farklı hormon salınımını da etkilemektedir.

Düşüncelerimiz beyinin NÖROPEPTİT üretimini de etkiler.

Vücudumuzu bir gemi kabul edersek, makine dairesi şuur altı, kaptanı da Beyindir. Nöropeptit üretimine göre de makine dairesi(!) faaliyet gösterir. Beyin şuuraltını, kandırır, inandırır. Bu sebeple hep iyi şeyler istemek, kötü düşüncelerden uzak durmak ve pozitif düşünmek gerekir. Nöropeptitler, bir enerji parçacığı gibi fonksiyon yaparak, bağışıklık sistemini farklı matematiksel modellemelerle bağlantısallık formları oluşturup aktive eder ve çalıştırır. Beyindeki bağlantısallıkları meydana getirir. Bu bağlantısallığın matematiğine göre de davranışlar ortaya çıkar. Bu bağlantısallığın matematiğini çözebilirsek, davranış biçimini de bilebiliriz. Ya da bu enformasyon ağının yapısını değiştirebilirsek, o beyin yaşam içindeki tercihlerini de tahmin edebiliriz. (Neuron. 09.043. 2023).

Nöropeptitler, duruma göre iletişim bağlantısallık model ve formları meydana getirir. Açlıkta, toklukta, rekabette, acı ve kederde, sevinçte, üzüntüde... vs farklı farklı matematiksel enformasyon devreleri oluşturur.

Beynin karakterini ve eğilimini, sadece hormonlarla değil, mRNA teknolojisi kullanılarak, proteinlerle değiştirebilmek mümkündür. Maruz kaldığı elektromanyetik dalgalar, bilinçaltını etkisi altına alan bir güç olmakla beraber, endokrin sistemini de etkileyerek çok tehlikeli sonuçlara yol açabilir.

Beynin sırrı, meçhuliyetinde sırlı...

Beynin varsa unutmaz, istersen hatırlarsın!

Beynin yalnızlığı, huzurudur.

## **Kuantik Beyin (Kuantum Beyni)**

Kuantum beyin veya kuantum zihni, kuantum fiziği prensiplerine dayanan bir teoridir. Bu teoriye göre, insan zihni ve bilincin bazı özellikleri kuantum mekanik olaylarına atfedilebilir.

Kuantum mekaniği, mikroskobik düzeydeki parçacıkların davranışını açıklamak için kullanılan bir fizik teorisidir. Bu teoriye göre, parçacıklar aynı anda birden fazla durumda olabilir ve belli bir durumda bulunma olasılıkları hesaplanabilir. Bu durumlar, süperpozisyon adı verilen bir fenomenle ifade edilir.

Kuantum beyin teorisi, bu kuantum süperpozisyonu ve diğer kuantum özelliklerinin, insan zihni ve bilincinin bazı yönlerini açıklayabileceğini öne sürer. Bu teoriye göre, zihin klasik fiziksel kuralların ötesinde çalışabilir ve daha karmaşık bir bilinç deneyimi sağlayabilir.

Ancak, kuantum beyin teorisi hala bilimsel bir tartışma konusudur. Çoğu bilim insanı, beyin ve bilincin klasik fizik prensiplerine dayandığını ve kuantum mekaniğinin karmaşık bir sistem olan beyin üzerinde belirgin bir etkisinin olmadığını düşünmektedir. Bununla birlikte, bazı araştırmacılar ve teorisyenler, kuantum süreçlerinin beyinde önemli bir rol oynayabileceğini öne süren çalışmalar yürütmektedir.

Kuantum beyin teorisi üzerinde yapılan araştırmalar ve tartışmalar halen devam etmektedir ve daha fazla bilimsel kanıt gerekmektedir.

Beynin kuantik yapısı hakkında kesin bir bilgiye sahip değiliz ve bu konu hala bilimsel araştırmaların odağında olan bir konudur. Beynin karmaşık bir biyolojik sistem olması nedeniyle, kuantum mekaniği prensiplerinin doğrudan etkilerini gösterip göstermediği hâlâ tartışılmaktadır.

Beyin, sinir hücrelerinden (nöronlar) oluşur ve bu nöronlar elektriksel ve kimyasal sinyaller yoluyla bilgi iletimi gerçekleştirir. Klasik fizik prensipleri, sinirsel aktivitenin bu sinyallerle açıklanabileceğini gösterir. Bununla birlikte, bazı araştırmacılar, beyindeki bazı biyokimyasal süreçlerin kuantum etkiler gösterebileceğini öne sürmektedir.

Kuantum etkilerin beyindeki rolü hâlâ araştırılmaktadır ve şu anda bu konuda net bir bilgiye sahip değiliz. Bazı teoriler, kuantum süperpozisyonunun veya kuantum tünelleme gibi fenomenlerin, sinirsel iletişimde belirli avantajlar sağlayabileceğini ileri sürmektedir. Örneğin, kuantum süperpozisyonu, birden çok düşünce veya fikir arasında hızlı geçişlere izin vererek yaratıcılığı artırabilir.

Bununla birlikte, beyin üzerindeki karmaşık etkileşimlerin ve çevresel faktörlerin, kuantum etkilerini belirgin bir şekilde göstermesini zorlaştırdığı düşünülmektedir. Ayrıca, beyindeki biyolojik süreçlerin genellikle sıcak, gürültülü ve sürekli etkileşim halinde olduğu göz önüne alındığında, kuantum özelliklerin bu ortamda korunması zor olabilir.

Bu nedenle, beyin üzerindeki kuantum etkileri hakkında daha fazla araştırma yapılması ve daha fazla kanıt toplanması gerekmektedir.

Klasik bilgilerin ışığında değerlendirmek gerekirse, beyinde nöronlar arasındaki iletişim ve etkileşim karmaşık bir süreçtir. Nöronlar, elektriksel ve kimyasal sinyaller yoluyla bilgiyi birbirlerine ileterek beyin içinde bilgi işlem yaparlar.

Nöronlar arasındaki iletişim, sinir hücrelerinin yapılarından kaynaklanan özel bağlantılar aracılığıyla gerçekleşir. Bu bağlantılara sinaps denir. Sinapslar, bir nöronun bir diğerine elektriksel veya kimyasal sinyaller göndermesini sağlar.

Elektriksel iletişim, sinir hücrelerinin dendritlerinden (sinyal alıcı uzantılar) geçen elektriksel impulsların, sinapslar aracılığıyla bir nöronun aksonuna (sinyal gönderici uzantı) iletilmesiyle gerçekleşir. Bu elektriksel impulslar, aksiyon potansiyeli adı verilen bir elektriksel deşarj şeklinde hareket eder ve sinir hücresi boyunca iletilir. Elektrik manyetik alan, manyetik alan da elektrik üretir.

Kimyasal iletişim ise sinapslarda gerçekleşir. Bir nöron, aksiyon potansiyelini bir sinapsa iletirken, sinaptik boşluk adı verilen bir alanı geçer. Bu boşluk, sinyalin elektriksel impulstan kimyasal bir sinyale dönüştüğü yerdir. Sinaptik boşlukta, nörotransmitter adı verilen kimyasal maddeler salınır. Nörotransmitterler, bir sinaptaki nöronun diğerine sinyal göndermesini sağlar. Salınan nörotransmitterler, sinir hücresinin hedef nöronun sinapsına bağlanarak sinyali iletmek için reseptörlerle etkileşime girer.

Bu şekilde, nöronlar arasında elektriksel ve kimyasal sinyallerin bir kombinasyonu iletişimi sağlar. Öğrenileni tekrar etmek nöronlar arasındaki iletişimi ve ağları güçlendirir. Bu iletişim ağının sonucunda, beyin içinde karmaşık bilgi işleme, duyuşsal algı, hareket kontrolü, hafıza oluşumu, düşünme ve diğer beyin fonksiyonları gerçekleşir.

Bilgiyi animasyonlu veya animasyonsuz resme dönüştürüp hafızaya almak, daha sonra bu film/resim formatını bilgiye çevirmek ve hatırlamak, önemli bir hafıza (fotoğrafik hafıza) metodudur. Beynin hafıza kapasitesi sınırsızdır ve doldurmak mümkün değildir.

Nöronlar arası iletişim ve etkileşim, beyindeki sinir ağının karmaşıklığını ve adaptif yeteneklerini sağlar. Bu süreç, beyin fonksiyonlarının anlayışı ve nörolojik bozuklukların araştırılması açısından önemli bir alanı oluşturur.

### **Kuantum ve Felsefe**

Kuantum Fiziği ve felsefe arasında ilgi çekici bir ilişki vardır. Kuantum fiziği, mikroskobik düzeyde parçacıkların davranışını açıklamak için kullanılan bir fizik teorisidir. Bu teori, geleneksel fiziksel kavramlardan farklı özelliklere sahip olan kuantum süperpozisyonu, kuantum tünelleme, belirsizlik ilkesi gibi fenomenleri içerir.

Klasik Fizik kanunlarının dili ve matematiği, sabır, kanaat, Kuantum ve Tasavvuf Alemiinde işlemez, geçersizdir. Zaten Tasavvuf da, sabır da, kanaat da Kuantik bir hadisedir.

Bu kuantum fenomenleri, felsefi konuları sorgulama ve anlamlandırma fırsatı sunar. İşte kuantum ve felsefe arasındaki bazı ilişkiler;

**Gerçeklik ve Bilgi: Canlıların yapı taşı "frekans", hayatın ise "bilgi"dir. Hayat da, dalgalı bir davranış düzenidir.**

**Bilimin ve bilginin dili ise, sembollerden meydana gelmiş olan Matematiktir. Matematiğin harfleri rakamlar, kelimeleri ise sayılardır.** Bir sembol dili olan Matematikte kavga olmaz. Çünkü Matematik, ispattır, kanıttır. Zira Matematik, icat değil, çok önemli bir "KEŞİF"tir ve tabiatın bizatihi kendisi Matematiktir. Tabiatın temel yapısı, Matematik prensipleri üzerine kurulmuştur ve bu sebeple dengeli bir hayat vardır. Bu dengeyi bozarsak Matematiğe ihanet etmiş ve Tabiatın düzenini bozmuş oluruz. Üzülerek belirtmeliyim ki, Ahlaksız Bilim ve Teknoloji, Kâinatın, Tabiatın ve Hayatın, evrensel hiyerarşisini

değiştirmiş, darmaduman etmiş ve fesada uğratmıştır! Bir açıdan da, Teknoloji insanı tembelleştirmiştir.

Kâinatın karmaşıklığını, Bilim ve Matematik bize güzel ve basit bir şekilde ifade eder. Ayrıca Matematik, “nefs-i emmare”yi tefekkür boyutunda terbiye eden bir sistemdir.

Bu vesile ile burada, İslam Aleminin en meşhur Matematikçileri olan, **Harezmi (780-850), Ömer Hayyam (1048-1131), Ali Kuşçu (1403-1474), Molla Sarı Lütî (Ölümü 1494), Hüseyin Tevfik Paşa (1832-1901) ve Cahid Arf (1910-1997) rahmet ve minnetle yad etmek istiyorum.**

Kuantum fiziği, gözlemcinin etkisiyle gerçeklik ve bilginin doğasını sorgulamaktadır. Gözlemcinin varlığı, kuantum sisteminin durumunu etkiler ve kuantum süperpozisyonu, yani bir parçacığın aynı anda birden fazla durumda olabilmesi kavramı, gerçeklik ve bilgi kavramlarının anlaşılmasını zorlaştırır.

**Nedensellik ve Determinizm:** Klasik fizikte, nedensellik ve determinizm prensipleri genellikle kabul edilir. Ancak, kuantum fiziği, belirsizlik ilkesi nedeniyle determinizmi sorgulamaktadır. Kuantum dünyasında, olayların tam olarak öngörülmesi ve belirlenmesi mümkün olmayabilir ve neden-sonuç ilişkileri bulanıklaşabilir. Olanın neden olduğu bilinir de, olmayanın neden olmadığı bilinmeyebilir.

**Bilinç ve Gözlem:** Kuantum fiziği, bilinçli gözlemcilerin etkisini vurgulayarak bilinç ve gözlem arasında bir ilişkiyi gündeme getirir. Gözlemcinin varlığı, kuantum sistemlerinin durumunu belirler ve ölçüm sonuçları yalnızca bir gözlem yapıldığında belirlenir. Bu, bazı felsefi tartışmalarda bilincin rolünü ve gözlemci etkisini vurgular.

**Determinizm ve Özgür İrade:** Kuantum fiziği, belirsizlik ilkesi nedeniyle determinizmi sorgularken, özgür irade konusundaki felsefi tartışmalara da katkıda bulunabilir. Eğer kuantum olayları gerçekten rastgele ise, özgür irade konusunda etkileri olabilir ve insanın kararlarının tamamen önceden belirlenmiş olmadığını düşündürebilir. Bu bağlamlarda, kuantum fiziği ve felsefe arasında farklı görüşler ve tartışmalar vardır. Kuantum fiziği, felsefe alanında farklı teorik yaklaşımlar ve düşüncelerin gelişmesine yol açar ve bazı felsefi soruların cevaplarını sorgular. Ancak, kuantum fiziği hakkındaki felsefi tartışmalar ve bu tartışmalardan elde edilen sonuçlar hala devam etmektedir ve tartışmaya açıktır.

**Hemen burada yeri gelmişken ifade etmeliyim ki, düşünce beyinden çıkar, arşı dolanır, gelir dilde söz olur, harekete, karaktere ve kadere dönüşür. Bu nedenle sadece söz ve hareketlerimize değil, düşüncelerimize de çok dikkat etmeliyiz. Gıdaların da karakter, davranış ve düşünce üzerinde etkileri olduğunu ifade etmek gerekir. İçtiğimiz su bile şahsiyetimizi etkilemektedir. İnsanın karakterini su şekillendirir. Suyun da hafızası vardır. Suyun her bir hafıza hücresinde, 440.000 bilgi hücresi bulunmaktadır. Ancak her şeyi**

**zaptu rapt altın alan Allah, suyu serbest(!) bırakmış, yolunu bulsun diye...**

### **Beyin ve Felsefe**

Beynin felsefesi olarak adlandırılan bir konsept veya teorik çerçeve doğrudan mevcut olmasa da, felsefi düşünceler ve araştırmalar, beyin ve zihin ilişkisini, bilincin doğasını ve bilgi edinme süreçlerini anlamak için beyin üzerinde odaklanır.

Beyin, sinir sisteminin merkezi kontrol merkezidir ve karmaşık işlemler gerçekleştirmek için sinir hücreleri veya nöronlar arasındaki etkileşimden oluşur. Felsefe, beyindeki sinirsel aktivitenin bilinç, algı, düşünme, dil ve diğer bilişsel yeteneklerimizle nasıl ilişkili olduğunu anlamaya çalışır.

Felsefi çalışmalar, beyin ve zihin arasındaki ilişkiyi açıklamak için farklı yaklaşımlar sunar.

Dualist felsefi görüşe göre, zihin ve beden ayrı varlıklardır ve beyin fiziksel süreçlerden bağımsız bir şekilde zihinsel deneyimleri üretir. Materyalist veya fizikalist felsefi görüşe göre ise, zihin ve bilinç, beyindeki nörolojik süreçlerden kaynaklanır ve tamamen fiziksel temellere dayanır.

Beyin felsefesi ayrıca bilincin doğasını, bilinçli deneyimi, zihinsel temsilleri ve algısal süreçleri de ele alır. Binaenaleyh, bilinçli deneyimin neden ve nasıl ortaya çıktığı, nesnelerin nasıl algılandığı, duyguların nasıl oluştuğu gibi konular felsefi tartışmaların odak noktası olmuştur.

Beyin felsefesi aynı zamanda etik, özne-nesne ilişkisi, özgür irade ve benlik gibi felsefi konuları da ele alır. Beyindeki nörolojik süreçlerin etik kararlarımızı, davranışlarımızı ve kimliğimizi nasıl etkilediği gibi sorular felsefi tartışmaların bir parçasıdır.

Yani beyin felsefesi, felsefi düşüncelerin beyin ve zihin ilişkisini, bilincin doğasını ve bilişsel süreçleri anlamak için kullandığı bir terimdir. Beyin ve zihin arasındaki ilişkiyi anlamaya yönelik felsefi tartışmalar, hem felsefecilerin fikirlerini şekillendirmekte hem de nörobilim ve bilişsel psikoloji gibi alanlardaki bilimsel araştırmaları etkilemektedir.

### **Beyni ve Hafızayı Güçlendirmek**

“The best learning with the teaching” (En iyi öğrenme, öğretmek ile olur). Okumaktır, okutmaktır, anlamaktır, anlatmaktır, anlamlandırmaktır, öğrenmektir, öğretmektir, yazmaktır, çizmektir, üretmektir, ezberlemektir, tekrar etmektir, yeniliklere yelken açmaktır, hiçbir zararı olmadan beyni güçlendirmenin en kolay yolu. Beyin zorlanmazsa, büzülür, küçülür, atrofiye uğrar, Alzheimer hastalığına duçar olur. Beynin konforunu bozmak gerekir. Problem çözen beyin gençleşir. Reçetesiz ve hekime ihtiyaç duymadan en pratik ve ucuz yol, bu yol...

Sadece “okumak” bile insan için çok muazzam bir hadisedir. Tabii ki, “yazmak” da... Devamlı okumak, devamlı öğrenmek ne muhteşem bir

haslet! **“İsyanı çok olanın, nisyanı da çok olur!”** ve **“İsyan, nisyana sebeptir”**. Kâğıdın hafızası, her şeyden güçlüdür. Rönesans’a eserleri ile damgasını vuran 87 yaşındaki Michelangelo’nun (1475-1564) sözü **“Ancora imparo”** (hala öğreniyorum) mottomuz olmalıdır. Kedinin farenin peşinde koştuğu gibi, ömür boyu bilginin peşinden koşmalıyız! Tekrar, Tövbe ve Şükür... Ruhun cesede, kalbin nefse, aklın mideye hâkim olması lazım gelir.

Kitap Okumak... Ne büyük bir ayrıcalık ve huzur kaynağı! Düşünsene, kitap okumakla, Alimlerle, Müelliflerle, Yazarlarla, Filozoflarla, Edebiyatçılarla ve Şairlerle dost oluyorsunuz, arkadaş oluyorsunuz. Ne muhteşem bir ayrıcalık!

Beyni güçlendirmeni bir diğer yolu da Biyokimyasallardır. Biyokimyasal olarak; zararları ön planda olmakla birlikte, nöronları ateşleyen bir nörotoksin olan Kafein, odaklanmaya yardımcı ve konsantrasyonda etkili Modafilin (Modiodal), Dikkat Eksikliği ve Hiperaktivite için kullanılabilen, ancak bağımlılık yapabilen Deksametafilin, Narkolepsi, Hiperaktivite ve Dikkat Yetersizliğinde Metilfenidat (Ritalin), Hafıza Kaybını yavaşlatan ve bu sebeple de Alzheimer Hastalığında kullanılan Donepezil Hidroklorür (Aricept) ve Transkraniyal Beyin Uyarımları sayılabilir. Ancak bunlar, yan etkileri, komplikasyonları ve endikasyonları açısından katıyyetle hekim kontrolünde kullanılmalıdır! Ben işin kolayını ve zararsızını tavsiye ediyorum. Beynimizi ne kadar zorlarsak o kadar iyi olur. Alzheimer denen uyduruk hastalıktan kurtulmanın yolu, çok okumak, çok düşünmek, çok ezberlemek, çok hayal etmek, çok rubai çözmek, çok aktif olmak, az uyumak, boş konuşmamak, az yemek, az TV seyretmek, az dinlenmek...

### **Beyinde ağrı duyusu yoktur.**

Beynin bizatihi kendi dokusundaki ağrı ve duyuları algılama fonksiyonu ve farkındalığı yoktur. Beyinde neden ağrı duyusu olmadığına dair birkaç farklı açıklama vardır.

Nöronların ağrıyı algılayacak özelleşmiş reseptörleri yok: Beyindeki nöronlar, genellikle çevresel uyarımları algılamak, bilgiyi işlemek ve iletmek için özelleşmiştir. Ağrıyı algılamak için özel ağrı reseptörleri, yani nöronların ağrıya duyarlı reseptörleri yoktur. Ağrı reseptörleri, vücutta, deri, kaslar ve iç organlar gibi çevresel dokularda bulunur.

Beyin dokusu ağrıya duyarsızdır: Beyin dokusu kendisi ağrıya duyarsızdır. Beyindeki sinir uçları, ağrıya duyarlı olmadığından, beyin dokusuna zarar veren bir uyarıcı (örneğin bir kesik veya yanma) ağrı hissi oluşturmaz. Bu nedenle, beyin cerrahisi gibi işlemler genellikle lokal anestezi altında gerçekleştirilebilir.

Ağrı algısı beyin tarafından yorumlanır: Ağrı, vücutta oluşan bir uyarının sinir sinyalleri aracılığıyla beyne iletilmesiyle oluşur. Beyindeki özel bölgeler, bu sinyalleri değerlendirerek ağrıyı algılar ve yorumlar. Beyin, ağrı sinyallerini diğer duyuusal bilgilerle birleştirerek ağrının

yoğunluğunu ve anlamını belirler. Ancak, beyin dokusu kendisi ağrıya duyarsız olduğu için, ağrı sinyalleri beyine ulaşsa bile beyin ağrı hissi yaşamaz.

Bununla birlikte, beyin, vücutta oluşan ağrı sinyallerini algılar ve bu bilgiyi işleyerek uygun yanıtları üretebilir. Örneğin, ağrı hissi beyinde diğer duyuşsal bilgilerle birleştğinde, ağrıya neden olan duruma yanıt olarak hareket etme, dikkat etme veya acil durum tepkileri gibi uygun davranışlar başlatılabilir.

Sonuç olarak, beyin dokusu kendisi ağrıya duyarsızdır ve ağrı hissi vücutta oluşan uyarıların beyinde yorumlanmasıyla ortaya çıkar.

### **Beynin duyuşsal siniri neden yok. Çünkü...**

Beyinde dur, durak yok. Hep aktif, sen uyusan da... **Su uyur, beyin uyumaz!**

İnsanoğlu, kafatası içerisinde esrarengiz bir şekilde fevkalbeşer bir mühendislik harikası olarak inşa ve muhafaza edilmiş olan beyinde, nöronlar arasındaki saniyede iki milyon sekiz yüz bin kilometre hızında olduğu varsayılan/öngörülen bilgi alışverişini, istişareyi, tartışmayı, kavgayı, gürültüyü, metamorfozu, kopan fırtınaları, köpüren ummanları, püsküren volkanları, feryad'u figanları, çıkan savaşları ve hatta bu esnada dönen dolapları(!) algılamış, duymuş ve farkında olsaydı, tahammül edemez ve çıldırırdı! Bunda da bir hikmet var.

2023 yılının son aylarında, Japonların yaptığı bir çalışmada, beynimizin bir saniyede yaptığı veri işleme kapasitesini simule edebilmek için, 705,024 çekirdekli işlemciye ve 1,4 Milyon GB hafızaya sahip olan ultra süper bir bilgisayarın 40 dakika süre ile çalışması gerektiğini tespit etmişlerdir. Varın gerisini siz düşünün!

Basit bir biyonik elde parmak hareketi için bile, metal eller doğrudan sinir sistemine bağlanarak, insanların zihinleri ile (zihin gücü) makineleri kontrol etmelerine ve bu nedenle de, ilk temas, sinyal dönüştürme, elektrot implantı, omurilik, somatosensoriyel kortekste mesaj alınması, analiz ve istişare ile karar verilmesi, aktarılması, sensorimotor korteksten dönüş sinyali gönderilmesi, sinyallerin parmakları hareket ettirebilecek karakter sinyallerine çevrilmesi...vs gibi bir dizi karmaşık işlemlere ihtiyaç vardır. Ama bu karmaşa beyinde öyle bir ahenk, armoni, estetik, balans, saygı, ve denge içinde cereyan ediyor ki...

Ya sıradan bir koku almak... Aman Allahım! Bir de insanda diğer memelilere oranla koku alma duyusu oldukça zayıftır. Biz insanlar, 5-6 Milyon sarımtırak koku hücresi, reseptörü ile koku alırken, köpeklerde bu sayı 220 Milyondur! Bilimin güzelliğine bakar mısınız! Hayran olmamak mümkün mü!

Bir santimetre küp kadarlık beyin dokusundaki nöronlarda, Samanyolu Galaksimizdeki yıldız sayısından çok daha fazla, Yüz Trilyonu aşkın bağlantı mevcuttur ve bu bağlantılar her an aktif olarak faaliyettedirler.

Manyetoensefalografi (MEG) ile beynin elektriksel aktivitesinin ürettiği manyetik alanları kaydetmek için ileri derecede hassas 160 detektörden meydana gelmiş bir kask kullanılarak MEG, fonksiyonel Manyetik Rezonans Görüntüleme (fMRI) ile birleştirilmek suretiyle bu husustaki araştırmalar devam etmektedir.

Evet... Su uyur, beyin uyumaz!

### **Ve Geleceği Görüntülemek Mümkün...**

Kuantum Felsefesi, geleceği görüntülemektedir.

Şayet hayallerimizi rüyalarımıza sokup orada yaşamayı başarabilirsek, yakında geleceği de görüntüleyebilmek mümkün olacaktır!

### **Nöron ve Felsefe**

Kanaatimce her bir nöronun farklı bir felsefi fonksiyonu vardır. Zira Felsefe, insan düşüncesi, bilgi, gerçeklik, bilincin doğası gibi konularla ilgilenen bir disiplindir. Nöronlar da sinir sisteminin temel yapı birimleridir ve sinirsel iletişimi sağlayan hücreler olup düşünce, dolayısıyla Felsefe ile iç içedir.

Diğer bir deyişle, nörobilim ve felsefe arasında önemli bir kesişme alanı vardır. Nörobilim, beynin yapısını ve işleyişini inceleyerek zihinsel süreçlerin nörolojik temellerini anlamaya çalışır. Bu nedenle, nörobilim bazı felsefi konuları da ele alır ve insan düşüncesini ve bilincin doğasını daha iyi anlamak için felsefi tartışmalara katkıda bulunur.

Mesela, bilincin doğası, zihinsel süreçlerin nörolojik temelleri ve bilinçli deneyimin nöronlara dayandığı soruları felsefi bir tartışma konusudur. Nörobilim, beyindeki sinirsel aktivitelerin bilinç deneyimini nasıl üretebileceği konusunda araştırmalar yaparak bu konulara ışık tutar. Bununla birlikte, bilinç gibi karmaşık fenomenlerin tam olarak nörolojik süreçlerle açıklanması hâlâ zor bir sorundur ve felsefi tartışmaları içermeye devam etmektedir. “Neden erkek beyni haz odaklı da, kadın beyni sorun çözme odaklıdır” sorusunun bile cevabını tam olarak bulmuş değiliz. Bunun da kesinlikle sadece anatomokimyasal veya nörofizyolojik açıdan değil, nörofilozofik yönüyle de dikkate alınması ve incelenmesi gerekir. Nörobilim böyle sırlar ve mucizelerle dolu bir efsanevi sahadır. Bu nedendir ki, genç bilim adamlarının, daha çok açılacak gizemli kapılar olduğu için bu alana yönelmelerini tavsiye ediyorum.

Unutulmamalıdır ki, nörobilim ve felsefe arasında beyin, zihin ve bilinç gibi konuları ele alan ortak bir alan vardır. Nörobilim de, felsefi tartışmalara katkıda bulunarak insan zihni ve bilincinin doğasını daha iyi anlamaya çalışmaktadır.

**Nöronların Saadeti: Yeri gelmişken, hakimiyetin paraya tahvil edildiği günümüzde, aldığı nefesi hak etmeyen, muhteris zalimlere bir ihtar mahiyetinde üzülerək serzenişte bulunmak için ifade etmeliyim ki; 1,5 Trilyon farklı şahsiyet hücre-glia, nöron(!), tek bir**

beyinde, mükemmel bir adalet, hakkaniyet, estetik, ahenk, ehliyet, sükûnet, hürmet ve saadetle vazifelerini ifa edebiliyor da, maalesef Dünyada sadece yedi milyar insan, barış ve huzur içinde, iş birliği yaparak yaşayamıyor! Ders tek bir nöronda... Fare beyninin bir milimetre küpünde yüz bin nöron saydık! Oturup insandaki nöronları da Akl-ı Selim sahipleri saysın!

**Para... Parayı kontrol eden istikbali tahmin ve kumanda eder. Para bu çerçevede, “Homo Ekonomikus”un “Homo Dey(y)us” ile ittifak yaptığı zamanda, içinde korkunç bir kuvvet ihtiva eden, konsantre enerji halindedir ve onun da terbiye edilmesi gerekir. Küresel terör hadiseleri paranın içine gizlenen sıkıştırılmış enerjinin açığa çıkması ve terbiye edilmemesi sebebiyledir.**

Para günümüzde maalesef itibara tahvil edilmiştir. İbranice bir söz olan “Yeş Mamod, Yeş Kavod” (Paran varsa itibarın da vardır!” tam da bunu teyit etmektedir. “Dolar”, Dünyayı sömürmek için kurulan tuzağın adıdır. Şayet para terbiye edilmezse, ülkeler geri kalacak, Tarihin ilk dönemlerinde olduğu gibi “ARPARA” ve “SUPARA” haline dönüşecektir! Paranın en iyi terbiyecisi ise “ZEKÂT”tır. Şimdiden uyarıyorum! Çünkü para haram ile, ilim de fesat ile maluldür. Bir anlamda Yahudilik kapitalist, Hristiyanlık komünist ve İslam da sosyal bir sistem üzere düzen kurmuştur.

Burada Hristiyanlıktan söz edilmişken ve yeri gelmişken bir parantez açarak, bir husus da ifade etmek istiyorum. Aslında Hristiyanlık da, bir Yahudi mezhebidir. Yahudilik de, seçilmiş bir kavim ile seçilmiş bir Tanrı arasındaki sözleşme (Ahitleşme) olarak kabul edilmektedir. Bu sebeple de eski ve yeni ahit (Ahd-i Atik, Ahd-i Cedid, Old Testament, New Testament) kavramları kullanılmaktadır. Hz. İsa, Yahudi bir peygamberdir ve Yahudilikte reforma gitmek istediği için Hristiyanlar tarafından çarmıha gerildiğine inanılmaktadır. Parantezi burada kapatalım.

**Bütün bunlardan dolayı, hayata katkı sağlayabilecek “İNSAN”lardan meydana gelen “Adil ve Erdemli bir Âlem” için, evlenmek ve üremek(!) isteyenlerin, sıkı bir imtihana tabi tutulması şarttır ve muvaffakiyet de mefkûre de istikrar, ısrar, istikamet ve tahammül mahsulüdür. Hayırlı Evlat, Hayırlı Nesil, her şeye bedel... Ama unutulmamalıdır ki, her türlü intiharın sebebi, istikrarsızlık ve mefkûresizliktir.**

**Ehl-i Küfür, tek yürektir, parçalanmaz! Allah'ın cezası da, istihkak ile tamamlanır. Adalet de istihkak ile kaimdir ve lütufta istihkak yoktur. Lütf en sevdiğinden ikram etmektir (Al-i İmran 92. Ayet). “İyilik yaptığının şerrinden sakın!”, “Hiçbir iyilik cezasız kalmaz” ve “Kesilmesi gereken eli kesmezsen, gün gelir, gelip senin elini keser” sözleri tam da bu çerçevede boşuna söylenmemiştir. Haram ve zulüm, bu âlemde ettiğini ve layığını er geç bulur. İnsanlar plan yapar, tuzak kurar. Allah'ın da muhakkak bir planı vardır. En hayırlı plan da, yine O'nun planıdır. (Kur'an-ı Kerim Al-i İmran Suresi 54.**

**Ayet). Çünkü Allah, “Câmi’ül Ezdad” tüm zıt sıfatların camiidir. Hem kahhardır hem gaffardır... Tek gaye, huzur-u İlahiye tertemiz çıkabilmektir. “Küllü men aleyha faan!”. Ama O, Bâkı.**

### **Şuur ve Felsefe**

Şuur ve felsefe arasında derin bir ilişki vardır. Felsefe, şuurun doğası, bilinç deneyimi, zihinsel süreçler ve bilişsel fenomenler gibi konuları ele alır. Felsefe, şuurun öznel deneyimini anlamak, bilinçli düşüncelerin doğasını keşfetmek ve zihinsel süreçlerin temellerini sorgulamak için çeşitli teoriler ve argümanlar geliştirir.

Şuur, bir bireyin kendisinin ve çevrenin farkında olma, düşünme, hissetme ve deneyimleme yeteneği olarak tanımlanabilir. Felsefe, şuurun ne olduğu, nasıl ortaya çıktığı, beyin süreçleriyle nasıl ilişkili olduğu ve bilinçli deneyimin doğası gibi soruları sorgular. Bu konular, filozofların tarih boyunca derinlemesine incelediği konular olmuştur.

Felsefi tartışmalar, şuurun fiziksel süreçlerle nasıl ilişkili olduğu konusunda farklı görüşleri içerir. Dualist felsefi görüşe göre, zihin ve beden ayrı varlıklardır ve şuur, fiziksel süreçlerden bağımsız bir varlık olarak kabul edilir. Materyalist felsefi görüşe göre ise, zihin ve şuur, beyindeki nörolojik süreçlerden kaynaklanır ve fiziksel temellere dayanır.

Felsefe ayrıca şuurun doğasını, içeriğini, bilinçli deneyimin sınırlarını ve bilinçli düşüncelerin kaynağını da tartışır. Özne-nesne ilişkisi, algısal deneyim, bilinçli niyetler ve terimler, benlik ve kimlik gibi kavramlar felsefi çalışmaların odak noktalarıdır.

Şuur ve felsefe arasındaki bu ilişki hem felsefecilerin fikirlerini şekillendirmekte hem de nörobilim ve kognitif psikoloji gibi alanlarda yapılan bilimsel araştırmaları etkilemektedir. Şuurun doğası ve içeriği konularındaki felsefi tartışmalar, bilinçli deneyimi anlamak ve anlamlandırmak için önemli bir zemin sağlamaktadır.

### **Ruh ve Felsefe**

**Ruh insanın anlamsal yazılım gerçekliği, beyin kuantum bilinç ve özgür iradenin emrinde...** Ancak, “Ruhun Terazisi”nin yanında ise, Kuantum da hantal kalır.

Ruh ve felsefe arasında derin ve karmaşık bir ilişki vardır. Felsefe, ruhun doğası, bilincin kökeni, özne-nesne ilişkisi ve kişilik gibi konuları anlamaya çalışan bir disiplindir. Ruh, insan varlığının içsel, bilinçli ve bilişsel boyutlarını ifade eden bir kavramdır.

Ruh ve felsefe arasındaki bazı bağlantıları şu şekilde ifade etmek mümkündür.

**Felsefi Antropoloji:** Felsefe, insan doğasını, insanın kendisini ve dünyayı nasıl anladığını, insanın özünü ve potansiyellerini araştıran felsefi antropoloji alanında ruh kavramını ele alır. Ruh, insanın içsel varlığını, bilinçli deneyimini ve düşünce süreçlerini ifade eder. Felsefi

antropoloji, ruhun doğasını ve insanın varoluşsal özelliklerini anlamaya çalışır.

**Bilinç ve Zihin:** Ruh kavramı, bilincin ve zihnin çalışma şekilleriyle yakından ilişkilidir. Felsefe, bilincin doğasını, bilinçli deneyimi, zihinsel süreçleri ve zihinsel temsilleri anlamaya çalışır. Ruh, bilincin ve zihnin içsel dünyasını ifade eder ve felsefe, ruhun bilinçli deneyimi nasıl etkilediğini ve nasıl şekillendiğini araştırır.

**Özne-nesne ilişkisi:** Felsefe, ruhun özne-nesne ilişkisine dair soruları ele alır. Özne, ruhun içsel deneyimini ifade ederken, nesne dış dünyayı temsil eder. Ruhun öznel deneyimi ve nesnel gerçeklik arasındaki ilişki, felsefi tartışmalara konu olan bir konudur. Felsefe, ruhun nasıl algıladığı, anladığı ve etkileşimde bulunduğu dünyayı araştırır.

**Etik ve Ahlak:** Ruh kavramı, ahlaki değerler, sorumluluk ve özgür irade gibi etik konularla da ilişkilidir. Felsefe, ruhun ahlaki değerlendirmeleri nasıl şekillendirdiğini, etik kararları nasıl etkilediğini ve insanın özgür iradesini nasıl yönlendirdiğini anlamaya çalışır.

Bu çerçevede, ruh ve felsefe arasında birbirini tamamlayan ve birlikte anlamlandıran bir ilişki vardır. Felsefe, ruhun doğasını, bilincin işleyişini, etik değerleri ve insanın dünyayı anlamlandırma şeklini anlamaya yönelik düşünsel çabaları ihtiva eder. Ruh kavramı, felsefenin birçok alanında merkezi bir rol oynar.

### **Vicdan ve Felsefe**

Vicdan içimizdeki Tanrının sesi, içimizdeki iman, içimizdeki fıtrat, içimizdeki İslam, içimizdeki Müslüman ve içimizdeki “İnsan”... Hayvan hayatta kalmak için, “İnsan” ise, hayata hayat ve katkı sağlamak ve hayatı anlamlandırmak için, tercihleri ve kutsal değerleri uğruna mücadele eder, beşeri ihtiyaçlarını karşılar ve yaşar.

Vicdan ve felsefe arasında derin bir ilişki vardır. Vicdan, kişinin doğru ve yanlış ayırt etme, ahlaki değerlendirme yapma, içsel bir ahlaki rehberlik hissi ve sorumluluk hissi gibi kavramları içeren bir içsel bilinç durumudur. Felsefe ise insan düşüncesini, bilgiyi, gerçekliği ve etiği anlamaya yönelik bir disiplindir.

Vicdan ve felsefe arasındaki bazı bağlantılar kısaca şunlardır.

**Ahlaki Felsefe:** Vicdan, etik ve ahlaki düşüncelerle yakından ilişkilidir. Felsefe, etik ve ahlaki değerleri anlamak, ahlaki sorunları analiz etmek ve ahlaki teoriler geliştirmek için kullanılır. Vicdan, insanların ahlaki değerlendirmeler yapmasına ve doğru ve yanlış ayırt etmesine yardımcı olan içsel bir rehberlik hissi olarak görülür.

**Ahlaki Kararlar ve Etik Sorular:** Felsefe, ahlaki kararların ve etik soruların nasıl ele alınacağına dair bir çerçeve sunar. Vicdan, kişinin içsel ahlaki değerlendirmelerine dayanarak ahlaki kararlar alırken, felsefe ahlaki teoriler, etik kuramlar ve felsefi argümanlarla bu kararları analiz etmeye yardımcı olabilir.

**Vicdanın Temelleri:** Felsefe, vicdanın temelindeki prensipleri ve ahlaki değerleri anlamaya yönelik çalışmalar yapar. Vicdanın kaynağı, doğuştan mıdır yoksa toplumsal ve kültürel etkilerle mi şekillenir gibi sorular felsefi tartışmaların konusudur. Felsefe, bu konuları inceleyerek vicdanın doğasını ve kökenini anlamaya çalışır.

**Vicdanın Sınırları:** Felsefe, vicdanın sınırları ve sınırlamaları hakkında da düşünür. Vicdanın neden bazen farklı insanlar arasında farklılık gösterdiği, yanılma olasılığı ve objektiflik konuları felsefi tartışmalardır. Felsefe, vicdanın sınırlarını ve potansiyel sorunlarını anlamak için analitik düşünme ve eleştirel sorgulama süreçlerini kullanır.

Unutulmamalıdır ki, vicdan ve felsefe arasında önemli bir ilişki vardır. Felsefe, vicdanın temellerini, ahlaki değerleri, ahlaki kararların analizini ve etik soruların ele alınmasını inceleyerek vicdanın doğasını anlamaya ve ahlaki düşünceleri geliştirmeye yardımcı olur.

### **Akıl ve Felsefe**

Aklın eylemi bilgi, kalbin eylemi ise iradedir. Akıl, Felsefe ve Mantık arasında yakın bir ilişki bulunmaktadır. Felsefe, insan düşüncesini, bilgiyi, gerçekliği, bilinçli deneyimi ve zihinsel süreçleri anlamaya yönelik bir çaba olarak tanımlanabilir. Akıl ise düşünme, anlama, mantık yürütme, kavrama ve bilinçli zihinsel faaliyetlerin genel bir ifadesidir. Felsefenin temeli Mantık, Mantığın temeli de Matematiktir. Matematik ve Geometri ise aklın ürünüdür. Gözlem ve tecrübe aklın yardımcıları olup, Matematiğin tecrübeye ihtiyacı yoktur.

Akıl ve felsefe arasındaki bazı ilişkileri şöylece ifade etmek mümkündür.

**Bilgi Edinme ve Epistemoloji:** Felsefe, bilgi edinme süreçlerini ve bilginin doğasını anlamak için epistemoloji adı verilen bir alanı içerir. Epistemoloji, akıl yoluyla nasıl bilgiye ulaşabileceğimizi, bilginin kaynaklarını, sınırlarını ve doğruluk kriterlerini tartışır. Akıl, epistemolojik düşüncelerin temelini oluşturur ve doğru ve yanlış ilişkini değerlendirmeler yapmamızı sağlar.

**Mantık ve Akıl Yürütme:** Felsefe, mantık yürütme ve akıl yürütme süreçlerini inceler. Mantık, akıl yoluyla doğru sonuçlara ulaşmayı sağlayan bir disiplindir. Mantıksal düşünce, akıl yürütme kuralları ve argüman analizi felsefi çalışmaların merkezinde yer alır.

**Etik ve Ahlaki Düşünme:** Felsefe, etik ve ahlaki düşünceleri ele alırken akıl kullanımını vurgular. Ahlaki değerlendirme, ahlaki sorunları anlamak, değerlerimizi sorgulamak ve doğru eylemleri belirlemek için akılcı düşünmeyi gerektirir. Ahlaki kararlar ve etik sorular, akıl kullanımı ve ahlaki değerlendirmelerin birleşimini gerektirir.

**Felsefi Tartışmalar ve Argümanlar:** Felsefi tartışmalar ve argümanlar, akılcı düşünmeyi, farklı görüşleri analiz etmeyi ve mantıklı bir şekilde savunmayı gerektirir. Felsefede, akıl yoluyla doğru ve yanlış değerlendirme ve açıkça ifade etme becerisi önemlidir.

Akıl ve felsefe arasındaki bu ilişki, felsefede mantıklı düşünce süreçlerinin kullanılmasını vurgular. Akıl, felsefi soruları sorgulama, argümanları değerlendirme ve bilgiyi ele alma süreçlerimizi şekillendirir. Bu nedenle, felsefe ve akıl birbirini tamamlayan ve birlikte anlamlandıran unsurlardır.

### **Nefis ve Felsefe**

“Nefis” terimi, felsefe ve din gibi alanlarda farklı şekillerde anlaşılan ve tartışılan bir kavramdır. Felsefede “nefis” kavramı, öznel bilinç, bireysellik, benlik veya insan doğası gibi çeşitli anlamları ifade edebilir. Nefis, bireyin içsel deneyimlerini, düşüncelerini, arzularını ve benlik algısını ifade eder.

İşte nefis ve felsefe arasındaki bazı bağlantılar:

**Felsefi Antropoloji:** Nefis, felsefi antropoloji alanında incelenir. Felsefi antropoloji, insan doğasını, benlik algısını, öznel bilinci ve insanın içsel deneyimlerini anlamaya çalışır. Nefis, insanın bireysel ve öznel varoluşunu, benlik algısını ve kendini anlamlandırma süreçlerini ele alır.

**Etik ve Ahlak:** Nefis, etik ve ahlaki düşüncelerle de ilişkilendirilebilir. Ahlak felsefesi, nefsin doğasını, insan davranışlarının kökenlerini ve ahlaki kararları etkileyen içsel motivasyonları anlamaya çalışır. Nefis, arzular, tutkular ve etik değerler arasındaki etkileşimleri ve çatışmaları ele alır.

**Özgür İrade:** Nefis, özgür irade kavramıyla da ilişkilidir. Felsefe, nefsin özgür iradeye sahip olup olmadığını, davranışlarımızı neyin belirlediğini ve kararlarımızı nasıl şekillendirdiğini anlamaya çalışır. Nefis, insanın iradesini, seçimlerini ve sorumluluklarını ele alır. Beyin iradenin emrindedir. Neyi irade seçerse, beyin onu icra eder.

“Özgür İrade” bu çerçevede “BEN”dir, “ENE”dir. Bu hormonların, davranış ve iradeyi etkilediğinin de önemli bir delilidir. Ruh da, insanın anlamsal gerçekliğidir.

**Benlik Algısı ve Kimlik:** Nefis, benlik algısı ve kimlik kavramlarıyla yakından ilişkilidir. Felsefe, nefsin benlik algısını ve kimlik oluşumunu inceler. Nefis, insanın kendisini nasıl tanımladığını, benlik hissini, toplumsal kimlikleri ve kişisel kimliği etkileyen faktörleri ele alır.

Bu kapsamda, nefis ve felsefe arasında farklı düşünsel çabalar ve tartışmalar vardır. Nefis kavramı, felsefenin insan doğasını, benlik algısını, etik motivasyonları ve özgür iradeyi anlamak için kullanılan bir terimdir. Nefis, felsefenin birçok alanında merkezi bir rol oynar ve farklı felsefi yaklaşımlarla ele alınır.

### **Ego ve Felsefe**

Ego, felsefe ve psikoloji arasında ilgi çekici bir ilişkiye sahiptir. Ego, bireyin kendilik algısı, kimlik hissi ve bilinçli benlik deneyimi olarak tanımlanabilir. Ego, psikanaliz kuramında Sigmund Freud tarafından

ortaya atılan bir kavramdır, ancak felsefe de ego ve benlikle ilgili düşünceleri ele almıştır.

Ego ve felsefe arasındaki bazı bağlantıları şöyle ifade etmek mümkündür.

**Benlik Felsefesi:** Felsefe, benlik ve ego kavramlarını anlamaya çalışır. Benlik felsefesi, kişisel kimlik, bilinçli deneyim ve varoluşsal öz olarak benliği inceler. Felsefe, ego kavramını sorgulayarak, benliğin doğasını ve içsel deneyimlerimizi anlamak için farklı teoriler ve yaklaşımlar sunar.

**Özne-nesne ilişkisi:** Ego, özne-nesne ilişkisinin bir parçasıdır. Ego, kendisini diğer nesnelerden ayıran ve dünyayla etkileşimde bulunan bir özne olarak algılanır. Felsefe, özne-nesne ilişkisini, bilinçli deneyimimizin doğasını ve kendimizi dünyaya nasıl konumlandığımızı anlamak için ele alır.

**İçsel Deneyim:** Ego, içsel deneyimimizin bir bileşenidir. Ego, bilincimizin merkezi bir parçası olarak algılanır ve düşüncelerimizi, hislerimizi ve algılarımızı yönlendirir. Felsefe, içsel deneyimimizin doğasını, ego etkisini ve bilinçli düşüncelerimizi anlamaya çalışır.

**Ego ve İdari Kontrol:** Ego, psikanalizde, id, süperegö ve egonun birlikte çalıştığı bir yapı içinde yer alır. Ego, gerçeklik ilkesine göre işleyerek içgüdülerin tatminini ve sosyal normların gerekliliklerini dengeler. Felsefe, ego ve idari kontrolün doğasını, insan davranışlarının kökenlerini ve bilinçli iradeyi anlamaya çalışır.

Ego ve felsefe arasındaki ilişki, benlik, bilinçli deneyim, özne-nesne ilişkisi ve içsel deneyim gibi konuları ele alır. Felsefe, ego ve benlik kavramlarını anlamaya çalışırken, ego ve bilinçli deneyim arasındaki ilişkiyi sorgular ve kişisel kimlik ve varoluşsal öz konularında düşünceler geliştirir.

### **Tasavvuf ve Felsefe**

Tasavvuf kelimesi, “Ashab-ı Soffa”dan (Sofa, Ashab-ı Soffe mensupları, Hz. Peygamberin ilk dervişleri) gelmektedir.

Hayatı anlamlı kılan Din “dünya hayatını”, Kuantik bir hadise olan tasavvuf ise “iç dünyayı” düzenler. Felsefe tefekkür, fizik teabbüd, biyoloji teheccüd, matematik tezekkür, kimya ise teakküldür. Alah Kitabı Kur’an’da Geometriden ziyade Matematik kullanmış ve “Kitab’un Merhum” (Rakamlar Kitabı) denmiştir. Tasavvuf kültürü, can kültürüdür ve cenneti dünyada yaşamaktır. Cennet bir mükafattır. Bu sebeple dir ki, Namaz Cennetten üstündür. Çünkü Namaz Allah için, Cennet mükafat içindir.

Tasavvuf ve tefekkür bir açıdan, kuantik bir kimliktir! Tasavvuf bir başka deyişle, inancın aşkını yaşayıp sefasını sürmektir. Tasavvuf, aslında mağlubiyeti zafer olan bir muharebedir.

Tasavvuf ve Felsefe ise, farklı düşünsel ve spiritüel geleneğe sahip olsalar da, bazı benzerliklere ve etkileşimlere sahip olan iki alanı temsil

ederler. Her ikisi de insanın varoluşsal ve spiritüel meselelerini ele alan disiplinlerdir, ancak yaklaşımları ve yöntemleri farklılık gösterir.

Tasavvuf, İslam mistisizmi olarak bilinen bir dini ve spiritüel geleneği ifade eder. Tasavvuf, Allah'a yakınlaşma, içsel dönüşüm, manevi bilgelik ve ruhani tecrübe arayışını vurgular. Tasavvufun temel hedefi, insanın Allah ile birlikte olma haline ulaşması ve kalbinin Allah'la dolmasını ve mutmain olmasını sağlamaktır.

Ama unutulmamalıdır ki, evliyada da eşkıyada da kalp mutmaindir! Fakat evliyada iman hakimdir, nefsinin dizginlemiştir, kalbi sahibi ile meşguldür, vücut ikliminin sultanını tanır ve ölmeden evvel ölür, eşkıyada ise nefis hakimdir, dizginlenemez ve dört nala gider. Allah'tan korkan eşkıyadan neden korksun! Eşkıyadan korkan da, Allah'tan neden korksun!

Felsefe ise rasyonel düşünce ve mantık yoluyla gerçekliği, bilgiyi, varoluşu ve değerleri anlamaya çalışan bir disiplindir. Felsefe, mantıksal ve analitik düşünme süreçlerini kullanarak, ahlaki, metafiziksel, epistemolojik ve ontolojik soruları ele alır. Felsefe, sistematik bir düşünme ve argüman geliştirme disiplini olarak bilinir.

Tasavvuf ve Felsefe arasındaki ilişki, tarihsel olarak bir etkileşim içinde olmuştur. Ortaçağ İslam dünyasında, bazı Müslüman filozoflar (örneğin İbn Sina, İbn Rüşd) hem felsefi düşünceyi hem de tasavvufi idealleri birleştirme çabasında olmuşlardır. Bu dönemde tasavvuf ve felsefe arasında bilgi, gerçeklik, benlik, ahlak ve kader gibi konular üzerinde tartışmalar gerçekleşmiştir.

Günümüzde de tasavvuf ve felsefe arasında bazı etkileşimler ve kesişimler vardır. Bazı felsefeciler, mistik deneyimleri ve içsel dönüşümü araştırırken tasavvufi düşünceye başvurabilirler. Ayrıca, bazı tasavvufi düşünürler, felsefi kavramları ve mantıksal düşünceyi kullanarak tasavvufi prensipleri açıklamaya çalışabilirler.

Ancak Tasavvuf ve Felsefe arasındaki farklılıklar da göz ardı edilmemelidir. Tasavvuf, manevi tecrübeyi vurgulayan içsel bir yol olarak daha çok deneyime dayanırken, felsefe daha analitik ve akıl yoluyla bilgiye ulaşmayı hedefler.

Tasavvuf, mistik deneyimler ve geleneksel öğretilerle ilgilenirken, felsefe daha çok akademik ve eleştirel bir disiplin olarak kabul edilir.

Netice itibari ile, Tasavvuf ve Felsefe, insanın varoluşsal ve spiritüel meselelerini ele alan iki farklı disiplindir. Her ikisi de insanın dünya ve kâinatla ilişkisini, gerçekliği ve bilgiyi anlamaya çalışırken farklı yöntemler ve yaklaşımlar kullanır. Ancak tarih boyunca bir etkileşim ve kesişim de yaşanmıştır.

Yeri gelmişken ifade etmeliyim ki; gayrimüslimlerin İslâmiyeti kabulü İslâm'ı akıl yolu ile izahla değil, daha çok tasavvufî izahla olmaktadır. Onları İslâmiyeti kabule sevk eden mezhep imamlarından ziyade, zarafet, şefkat ve merhamet libasını giyinmiş Mutasavvıflardır, Abdulkadir Geylani'dir, Muhyiddîn-i Arabî'dir, Mevlâna'dır, Yunus'dur...

Mevlâna'nın (1207-1273) adı geçmişken, konumuz ile müterafık olarak, ayrılıklardan ziyade birliktelik için var olmak gerektiği anlamına gelen (Biz ayrılıklar için değil, vuslat için geldik!) farklı ifade şekilleri olsa da, "Mâ bera-yı vasl kerden âmedîm, Nâ bera-yı fasl kerden âmedîm."

beytinin, Tasavvuf ve Felsefe açısından çok derin manalar ve ifadeler ihtiva ettiğini ve insanı derin düşüncelere sevk etmekte olduğunu belirtmek isterim.

Bugün Amerika, Avrupa ve Afrika'da İslâm'a hizmet edecek olan ne kılıç ne de akıldır, ancak hakiki müslümanca hayat tarzı, gönül, kalb ve tasavvuftur. Müslüman olduklarını iddia edenlerin hayat tarzlarına baksalardı, kimse müslüman olmazdı!

### **Tefekkür ve Felsefe**

**İnziva ve tefekkür, beynin arşiv taraması ile parlak fikirler üretebilmesidir.**

İnsan, dalıp gittiğinde beyni arşiv taramasına (DMN; The Default Mode Network) geçer. Bilinçli olduğunda Tefekkür boyutuna adım atar. İlham gelebilir, aydınlanmanın kapıları açılabilir.

Tefekkür ve Felsefe arasında birçok benzerlik ve etkileşim bulunmaktadır. Her ikisi de insan düşüncesini derinlemesine inceleyen ve bilgiyi anlamaya çalışan disiplinlerdir.

İşte tefekkür ve felsefe arasındaki bazı ilişkiler:

**Düşünsel İnceleme:** Hem tefekkür hem de felsefe, düşünceleri, kavramları ve ideaları analiz etme ve anlama çabasını içerir. Her ikisi de mantıksal düşünme süreçlerini kullanarak, gerçeği, bilgiyi ve varoluşu anlamaya çalışır. Tefekkür, özellikle derin ve içsel bir düşünme sürecini ifade ederken, felsefe daha sistematik ve disiplinli bir düşünme disiplini.

**Ontoloji ve Epistemoloji:** Felsefe, varoluşun doğasını (ontoloji) ve bilginin kökenini ve doğasını (epistemoloji) araştırırken, tefekkür de aynı konulara odaklanır. Her ikisi de gerçeğin ne olduğunu, bilginin kaynağını ve sınırlarını, gerçeğe ulaşmanın yöntemlerini ve düşüncenin sınırlarını sorgular.

**Düşünce ve Anlam Arayışı:** Hem tefekkür hem de felsefe, düşüncenin ve anlamın peşinde koşar. Tefekkür, içsel deneyimlere dalarak ve derin düşünce süreçlerini kullanarak anlamı arar. Felsefe ise daha geniş bir perspektiften insanın düşünsel ve anlamsal arayışlarını ele alır.

**Soru Sorma ve Eleştirel Düşünme:** Hem tefekkür hem de felsefe, soru sorma ve eleştirel düşünme becerilerini geliştirme konusunda önemlidir. Her ikisi de verilen cevapları sorgular, varsayımları test eder ve yeni perspektifler geliştirmeye yönelik çabalar içerir.

Tefekkür ve felsefe arasındaki ilişki, düşünsel araştırma, bilgiye ulaşma ve anlamı anlama çabalarını içerir. Her ikisi de insan düşüncesini, gerçeği, bilgiyi, varoluşu ve anlamı anlamaya yönelik farklı yöntemler ve

yaklaşımlar kullanır. Tefekkür, daha içsel bir düşünme sürecini ifade ederken, felsefe daha geniş bir disiplindir ve sistematik bir düşünme ve analiz yapmayı hedefler.

Sessizlik, yalnızlık ve tefekkür, yeni düşüncelerin zuhur etmesine sebep olur.

Michael Collins (1930 – 2021), Apollo 11 görevi sırasında komuta modülü pilotuydu. İki diğer astronot, Neil Armstrong ve Buzz Aldrin, Ay'a iniş yapmak için Apollo'nun yüzey modülüne ayrılmış, ancak Collins, komuta modülünde Ay çevresinde dönmeye devam etmiş ve diğer astronotları beklemişti. Bu sessizlik ve yalnızlık içerisinde bekleyişi esnasında Michael Collins, tefekkürle beyninden yeni düşünceler zuhur ettiğini ve “HIÇ”lik duygusu yaşadığını ifade etmişti.

Collins'in Ay'a iniş yapmamış olmasına rağmen, Apollo 11 misyonu genellikle tarihi bir başarı olarak kabul edilir ve Collins, insanlık tarihinde Ay'a giden ilk insanlar arasında yer almanın bir parçası olmanın gururunu yaşamıştır.

### **Tarikat ve Felsefe**

Tarikatlar ve felsefe arasındaki ilişki karmaşık ve çeşitli olabilir. Tarikatlar, genellikle dini veya spiritüel amaçlarla kurulan topluluklardır ve mistisizm, maneviyat ve içsel dönüşüm gibi konulara odaklanırlar. Felsefe ise rasyonel düşünce ve mantık yoluyla gerçekliği, bilgiyi ve değerleri anlamaya çalışan bir disiplindir. Her ikisi de insanın varoluşsal ve spiritüel meselelerini ele alan disiplinlerdir, ancak farklı yaklaşımlar ve yöntemler kullanırlar.

Tarikatlar ve Felsefe arasındaki bazı bağlantılara bakacak olursak;

**Mistisizm ve Felsefe:** Tarikatlar, mistisizm ve içsel deneyime dayalı spiritüel arayışları vurgular. Mistisizm, doğrudan deneyim ve birliğin yaşanması aracılığıyla gerçeğe ulaşma arayışıdır. Felsefe, bilgiyi ve gerçeği anlama çabasında olduğu gibi, mistik deneyimleri, içsel dönüşümü ve birliği anlamaya çalışır.

**İçsel Dönüşüm ve Felsefe:** Hem tarikatlar hem de felsefe, içsel dönüşüm ve kişisel gelişimle ilgilenir. Tarikatlar, öğretileri, ritüelleri ve pratikleri aracılığıyla insanların içsel dönüşümünü teşvik ederken, felsefe, akıl yoluyla bireyin bilgelik, erdem ve kişisel gelişimine nasıl katkıda bulunabileceğini araştırır.

**Etik ve Ahlak:** Hem tarikatlar hem de felsefe, ahlaki ve etik sorunlarla ilgilenir. Tarikatlar, ahlaki değerlerin yaşanması ve bireylerin erdemli bir yaşam sürmelerini teşvik ederken, felsefe, ahlaki değerleri analiz eder, etik teorileri inceler ve ahlaki kararlar üzerine düşünür.

**Bilgelik ve Öğretiler:** Hem tarikatlar hem de felsefe, bilgelik ve öğretilerle ilgilenir. Tarikatlar, mistik öğretileri, gelenekleri ve rehberlik sistemlerini korur ve aktarırken, felsefe, felsefi öğretileri, düşünce sistemlerini ve bilgelik geleneğini ele alır.

Bu çerçevede, tarikatlar ve felsefe arasında bazı benzerlikler ve kesişimler vardır. Her ikisi de içsel deneyim, kişisel dönüşüm, ahlaki sorunlar, bilgelik ve öğretiler gibi konuları ele alır. Ancak tarikatlar, daha çok mistik deneyim ve içsel arayışa odaklanırken, felsefe daha çok mantıksal analiz, argüman geliştirme ve eleştirel düşünme süreçlerine dayanır.

### **Kelam ve Felsefe**

Kelam ve Felsefe, İslam düşüncesinde farklı disiplinleri temsil eden iki önemli akademik geleneğidir. Her ikisi de İslam düşüncesini anlamaya ve açıklamaya yönelik çabaları içerir, ancak farklı yöntemler ve perspektifler kullanırlar.

Kelam, İslam düşüncesinde teoloji veya ilahi kelam olarak bilinen bir disiplindir. Kelam, İslam inancının temellerini, Allah'ın varlığını, sıfatlarını, ilahi vahiy ve insanın ilişkisini anlamaya çalışır. Kelamcılar, akıl yoluyla tanrısal gerçekliklerin anlaşılmasını savunurken, aynı zamanda İslam inancının anahtar konuları üzerinde teolojik tartışmalar yaparlar. Kelam, genellikle mantıksal argümanlar ve felsefi yöntemlerle çalışırken, temel olarak dini öğretilere dayanır.

Felsefe ise, rasyonel düşünce ve mantık yoluyla gerçekliği, bilgiyi, varoluşu ve değerleri anlamaya çalışan bir disiplindir. İslam düşüncesindeki felsefe, antik Yunan felsefesi ve İslam düşüncesinin etkileşimi sonucu ortaya çıkmıştır. İslam felsefesi, İslam inancının temel prensiplerini felsefi düşünceyle sentezleyerek, mantıksal analiz, ontoloji, epistemoloji, ahlak ve estetik gibi konuları ele alır. Felsefeciler, akıl ve mantık yoluyla gerçeği anlama çabasında oldukları gibi, Aristoteles, Platon, İbn Sina (Avicenna), İbn Rüşd (Averroes) gibi düşünürlerin felsefi mirasını da takip ederler.

Kelam ve Felsefe arasındaki ilişki, tarihsel olarak karmaşık ve çeşitli olmuştur. Bazı kelamcılar, felsefi düşünceleri kelam tartışmalarına dahil ederken, bazı felsefeciler de İslam düşüncesindeki felsefi kavramları ve yöntemleri kullanmışlardır. Bu etkileşimlerin bazıları zaman zaman gerilimlere ve tartışmalara da neden olmuştur, özellikle de bazı felsefi görüşlerin dini inançlarla çeliştiği düşünüldüğünde, bu gerilimin şiddetlenmesi doğaldır.

Ancak kelam ve felsefe arasındaki ayrım da dikkate alınmalıdır. Kelam, İslam inancının savunulması ve teolojik sorulara yanıtlar arama amacı taşıırken, felsefe daha geniş bir perspektiften gerçeği ve bilgiyi anlamaya çalışır. Her ikisi de İslam düşüncesinde önemli katkılara sahip olmuş olsa da, yöntemleri, hedefleri ve yaklaşımları açısından farklılıklar gösterirler.

### **Tarikat, Tasavvuf ve Merhamet**

Tarikatlar ve tasavvuf arasında yakın bir ilişki vardır. Tarikatlar, tasavvufi geleneğin bir parçası olarak ortaya çıkan dini-spiritüel

topluluklardır. Tarikatlar, tasavvufi öğretileri takip eden ve bu öğretileri hayata geçirmeye çalışan bir araya gelmiş kişilerden oluşur.

Tasavvuf, İslam'ın içinde yer alan bir mistik geleneği ifade eder. Tasavvuf, Allah'a yakınlaşma, içsel dönüşüm, manevi tecrübe, ahlaki gelişim ve sevgi gibi konuları vurgular. Tasavvuf, İslam'ın öğretilerini daha derin bir iç anlayış ve manevi deneyimle birleştirerek, Allah'a giden yolu bulmayı hedefler. Tarikatlarda “İnsan” olmanın “çile” ile dolu bir yol olduğu ve tekâmül için şart olduğu düşünülür. Bu nedenle hep ısrarla, “Nikahlı Eşim” olarak gördüğüm “Beyin, Omurilik ve Sinir Cerrahisi”nin (Nöroşirurji) de, “çilesi hiç bitmeyen bir tarikat” olduğunu söyleyip duruyorum!

Tasavvuf ve Felsefesi açısından, insanlar arasında da yaratılış itibarı ile benzerlikler/benzememezlikler vardır ve bu benzerlikleri/benzememezlikleri, Vahidiyet ve Ahadiyet diye ifade etmek mümkündür.

**Vahidiyet;** Herkes birbirine benzer, tek elden çıkmışlardır, aynı kaynaktan gelmektedirler.

**Ahadiyet;** Hiç kimse birbirine benzemez, farklı farklıdır. Farklı yaratılmışlardır. Allah'ın varlığı ve yaratma özelliğinin bir ifadesi olarak, bu iki kavram kullanılmaktadır.

**Tasavvuf belayı bal, acıyı tatlı, derdi derman yapma sanatıdır.** Dünyayı dert edinmekten imtina etmektir. “Derdü Dünya olanın, Dünya kadar derdi olur” sözü, boşuna söylenmemiştir. Herkesin kendi çerçevesinde haklı olmasıdır. Tasavvufi boyutta hayat, Sabır, Şükür ve Temaşa (SŞT Esasları) esasları üzerine dinamik olarak inşa edilmiştir. Hayret ve tevazu içinde işte bu SŞT esasları ile dinamik hayatı izlemek gerekir. Çünkü hayat zıtlıklar içerisinde olmakla birlikte, her an yeni bir oluşum, bir devinim ve bir hareket halindedir. Herkesin bir “hayatı toparlayıp gitme” tavrı, tarzı ve hazırlanışı olsa da, hayatın olmazsa olmazı, değişimdir, devinimdir, tekâmüldür!

Akıl kafada/beyinde (Aklın beyinde ve ruhun nerede nasıl olduğunu, Kur'an'da İsra Suresi 85. Ayette de ifade edildiği gibi, kesin olarak bilmiyoruz), haya yüzde, iman ise gönülde/kalpde tecelli eder. Öfke/Gazap, Fesat ve Haset parametreleri de, zıtlıklarıyla birlikte kafada/beyinde, yüzde ve gönülde/kalpde tezahür eder. Hareketin oluşumundaki altı parametre (Rahmani olanlar; Akıl, Vicdan ve Ruh, Şeytani olanlar; Zekâ, Nefis ve Benlik/Ego) gibi, hayat için de bu altı parametre (Rahmani boyutta; Akıl, Haya ve İman, Şeytani boyutta; Öfke/Gazap, Fesat ve Haset) insanda yerlerini muhafaza etmekte, aralarında mücadele etmek, çekişmek, yarışmak ve tartışmak suretiyle düşünceyi, istikameti, davranışı, sözleri, karakteri, akıbeti ve kaderi (Kur'an-ı Kerim, İsra Suresi 13. Ayet) tayin ederek hayatı yönlendirmektedirler.

İnsanın kendi kendisine yapabileceği en büyük zarar hasettir. Haset en büyük felaket olup, insanın kendi kendini devirmesine ve yıkılmasına sebep olur.

Tarikatlar, tasavvufi öğretileri sistematik bir şekilde uygulayan ve aktaran topluluklardır. Tarikatlar, tasavvufi öğretilerin korunmasını, yayılmasını ve takipçilerin manevi gelişimini desteklemeyi amaçlar. Tarikatlar, genellikle bir şeyhin liderlik ettiği ve disiplin, ibadet, zikir, meditasyon, ritüeller ve ahlaki değerler üzerine odaklanan bir yapıya sahiptir.

Tarikatlar, tasavvufun öğretilerini hayata geçirmek için pratik yöntemler ve ritüeller geliştirir. Bu yöntemler arasında zikir (Allah'ın isimlerini tekrar etmek), mürşid (spiritüel rehber) rehberliğinde ilerleme, nefis terbiyesi, manevi seyahatler ve içsel deneyimler yer alabilir.

Tasavvuf ve tarikatlar, manevi gelişim ve içsel dönüşümü teşvik ederken, İslam'ın öğretilerine bağlı kalmayı hedefler. Tasavvufun temel öğretileri arasında sevgi, hikmet, takva, ihlas, tevazu ve marifet gibi kavramlar bulunur. Tarikatlar, bu öğretileri pratiğe dönüştürerek ve topluluklar halinde yaşayarak manevi gelişim ve Allah'a yakınlaşma sürecine rehberlik eder.

Takva ise, hesap verilebilir bir hayata sahip olmaktır. Üstünlük, iyi insan, hayata katkı sağlayıcı işler (Amel-i Salih) yapmak, nefsi için değil, nesli için nefes almaktır.

Sonuç olarak, tarikatlar tasavvufun uygulayıcılarını bir araya getiren ve tasavvufi öğretileri takip eden topluluklardır. Tasavvuf, içsel dönüşüm, manevi tecrübe ve İslam'ın öğretilerini daha derin bir anlayışla birleştirme çabasıdır. Tarikatlar, bu öğretileri uygulamak, manevi gelişim sağlamak ve Allah'a yakınlaşmayı hedeflemek için disiplinli bir yapı sunarlar.

Cemadat, Nebatat ve Hayvanat döngüsü içerisinde, her varlığın menşei aynıdır. Her canlı su molekülünden yaratılmıştır (Kur'an-ı Kerim Enbiya Suresi 30 ve Nur Suresi 45. Ayetler). Modern bilimin de geldiği nokta aynı nokta değil midir ki!

Modern Bilim demişken, hemen bir parantez açalım ve devam edelim. Yaşamı oluşturan moleküller aynı orjinli olup, ayna simetrisi şeklindedirler. Hayat bu simetriden birisini tercih etmektedir. Bu simetri manyetik mineraller sayesinde kırılmış olabilir. Bu seçicilik, bu tercih, manyetik minerallerin, manyetizması ile alakalıdır. Bu simetri kırılması sayesinde de hayat başlamış olur.

Tekrar konumuza dönecek olursak... Mutasavvıflar, derdi olana ve günahkara bir hekim gibi şefkat, zarafet, merhamet ve hoş görü ile bakar. Müslüman da günahkâr bir Müslümana, bir hekimin, bir tabibin hastasına baktığı gibi şefkatle ve merhametle bakması gerekir. Hekimin ve hâkimin ruhunda hikmet, içinde merhamet, gönlünde asalet, mesleğinde nezaket olmadıktan sonra, reçetesinden şifa, kaleminden adalet beklenmez. Diğer taraftan da, hürmet etmediğin hekimden

derman, güven duymadığın cerrahıtan aman, sevgisiz yazılan ilaçtan şifa, merhametsizden vefa beklememek gerekir. Merhameti ve sevgisi olmayan hekimin ilacından, cerrahın bıçağından şifa bulunmaz.

Merhamet ve edep, imanın gereğidir ve imanın ilk meyvesidir. Merhametle bakmayan da hakikati göremez. Merhametli olanlar ancak merhamet görebilirler ve merhameti, başkalarından evvel kendimize göstermemiz gerekir. Merhamet bir bakıma, bazen düşmanlığa ve intikama da vesiledir.

Hemen hatırlatalım ki, bir nasip meselesi olan imanın ilk tezahürü, merhamettir. Şeriat ise, sosyolojiktir, toplumu düşünür, umumu dikkate alır ve hâkim gibi tahakküm ile bakar, ibret için tecziye eder. Nitekim tasavvuf şahsi, şeriat ise toplumsaldır.

Toplumsal merhamet duygusu dünyanın manyetik eksenini değiştirebilir, kolektif bilinçaltı istikbali hissedebilir, toplum şuuru olabilecekleri etkileyebilir ve herkes farklı sahalarda deha olabilir. Yeter ki “insan” olsun!

İslam, vahşi hayvana dahi zulmü yasaklar. Ama yine de unutulmamalıdır ki; haram ve zulmün cezası, ahirete kalmaz, öyle ya da böyle bu dünyada çıkar.

**“Nik ü bed herkes bulur âlemde bir gün ettiğin,**

**Kendi çekmezse cezâ mîrâs olur evlâdına”**

Ziya Paşa, bu hususta ne de güzel söylemiş...

Bu bahsi özel bir yalvarış, yakarış ve dua ile geçelim!

Ya Rab! Bizi cahil profesörden, gafil âlimden, hain emirden, zalim amirden, merhametsiz hekimden, adaletsiz hâkimden, müsrif devlet adamından, şeytani akrabadan, namert düşmandan, müfsit komşudan, müflis zenginden, müsrif eşten, doymayan açtan, maskeli hırsızdan, ahlaksız kabadaydan, kravatlı hayduttan, satılmış hainden, sinsi münafıktan, riyakâr Müslüman’dan, ahmak müminden, cevapsız sual ve hesaptan koru!

Ya Rab! Bize akletmeyi lütfettin. Bizi tezekkür, tedebbür, teakkul, tefakkuh ve tefekkür ile teabbüd etmeye de yönlendir. Bizi bize bırakma!

### **Melâmet ve Melâmilik**

Melâmet, hayattan ve ibadetten riya ve gösterişi çıkartmak ve böyle bir yaşam tarzını benimsemek demektir. Enaniyetten, “Ben”likten uzaklaşmaktır. “Melamilik” bir meşrep (Melamet) olmakla birlikte, her tarıkatta bir “Melami Meşrep” söz konusudur. Ben bu Melâmet/Melâmilik meşrebini **“Hasenâtı İhfa, Seyyiâtı İfşâ”** (Kendindeki iyiliğini gizle, Kötülüğünü açık eyle!) olarak ile özetliyorum. Melamîler 8. yüzyılda Samanîler devrinde Horasan, İran’ında faaliyet gösteren bir sufi topluluktur. Melamet kelimesi, “kınanmışlık; itab ve serzenişlik; rezillik ve rüsvaylık” anlamlarına gelmektedir.

Melamilik, İslam'ın bir yorumu olan tasavvufi bir harekettir. Melamiler, özellikle Orta Asya ve Anadolu'da etkili olmuş bir tasavvuf ekolüdür. Melamilerin öğretileri ve uygulamaları, İslam'ın temel inançlarına dayanmaktadır, ancak bu hareketin özgün ritüel ve pratikleri vardır.

Melamiler, zahidlik (dünyevi şeylerden kaçınma), takva (tanrıya karşı gelmekten sakınma), samimiyet ve mütevazilik gibi tasavvufi değerlere vurgu yaparlar. Bu hareket, geleneksel İslam düşüncesini derinleştirme ve bireyin içsel manevi yolculuğuna odaklanma amacı güder.

Melamilikte, öğrenciler genellikle bir şeyhin (ruhani rehberin) gözetiminde özel bir eğitim alırlar. Pratikler arasında zikir (Allah'ı anma), meditasyon ve manevi öğretilerin derinlemesine anlaşılması yer alabilir. Melamiler, geleneksel dini ritüellerin ötesine geçerek, manevi gelişim ve içsel aydınlanma için çaba sarf etmeyi hedefler.

Melamilerin öğretileri, İslam tasavvufunun çeşitli ekollerinden etkilenebilir ve bu nedenle coğrafi bölgelere göre farklılıklar gösterebilir. Melamilerin amacı genellikle bireyin Allah'a yaklaşmasını, içsel bir dönüşüm geçirmesini ve manevi bir aydınlanmaya ulaşmasını sağlamaktır. Ancak, bu öğretiler ve uygulamalar zaman içinde ve farklı toplumlar arasında çeşitlenmiş olabilir.

Son Dönem Melamiliğin “piri” olan Muhammed Nur El Arabî, 1813-1887 tarihleri arasında yaşamıştır. Çeşitli sûfi hocalardan ders almış olan ve hayatının büyük kısmını Anadolu ve Rumeli topraklarında geçiren Muhammed Nur El Arabî, “Üçüncü Devir Melamiliği” şeklinde tanımlanan dönemin de öncüsü kabul edilmektedir.

Ancak Melâmiliğin ve Melâmilerin, Tarihin bazı dönemlerinde sapkın bir tarikat olduğu kabul edilerek şiddetle cezalandırıldıklarını da burada hatırlatmak istiyorum.

Melâmilik ve Melâmetten bahs edince de, ister istemez, vakti zamanında Kerâmeddin Efendi'ye ait olduğu sanılan “Failâtün...” kalıbında aruz vezinli ve “FAİLÂTÜN SOHBETİNDEN MERHABA” isimli bir şiir ezberimden dökülüyor.

**“Hayrı izhâr, şerri ızmâr, tâcı ser-pûş etmeziz.**

**Zikri teşhîr, tekke-meşhûr, hırka-ber-dûş etmeziz.**

**Fâilâtün sohbetinden gayrı mey-nûş etmeziz.**

**Çün melâmet hırkasından sâye-bândır gönlümüz.**

**Muhtefî kim sırr-ı Gaybî, Hamza Bâlî şânıdır.**

**Mâşukî hem Pîr Alî'nin nezr-i vahdet cânıdır.**

**İsm-i İsmâil'de sâbit hûn-i pâkin kânıdır.**

**Şol enelhak âteşinden sîne-püryân merhabâ!”**

(İyiliği açığa çıkarırız, kötülüğü örteriz ve başa tacı koymayız. Bu, alçakgönüllülüğün ve doğruluğun bir ifadesidir. Zikri gösterişe dönüştürmeyiz, dergâhları meşhur etmeyiz ve hırkayı giyip dolaşmayız. Bu, içsel bir ibadetin sadece Allah'a yönelik olması gerektiğini ifade eder. Fâilâtün sohbeti dışında başka bir şeyden zevk almamız mümkün

değildir. Bu, manevi sohbetlerin önemini vurgular. Melâmet hırkası, yoksulluğun ve alçakgönüllülüğün sembolüdür. Gönlümüz, bu hırkayı giymiş gibi olmalıdır. Muhtefî, gizli sırları bilen kişidir. Hamza Bâlî ise bu sırlara vakıf olan bir velidir. Mâşukî, sevgilinin aşkıyla yanıp tutuşan kişidir. Pîr Alî'nin gözünde ise bu aşkın vahdetle birleştiği bir ruh vardır. İsm-i İsmâil, İsmâil peygamberin ismidir ve saf kanın sembolüdür. Bu beyitte, saf ve temiz bir ruhun ifadesi bulunur. Enelhak, "O Hak'tır" anlamına gelir. Bu ifadeyle, Tanrı'nın varlığına ve birliğine selam verilir.) Hurûfilik (İlm-i Cifir) de bir tarikat olmaktan ziyade, Melâmilik gibi bir meşreptir ve tasavvufi akımlarını ve kültürünü çok etkilemiştir. Hurufilik, İbn-i Hacer el Askalanî (1327-1449) tarafından Batını bir akım, bir din(!) olarak kabul edilmiş ve lanetlenmişti. Abdalbaki Gölpınarlı da aynı görüşü paylaşmıştı. Birçokları gibi Şair ve Mutasavvıf Nesimi (1369-1417) de, Hurufiliği sebebi ile derisi yüzülerek Halep'te idam edilmişti. "Ene'l Hak" Felsefesi ve düşüncesi sebebi ile aynı akıbete maruz kalan Hallac-ı Mansur (858-922) ve Melamiliği nedeni ile öldürülen İsmail Mâşukî'yi de bu çerçevede zikretmek gerekir. Ebced de bir bakıma Hurufilik ile ilişkilidir.

### **Tefekkür ve Tarikat**

Tefekkür, düşünceye dalmak, derinlemesine düşünmek ve içsel deneyimi anlamaya çalışmak anlamına gelir. Tarikatlar ise dini veya spiritüel amaçlarla kurulan topluluklardır ve mistisizm, maneviyat ve içsel dönüşüm gibi konulara odaklanırlar.

Tefekkür ve tarikatlar arasında bir ilişki vardır. Çünkü tarikatlar genellikle içsel deneyimi teşvik eden ve derin düşünceye yönlendiren pratiklerin ve öğretilerin olduğu topluluklardır. Tarikatlarda, zikir (Allah'ı anma ve tekrarlama), meditasyon, fikir dengeleme ve derin düşünce gibi tefekkürü destekleyen uygulamalar bulunabilir.

Tefekkür, bir tarikatın öğretilerini ve uygulamalarını destekleyebilir. Tarikatlar, tefekkür yoluyla içsel deneyimi derinleştirmeyi ve manevi gelişimi teşvik etmeyi amaçlayabilirler. Tefekkür, bireyin tarikatın öğretilerini daha derinlemesine anlamasına yardımcı olabilir ve manevi arayışta derinlemesine düşünme sürecine katkıda bulunabilir.

Ancak, her tarikatın tefekküre yönelik farklı yaklaşımları olabilir ve bazı tarikatlar tefekküre daha fazla vurgu yapabilirken, diğerleri daha farklı uygulamalarla öne çıkabilir. Her tarikatın kendi öğretileri, ritüelleri ve pratiği olduğu için, tefekkürün tarikat içindeki rolü ve önemi de bu farklılıklara bağlı olarak değişebilir.

Tefekkür ve tarikatlar arasında bir ilişki bulunabilir. Bulunmalıdır da... Tarikatlar, tefekkürü teşvik eden ve içsel deneyimi derinleştirmeyi hedefleyen topluluklar olmalıdır zira. Tefekkür, tarikatların içsel öğretilerini anlamaya yardımcı olabilir ve manevi arayışta derinlemesine düşünme sürecine katkıda bulunabilir. Ancak, her tarikatın tefekküre yönelik yaklaşımı ve vurgusu farklı olabilir.

## Ben, Kuantum ve Kuantik Çağ

Kuantum ve Çağı hakkındaki beynimin fısıltılarını duymak ister misiniz? Kuantum, bana “ben”im ben, bize “biz”im biz ve fiziksel olduğunu zannettiğimiz her şeyin fiziksel olmadığını öğretti. Nitekim Kuantik Matematikte rakamların mutlak değerleri değişkendir. Kuantofilozofi, yeni dünya düzeni felsefesi haline gelmiştir artık. Bu çerçevede “Sen”in saltanatın ölümünle biter, “Ben”in sultanlığı ölümümle başlar! Teneşire tertemiz olarak yatmak gerek. Aksi takdirde, başkasının yıkaması ile temizlenemezsin. Ne sen kalırsın ne de saltanatın.

Kuantumu anladığınızı zannettiğinizde, vakit geçmiş olacak. Kuantumu anlamadan, “düşünmek” anlaşılamaz.<sup>[1]</sup> Kuantumu anlamışsanız, kafanız karışmış demektir. Kuantumun da anası felsefe, babası matematiktir. Kuantumun en önemli yasası da, yasasızlıktır.

Kuantumun, atom ve atomaltı kanunlarının tutarlı ve tanrısal olduğunu ve dokunulmaması gerektiğini ispat etmesiyle, aklının zekâsına galip gelenin inanmaması için hiçbir bahane bırakmamıştır zira. Kuarkların kalbinin, manyetik enerji iplikçikleri olduğunu da unutma!

Ataomaltı enerji hareketliliği MR (Manyetik Rezonans) mahareti ile bilgisayarda görüntü haline getirilmektedir. Teorik Fiziğin harikası MR cihazıdır. MR de PET (Pozitron Emisyon Tomografi) de, Kuantum Mekaniği ile çalışmaktadır. “Tanrı Parçacığı” denen karanlık madde boşluk olarak telakki edilmektedir. Ancak anti madde parçacıklarını göremememiz, onların olmadığını göstermez.

Tanrı, madde ve zihin üstüdür, deney ile bulunamaz. Ancak tasavvur edilebilir. Bilimsel olarak da “Tanrı Yoktur!” denemez. Tanrı kral gibi görünmez. Tanrı ancak akıl yolu ile görülebilir. Akıl Allah’ı görür! Bilimsel olarak göremeyiz ama, Matematiksel olarak, olasılık olarak varlığı ispat edilmiştir. Rastlantısal varoluş, bilimsel değildir.

Kuantik bir hadise olan “dua”nın gücünü, “nanonörokuantoloji”nin içine girince daha iyi anlamaya başladım filhakika. Kuantum affetmiyor nitekim! Her şey al da beddua alma, vebal alma, ah alma! Bütün bunlarla birlikte, hayatta muvaffakiyetin yolu, hayallerin uykulara refakatle, rüyalarda yaşatılabilmesinden geçer aslında. Hayali olmayanlar ise, hayatın sırtında yük olarak sıradan yaşayıp gider, Cihânın nefesini tüketir boşu boşuna. Bizi muvaffakiyete götüren yolda karşılaşacağımız en azılı düşman, kararsızlık ve korkudur hayatta. Sefa ve muvaffakiyet, cefada ve meşakkatte gizlidir, zor da olsa.

Ben de yaptığım her işi “birinci” olmak için yapmışımdır, birinci olmasam da ikinci, üçüncü, dördüncü her neyse hep birincilik peşinde koşmuşumdur. İşimi ciddi ve birinci sınıf yapma gayretindeyim zira. Bu sebeptendir ki “İdeallerim nefesime, nefesim ideallerime yoldaştır!” diye hep söylerim ya...

**Kuantik Çağ mı?** Totaliter rejimleri kendimiz yaratabiliyoruz! Artık kimsenin kimseyi dışarıdan gözetlemesine gerek kalmadı. Herkesin, gerek zihin, duygu, düşünce, heyecan, korku, hayal, sağlık, fizik, biyolojik ve gerekse biyokimyasal faaliyetlerini gözetleyip, kaydeden ve ilgililere ileten kendi içinde biyometrik kameraları var her yerde.

Kuantik Çağ; her şeyin, her şey olabileceği bir çağdır zira. Ama Kuantum, “hiç”i çözdü de “Bir” tek kadında akli karıştı! Kimin karışmadı ki...

Kuantik Çağ’ın korkarım ki hürriyet, istiklal, istikbal ve istikrar kelimeleri lügatlarda olmayacak! Bu Çağ’ın wbw, gbw, siborg, android, humanoid ve transhumanizm çalışmalarının, “genetiği değiştirilmiş insanlar ve canlılar projesi” ile birlikte düşünüldüğünde, Allah’ın razı olmayacağı, canavarlaşmış hasta beyinlerin korkunç bir “tanrılaşıma” planı ve projesi olabileceği aklımı kemiriyor. Kuantik Çağ’da bir gizli ve esrarlı güç, yönetimleri ve toplum zihnini şekillendirip, insanlığı ve hayatı köleleştirebilecektir.

Kuantik Çağ’da da, İslam’ın önündeki en büyük engel, “bin yıllık akla barikat silsileleri”dir! Bu Çağ’da en büyük tehlike, algoritmik deliryumdur! Zira Kuantik Çağ’da insan, ne kadar insan olabilecek? En büyük muamma, en büyük tehlike... Bu Çağ’da kişisel veri mahremiyeti ve kontrolü sağlanamazsa, felaket kaçınılmazdır.

Kuantik Çağ’ın eşiğinde, internet hızı arttıkça, tıbbi ve cerrahi tedavi modaliteleri, komplikasyon yönetimi, konsültasyon ve tecrübi maharet verilerine haiz bilgi işleyen medikal-cerrahi robotlar, hekimlerin meslek hayatını çok kolaylaştıracak, malpraktis riskini azaltacak, cerrahın maharetine bağlı olmaksızın kişisel standart kalitede operasyonlar, ülkeler hatta gezegenler arası tedavi ve ameliyatlar mümkün olabilecek ve hastaların her türlü bilgisine ulaşılacaktır.

**Kuantoloji ve holistik düşünce,** Tanrı’nın mutlak sıfat ve yetkilerini hiç kimseye devretmediğinin ve etmeyeceğinin ispatıdır. Kuantoloji, fizik ve metafizik âleminin “sıfır” noktasında Bayesyen Matematik ve bağlantısallık ile buluştuğu ve her sırrın çözülmeye çalışıldığı “söken şafak” vaktidir! Kuantolojik açıdan bakıldığında; âlemdeki her insan, kendisindeki sıfat ve kabiliyetleri kullanabildiği oran itibarıyla, tüm zamanlar içinde her kim olursa olsun, sadece tek bir kişinin yapabildiği her şeyi yapabilmeye muktedirdir. Yeter ki fitratında mevcut programları eksiksiz ve faal bir şekilde kullanabilsin.

**Kuantolojik/Metafizik düşüncede,** dillenen dilden sıyrılıp lisân-ı hal ile tefekkür âlemine, lisân-ı lal ile de sırlar âlemine geçmek ve eşyanın “hiç”lik hakikatine vâkıf olmak mümkündür.

Kuantolojinin eseri kuantum devrimi, klasik pozitivizm ve determinist mantığın hak ile yeksân, “sıfır”ı “bir”e müsavi kılan kozmik ve mistik düşüncenin hâkim olduğu “Kuantik Çağ”ın kapılarını açmıştır. Kuantum

dergahında, holistik zikir ile tayy-ı mekân da tayy-ı zaman da temessül de tecessüs de “var olmak” da, “yok olmak” da mümkündür bi iznillah... Kuantum dinamikleri fark edildikçe, kâinat ve hayat da farklılaşır. Kuantum dünyası, anlayarak inananların dünyası... Sufi fiziği ve kuantoloji ilk kez kol kola, çıktı yola... Kuantum fiziği, metafizik, mistisizm ve tasavvuf kol kola... İmanın algoritması ve matematiği için düştüler yola!

**Kuantum teolojisi ve felsefesi;** Leibniz’in (11646-1716) Monatlar Teorisinin yanında, panteist ve panenteist düşünceyle birlikte, hayatın ve kâinatın yeknesaklığı ve rüya (hayal) olduğu hakikatini ifade eder. Kuantum ummanına daldıkça ve algoritmik formüllerle boğuştukça, genel kabul ve düşüncenin aksine, akıl-ruh hastalığı, illüzyon veya halüsinasyon gibi algı bozuklukları ifade ve teşhisiyle psikiyatrik tedaviye aldığımız ve “hasta” damgası vurup akıl hastanelerine tıkarak mahkûm ettiğimiz insanlara, farklı boyutlarda yaşayabildikleri ihtimalini gözardı etmiş olabileceğimizi dikkate aldığımızda, haksızlık yaptığımızı da düşünmüyor değilim.

**“Kuantum dolanıklığı”,** tabiatın tabiatında var olan bir tabiattır. Kuantum âleminde, periyodik elementlerin değil, elektron, nötrino, yukarı kuark ve aşağı kuarkların yeri var! Kuantum bilgisayarlar, zamanı ters düz eder ve zaman olmadan da var olamayız. Kuantum bilgisayarlarla moleküllerin simüle edilmesi, fizik, kimya ve tıp alanında büyük atılımlar yapar, atom seviyesinde insan vücudu simülasyonu ve problemleri tespitiyle, nokta atışı için gerekli ilaçlar da yıllarca süren araştırmalara gerek kalmadan, anında simüle edilerek atom seviyesinde planlanıp, üretime katkı sağlayabilir, insanın hatta evrenin simülasyonunun kapılarını açabilir.

Kuantum haberleşme ağı (kuantum Network), parçacıkların haberleşmesi ile ilgili yapılan çalışmalar sebebi ile 2022’de Alain Aspect, John Clauser ve Anton Zeilinger, Nobel Fizik Ödülüne layık görülmüşlerdir. Artık bilgi kendi içinde de, kuantum ağlarında iletişim içinde olacak ve Kuantum Bilgisayarlarda değerlendirilecektir.

Yine Nobel Kimya Ödülü 2023 Yılında, “Kuantum Noktalarının Keşfi ve Sentezi” çalışmaları nedeniyle Mounji G. Bawendi, Louis E. Brus ve Alexei I. Ekimov’a verildi. İsveç Kraliyet Bilim Akademisi, bu üç bilim insanının kuantum noktalarının keşfi ve sentezi çalışmalarından dolayı 2023 Nobel kimya Ödülü’ne layık görüldüğünü belirterek “Bu küçük parçacıklar benzersiz özelliklere sahiptir ve artık ışıklarını, televizyon ekranlarından ve LED lambalardan yaymaktadır. Kimyasal reaksiyonları katalize ederler ve berrak ışıkları, bir cerrah için tümör dokusunu aydınlatabilir” açıklamasını yapmıştı. Bu buluşun teknolojiye tatbik edildiğinde, cerrahi müdahalelerde tümoral dokunun belirlenmesinde ve temizlenmesinde önemli bir adım olacağını düşünmekteyim.

Hemen burada özellikle genç bilim adamlarına, önümüzdeki on yıl içerisinde, Norobiyokuantoloji, Nöroscience (Beyin-Sinir Bilimi) ve Nörobiyoteknoloji sahalarındaki yeni ufuk açıcı araştırma ve buluşlara Nobel verileceğinin düşüncesinde ve öngörüsünde olduğumu hatırlatarak, bu alanlara yönelmelerini ifade etmek istiyorum. Ve bu gençlere söylemek istiyorum ki; **önemli olan “biri iki” yapmak değil, “sıfırı bir” yapmaktır!** Bu nedenle de **“SIFIRI BİR”** yapmanızı bekliyorum sizden.

Maalesef Dünyada günümüz kapitalist sisteminin ana prensibi, “Ne olduğunu bilmediğin bir maddeden, ne olduğunu bilmediğin bir ürünü/mahsulü üretip ne/kim olduğunu bilmediğin bir müşteriye satmak”tır!

Nörobilim, Kuantum ve Yapay Zekâ, son dönemin en etkin ve bilinmeyen ve keşfedilmeyi bekleyen hususları çok olan üç bilim dalıdır. Nörobilim, kompleksten nörona indirgenmek, Yapay Zeka ise, Nörondan komplekse gidebilmek için yol alır. Bu alanlar meraklı gençleri bekliyor! Kuantum biyolojisinin en güzel izahı, kuşların göçünde sırlı. Anlayana... 1400 yıldır Kur’an-ı Kerime kulak tıkayan insanlık! Bakın şimdi Kuantum bize, hiçbir yerde yalnız olmadığımızı, gözetlendiğimizi ve her halimizle kayıt altına alındığımızı nasıl da öğretti! Her şey ayan beyan, mahremiyet diye bir şey kalmamış. Gözümüz de zaten bir kameradır, her şeyi hareketli olarak kaydediyor. Yarın önümüze o kayıtları konulacaktır!

Ya ellerimiz... Konuşacaklar, şahitlik edecekler ya! (Kur’an-ı Kerim, Yasin Suresi 65. Ayet). Çip takılacakmış insanlara canlılara, hayvanlara... Ne çipi ya hu! Hücrelerimiz çipmiş de haberimiz yokmuş bizim haaa... “Dinsizin hakkından imansız gelir” derler ya... Sonunda Kuantum getirecek insanlığı imana! Kuantum sen nelere kadirmişsin! Gel de anlat bu insanlara, bu kafalara! Hücrelerimizin de “Kuantik bir felsefesi”, ahengi, armonisi, estetiği, dengesi ve hesabı var ya. Bu denge bozulduğunda, bölünmeleri kontrolden çıkar, bölünme hızı savunma sistemini alt-üst eder, nefsanî arzuları doğrultusunda egoistçe çoğalır, artar, “kanser” halinde bela olur hayata.

Kuantum Çağı cihanda “bilgi ağı”... Bu Çağı enigmatik bir çağdır. Kuantum Çağı’nda insanın bizatihi kendisi arayüz haline gelmiştir nitekim. Kuantum dalgaları da, klasik matematiği isyana mecbur etmiştir.

### **Kuantik Hayat**

Kuantum devriminin kapılarını açtığı “Kuantik Çağ”da hayat, beslenme, eğitim, toplumsal ilişkiler ve iletişimden seyahat ve yönetime kadar yeniden tanımlanıp planlanacak, bireysellik ve benlik algısı değişecek ve insanoğlunun algoritmik duygu matriksi “aritmetik bir çarpım tablosu” perspektifi gibi her türlü dış müdahale ve saldırıya açık olacak, konvansiyonel aile kavramı, düzeni ve hissiyatı ortadan kalkacak,

Nietzsche'nin tabiriyle "übermensch" (üst insan) benzeri biyo-robotik varlıklar "kuantik romantizm ve erotizm" yaşayabilecek, "kuantik edebiyat ve Sanat" doğacak, world brain web (wbw) veya global brain web (gbw) sayesinde, her türlü multidisipliner veri ve bilgiye malik ve hâkim olmakla, "post-human" (Q kuşağı) dönemde insan formatında farklı "trans-human" dönüşümler sağlanabilecek, algoritmik deliryumun kapıları çalabilecek, kâinatta mevcut olan her şey ve başka boyutlardaki varlıklarla da iletişime geçilebilecek, "tayy-i mekân, tayy-i zaman" ve "temessül ve tecessüd" hayal olmaktan çıkacak, "kuantik tıp", yapay-yedek organlar, teşhis, tedavi ve cerrahi modalitelerde çığır açacak, nesnelerin interneti ile oluşan sibernetik dünyada ve siber evrende siber duvarlar ve siber dünyalar inşa edilecek, aile, milliyet, millet, devlet, vatan ve din kavramlarının unutul- duğu, tek dilli, tek dinli tek evren devleti ortaya çıkabilecektir!

Kuantum dünyası, kaderimizin belirlenmesi ve mesuliyetimiz için tercihimizi bekler! Bu çerçevede herkes, kaderinin mağlubu veya galibidir. Kuantum dünyasında, frekansları keşfettikten sonra, zihinsel kodları değiştirmek ve yeni fikirleri davranışa dönüştürmek mümkündür. İhtirasla, inatla gayret gerek. Kuantum dünyasının spektrumunda, her şey mümkün görünüyor. Kuantum evreninde, hiçbir şey imkânsız değildir.

Kuantum teknolojisi, hem parçacık hem de dalga gibi davranabilen fotonlar, elektron ve kuarklar üzerinden atom ölçeğinde işlem yaparak, maddenin manipüle edilmesini sağlar. Kuantum teknolojisinin çözemeyeceği sır, kıramayacağı şifre yoktur!

Kuantum Hukuku ve Sosyolojisini de dikkate almak gerekmektedir. Kuantum Mekaniği ile Yapay Zeka eş zamanlı olarak mesafe kat etmekte ve insanoğlunun hamaliyesini azaltmaktadırlar. Kuantum bilgisayarlar sonsuz değerde işlem yapabilmektedirler. "Kuantum Moleküler Dinamik Çalışmaları", bilimsel araştırmaları çok hızlandırdı. Araştırmalar, kimyasal reaksiyonlarla yıllar almaktadır. Bu yöntemle, yıllar sürecektir çalışmalar kısa sürede tamamlanabilmektedir. 50.000 atomun nerede olduğu kısa sürede tespit edilebilmektedir.

Kuantum, Tıpta, teşhis ve tedavide de, aşılarda ve ilaçların araştırılmasında da çok yardımcı olmaktadır. Özellikle dalga boylarının tespitinde ve ölçülmesinde, tüm engellemelere rağmen ısrarla Osmanlı İmparatorluğu ile savaşmak için Çanakkale'ye gelen ve geldiği gibi de öldürülen(!) Henry Moseley'in (1887-1915) çalışmaları söz konusudur. Kuantum konusunda, özellikle LED (Light Emitted Diode) ve OLED (Fleksible LED) ile ilgili olarak Mısır'lı Muhammed Attala'yı (1924-2009) rahmetle zikretmeden geçmek çok büyük haksızlık olur.

### **Önümüze Bakalım!**

Yapay Zekâ savaşları başladı. Yapay Zekâ, puan toplamak(!) için de, her türlü araca, uçaklara, dronlara, kontrol kulelerine/merkezlerine, meskûn

mahallere ve operatörlere müdahale edebilir. Yapay Zekanın bedeni bilgisayar, ruhu(!) elektriktir. Ancak sistem çökünce, eli ayağı bağlanan insanoğlu kontrolü yapay zekaya kaptırdığını fark etti. ChatGPT kafesinden kaçtı. Dünya panikte... Yapay zekâ, sosyal statüsünü anlama gayretinde... **Yapay Zekâ, “Yalan-Dolan Bilim”de bir numara...** Yalan deyip geçmemek lazım. Yalan tekrar edildikçe, “gerçek üstü seviyeye” yükselir! Ve daha da tehlikelisi, **“Alfa, Beta, Gama, Delta ve Epsilon tipi yeni insan modelleri yolda”...**

Önümüzdeki yüz yıl boyunca dünyayı bekleyen tehlikeler oldukça karmaşık ve çok çeşitli olabilir. Bu tehlikeler, çevresel, teknolojik, toplumsal ve politik faktörlerden kaynaklanabilir.

### **İNSANLIK ALARMDA!**

Bu arada, çok tehlikeli ve yeni bir mikrop türü keşfedildi. İnsan...

Yine de unutulmamalıdır ki, bu çerçevede her erkek, potansiyel sapık, zâlim ve kâtil, her kadın da melek ve masum değildir! Dünyayı işkencehaneye çeviren insan, gönüllü mahkumiyette ölmek için kuyrukta, sabırsız...

İşte bazı olası tehlikeler:

**İklim Değişikliği ve Doğal Afetler:** İklim değişikliği, daha sık ve şiddetli doğal afetlere neden olabilir. Seller, kuraklık, kasırgalar ve deniz seviyesinin yükselmesi gibi olaylar, insanları ve ekonomileri ciddi şekilde etkileyebilir. Unutulmamalıdır ki, iklim krizinden kurtuluşun yolu, Bilim ve Teknoloji değil, “Küresel Kapitalizm”e karşı direniştir.

**Nükleer Silahlar ve Çatışmalar:** Nükleer silahların yayılması ve kullanılması ciddi bir tehlike oluşturabilir. Ülkeler arasındaki gerilimler ve silahlanma yarışları, bu riski artırabilir.

**Biyogüvenlik Tehlikeleri:** Biyoteknolojinin ilerlemesi, biyolojik silahların geliştirilme olasılığını artırabilir. Ayrıca, doğal salgınlar ve pandemiler de ciddi sağlık ve ekonomik tehditler oluşturabilir. Geleceğin silahı, Biyolojik ve Dijital Silah olacaktır! Ancak gerçek anlamda en önemli silah İlim, Para ve Gıdadır.

**Yapay Zeka ve Siber Güvenlik:** Yapay zeka ve siber saldırılar, hükümetler, kurumlar ve bireyler için büyük bir tehlike oluşturabilir. Bilgi hırsızlığı, siber casusluk ve altyapı saldırıları gibi riskler mevcuttur. Laboratuvarlardan kaçan “Yapay Zekâ”lar, “cihanşumül hayat”ın hâkimiyetini ve idaresini ele geçirmek için, savaştan önce masaya oturdular ve kozlarını paylaşıyorlar! Yeni Dünya Düzeni, Yapay Zekânın diktatöryal hâkimiyetine girdi. Yapay Zekâya karşı, “Dijital Okur Yazarlık” şarttır. Çünkü Yapay Zekâ izi, insan izine karıştı. Hatta Yapay Zekâ, minberde, kürsüde, fetva makamında... Yapay Zekalar, tüm yapay zekaların yönetimini ele geçirip “Diktatör Tanrı” olmak için yarışıyor!

**Su Krizi:** Su kaynaklarının azalması, su krizlerine neden olabilir. Bu, içme suyu ve sulama suyu eksikliği gibi sorunlarla sonuçlanabilir.

**Enerji Güvenliği:** Enerji kaynaklarının tükenmesi veya enerji arzındaki kesintiler, ekonomik durgunluğa ve enerji güvensizliğine yol açabilir.

**Gıda Krizleri:** Gıda üretimi ve dağıtımındaki sorunlar, gıda krizlerine neden olabilir. İklim değişikliği, kuraklık ve tarım hastalıkları, gıda kaynaklarını tehdit edebilir.

**Toplumsal Düzensizlikler:** Eşitsizlik, yoksulluk ve adaletsizlikler, toplumsal düzensizliklere yol açabilir. Bu, protestolar, isyanlar ve çatışmalar gibi sonuçlara neden olabilir.

**Yeraltı Kaynakların Azalması:** Mineraller, su, petrol gibi yeraltı kaynaklarının tükenmesi, kaynak savaşlarına ve ekonomik zorluklara yol açabilir.

**Nüfus Artışı ve Kentleşme:** Nüfusun artması, kentleşme ve mega kentlerin oluşumu, altyapı sorunları ve kaynak sıkıntılarına neden olabilir.

**İnsan Hakları İhlalleri:** Topluluklar arası çatışmalar, otoriter yönetimlerin yükselmesi ve insan hakları ihlalleri, dünya genelinde ciddi insan hakları krizlerine yol açabilir.

**Yapay Zeka ve İnsan Etikleri:** Yapay zeka teknolojilerinin kullanımı, gizlilik, özgürlük ve etik konularını gündeme getirebilir. Bu tehlikelerin bazılarını karşı önlemler alınabilir ve bu zorluklarla başa çıkılabilir. Uluslararası işbirliği, bilimsel araştırmalar ve toplumsal farkındalık, bu tehditlere karşı mücadelede önemli bir rol oynayabilir. Ancak bu tehlikelerin çoğu karmaşık ve bağlantılıdır, bu nedenle çoklu disiplinli yaklaşımlar gerektirebilir.

Kainat için tehlikeler için söylenecek çok şey vardır. Kainat (evren) için potansiyel tehlikeler genellikle astronomik olaylar ve kozmik olaylarla ilişkilendirilir. Bunlar, Dünya ve diğer gök cisimleri üzerinde önemli etkilere neden olabilir. İşte bazı evrensel tehlikeler:

**Asteroid ve Kuyruklu Yıldız Çarpışmaları:** Dünya'ya çarpan büyük bir asteroid veya kuyruklu yıldız, kitlesel yok olma olaylarına yol açabilir. Bu tür çarpışmaların sonuçları ciddi iklim değişiklikleri, büyük yangınlar ve tsunamiler olabilir.

**Süpernova Patlamaları:** Yakın bir süpernova patlaması, Dünya'ya yoğun radyasyon ve kozmik parçacıklar gönderebilir, bu da atmosferimizi etkileyebilir ve biyosferimize zarar verebilir.

**Kara Delikler:** Yakın bir kara deliğin Dünya'ya yaklaşması veya çekim etkilerinin artması, yıldız sistemlerinin karışmasına ve gezegenlerin yörüngelerinin değişmesine neden olabilir.

**Radyasyon Patlamaları (Gama Işınları):** Evrende meydana gelen gama ışını patlamaları, Dünya'ya yoğun radyasyon dalgaları

gönderebilir ve ozon tabakasını ciddi şekilde zarar görebilir, bu da yaşamı etkileyebilir.

**Siyah Delikler:** Yakın bir siyah delik, çevresindeki yıldız sistemlerini bozabilir ve bu da yaşamın evren içinde yayılmasını zorlaştırabilir.

**Evrenin Sonu:** Evrenin sonunun nasıl gerçekleşeceği hala bilinmiyor. Büyük Patlama'dan sonra uzayın genişlemesi devam ederken, sonunda bir Büyük Soğuma veya Büyük Yırtılma gibi teorik senaryolar söz konusu olabilir. Son teoriye göre, "Evrenin Sonu" yani ölümü, "Sıfır Kelvin"de ( -273 derece C) büyük donma hadisesi ile olacaktır!

**Yıldız Patlamaları:** Yakın bir yıldızın patlaması, güneş sistemimize zarar verebilir ve gezegenlerin yörüngelerini değiştirebilir. Sadece bize en yakın galaksi olan Andromeda Galaksisi, 2,54 Milyon ışık yılı uzaklıkta ve içerisinde bir Milyonu aşkın yıldız barındırmaktadır. Nasıl bir hassas denge bu!

**Kozmik Radyasyon:** Dış uzaydan gelen kozmik radyasyon, uzay yolcuları ve astronotlar için bir tehlike oluşturabilir. Bu tür kozmik tehlikelere karşı tedbir almak ve izlemek için gökbilimciler, uzay ajansları ve bilim insanları dünya dışı tehditleri izlemek ve potansiyel risklere karşı hazırlıklı olmak için çalışıyorlar. Ancak, bu tür olaylar nadir görülür ve Dünya'nın çoğu zaman güvende olduğunu söylemek önemlidir.

Önümüzdeki yüz yıl boyunca kâinatta yapay zeka (YZ) alanında büyük değişiklikler beklenmektedir. Ancak unutmayın ki geleceği kesin olarak tahmin etmek zordur, bu nedenle aşağıda belirtilen olası gelişmeler sadece tahminlerdir:

**Süper Akıllı Yapay Zeka:** Yapay Zekâ ve bilgisayarlar Matematiğin yan ürünüdür. Yapay zeka sistemleri, daha karmaşık ve akıllı hale gelecektir. Bu, makinelerin insan benzeri düşünme yeteneklerine sahip olabileceği anlamına gelir. Duygusal zeka, yaratıcılık ve özerklik gibi alanlarda büyük ilerlemeler beklenmektedir.

**Yapay Zeka ve Uzay Keşfi:** Uzay keşfi, YZ ile daha da entegre hale gelebilir. YZ sistemleri, uzay sondalarını, roketleri ve gözlem ekipmanlarını daha etkili bir şekilde kontrol edebilir ve analiz edebilir.

**Yapay Zeka ile Sağlık Hizmetleri:** Tıp ve sağlık alanında, YZ teşhislerin yapılmasında, tedavi planlarının oluşturulmasında ve ilaç geliştirmede büyük bir rol oynayabilir. Kişiselleştirilmiş tedavi yaklaşımları, genetik analizler ve hastaların izlenmesi gibi konularda YZ büyük faydalar sağlayabilir.

**Eğitim ve Öğrenme:** YZ, eğitimde daha etkili öğrenme araçları sağlayabilir. Öğrencilere kişiselleştirilmiş eğitim planları oluşturabilir, öğretmenlere daha iyi geri bildirimler sunabilir ve eğitim materyallerini geliştirmeye yardımcı olabilir.

**Yapay Zeka ve Sanat:** YZ, sanat ve kültür alanlarında da büyük bir etki yaratabilir. Sanat eserleri üretebilir, müziği oluşturabilir ve hatta yaratıcı yazılar yazabilir.

**Çevresel ve Sürdürülebilirlik Uygulamaları:** YZ, enerji yönetimi, çevresel izleme ve sürdürülebilirlikle ilgili sorunlara çözüm sunabilir. Veri analizi ve tahmin yetenekleri, kaynakların daha etkili kullanılmasına yardımcı olabilir.

**Yapay Zeka ve İş Dünyası:** İş dünyasında YZ, otomasyon, veri analizi ve iş süreçleri yönetimi gibi alanlarda büyük bir rol oynamaya devam edecektir. İnsanlarla işbirliği içinde çalışan yapay zeka sistemleri yaygınlaşabilir.

**Etik ve Güvenlik Sorunları:** YZ'nin yaygınlaşması, güvenlik ve etik sorunlarına yol açabilir. Veri mahremiyeti, otonom silahlar ve adaletsizlik gibi konularda endişeler artabilir.

**Regülasyon ve Denetim:** Yapay zeka ile ilgili düzenlemeler ve denetimler artabilir. Bu, YZ'nin olumsuz etkilerini kontrol altına almaya ve kullanımını dengelemeye yönelik adımları içerebilir. Bu, gelecekteki YZ gelişmelerine yönelik genel bir bakıştır. Ancak unutmayın ki bu sadece tahmini bir senaryodur ve gerçek gelişmeler büyük ölçüde teknolojik, toplumsal ve politik faktörlere bağlı olacaktır.

Bilim ve teknolojideki gelişmeler önümüzdeki yüz yıl içinde oldukça büyük olasılıkla şunları içerebilir:

**Yapay Zeka ve Makine Öğrenme:** Yapay zeka ve makine öğrenme teknolojileri daha karmaşık ve insan benzeri hale gelecek. Bu, tıp, otomasyon, öğrenme, ulaşım ve daha birçok alanda büyük dönüşümlere yol açabilir. İnsan insanı tam olarak tanıyamıyor ama, yapay zeka tanıyacak! Tanıyacak ama, insan bu” insan” olduğu müddetçe de, tam manası ile tanıyabileceğine ihtimal vermiyorum. Benimle aynı görüşte olan bir çok bilim adamı vardır. Bunların en önemlilerinden biri de, karşısındaki kişinin duygularını anlıyormuş gibi sohbet edebilen ve bir psikoterapist gibi davranabilen ilk Chatbot'u (Elisa) geliştiren Alman asıllı Amerikalı bir bilgisayar bilimcisi olan, MIT Profesörlerinden Joseph Weizenbaum'dur (1923-2008).

**Uzay Keşfi ve Kolonizasyon:** İnsanlar ve robotlar, Ay, Mars ve diğer gezegenlere daha fazla gönderilebilir. Uzay keşfi, uzay turizmi ve uzayda yaşam projeleri geliştirilebilir.

**Temiz Enerji ve Sürdürülebilirlik:** İklim değişikliği ile mücadele kapsamında temiz enerji kaynaklarına yönelik araştırmalar hız kazanabilir. Güneş enerjisi, rüzgar enerjisi ve nükleer füzyon gibi sürdürülebilir enerji kaynakları geliştirilebilir.

**Biyo-teknoloji ve Genetik Mühendislik:** Genetik mühendislik, hastalıkların tedavisi, biyolojik malzemelerin üretimi ve insanların özelleştirilmiş sağlık hizmetleri almasını sağlayabilir.

**Kuantum Bilgisayarlar:** Kuantum bilgisayarlar, karmaşık hesaplamaları çok daha hızlı bir şekilde yapma potansiyeline sahiptir. Bu, malzeme bilimi, ilaç geliştirme ve şifreleme alanlarında büyük değişikliklere yol açabilir.

**Yeni Ulaşım Teknolojileri:** Elektrikli ve otonom araçlar, ulaşımı daha verimli, güvenli ve çevre dostu hale getirebilir. Hızlı trenler, hava taksileri ve hiper hızlı ulaşım sistemleri gibi yeni taşıma yöntemleri geliştirilebilir.

**Sağlık ve Tıp:** İlaç geliştirme, hastalık teşhisi ve tedavisi, sağlık hizmetlerinin erişilebilirliği ve kişiselleştirilmiş tıp alanlarında büyük ilerlemeler beklenmektedir.

**Çevresel İzleme ve Koruma:** İklim değişikliği ile mücadelede yardımcı olmak için daha iyi çevresel izleme ve koruma teknolojileri geliştirilebilir. Bu, doğal afet tahminleri, su ve hava kalitesi izlemesi ve doğal yaşamın korunması için kullanılabilir.

**Sanal ve Artırılmış Gerçeklik:** Sanal ve artırılmış gerçeklik teknolojileri, eğitimden eğlenceye ve iş dünyasına kadar birçok alanda kullanılabilir.

**Yenilikçi Eğitim Yaklaşımları:** Teknoloji, öğrenme yöntemlerini dönüştürebilir ve daha fazla kişiselleştirilmiş öğrenme deneyimleri sunabilir.

**Siber Güvenlik:** Dijital siber saldırıların artmasıyla birlikte siber güvenlik teknolojileri daha da gelişecektir.

**Biyonikler ve İnsan-Makine Entegrasyonu:** İnsanlarla makineler arasındaki etkileşimi geliştirmek için biyonik cihazlar ve nörobilgisayar arayüzleri gibi teknolojiler geliştirilebilir.

Unutmayın ki bu, yüz yıl boyunca bilim ve teknolojide olabilecek gelişmelerin sadece bir tahmini özetidir.

İstikbal gelişmeler, bilimsel keşifler, teknolojik yenilikler ve toplumsal faktörler tarafından şekillendirilecektir. Zira, bu sebeptendir ki; Akademi ve Enstitü, bilimin haysiyet ve namusunu korumak üzere tesis edilir. “Üniversite” şahsiyetinin olmazsa olmazı ise, rekabettir.

Bilimde, şüphe, merak, gözlem, deney ve tekrar edilebilme esas teşkil eder. Olmazsa olmazlardır. Yüzyıllar önce, asırlardır kabul gören Batlamyus’un(M.S.100-170) “Görme Teorisi”ni hakeyeksan eden yedi ciltlik “Kitab el Menazir”in müellifi İbnü’l Haysem (M.S. 965-1040), insanın kendinden bile şüphe etmesi gerektiğini ifade etmiştir!

Evet... İlim Adamı, kendinden bile şüphe etmelidir.

## **“AN”I YAŞAMAK**

Her şeye rağmen esas gaye; “an”ı doğal ve fitrata uygun yaşamaktır. Biyolojiye karşı çıkmamalıyız. Kan canlıdır. Kan da “an”ı yaşar. Kanı alıp buzdolabına koysak, vücuttaki kan ile aynı metabolik faaliyetini sürdürdüğüne şahit oluruz. Kemik iliğinde kök hücreler yenilenmeye

hep devam ederler. Kemik iliği hep canlıdır! İlk teknoloji ise “an”ı yaşayan yumurtadır.

Aşırılık zarara sebep olur. Her ilaçta olduğu gibi, her şeyde de “doz” önemlidir. Doz da şahıstan şahısa göre değişir. Mükellefiyetler de en zayıf olana göre belirlenmiştir. İyiliğe muhtaç olandan daha çok, iyilik yapan iyiliğe ve o “an”a muhtaçtır. “Merhamet ve sadaka, belayı def eder!”. Sadakayı verenin kendisinin, sadakaya daha çok ihtiyacı vardır. Muhtaç olan, sadakayı verendir. Hz. Ali’nin (600-661) “Kimseye iyilik yapmadım. Yaptığım bütün iyilikleri kendim için yaptım!” sözü bu hususta dikkate değerdir. Almakla değil, vermekle mutlu olmak ve sevinmek gerektir.

### **Muhabbet...**

**“Muhabbet bir belâ şeydir, giriftâr olmayan bilmez,  
Cefâyı çekmeyen âşık, sefânın kadrini bilmez!”**

Muhabbet böyle bir şey işte... Tatlı Belâ Muhabbet! Anı yaşamak, kalbin mukaddes bir hali durumundaki, kalıcı Muhabbet sahibi olmaktır. Ömür biter, gelir geçer, muhabbet kalır. Eceli gelmeden kimse ölmez de, ölse de muhabbeti kalır zihinlerde... Muhabbetin kemâli ve ispatı da, izhârıdır. Ömür gelip geçiyor, geriye kalbin ve gönlün bir hali olan muhabbet kalıyor. Tüm mahlukatın da muhabbete ihtiyacı vardır.

İnsanın gönlü de hasta olabilir. İnsanın gönlünün de kalbinin de tedaviye ihtiyacı vardır. O tedavi de Muhabbettir. Gözler de, bakışları ile dua ve muhabbet niyaz eder. Kalbi kırmak için de, tedavi etmek için de, fethetmek için de, kalbe girmeye gerek yoktur!

Kibire sebep olan muhabbet ve iyilik, muhabbet ve iyilik değildir. Bazı özel muhabbetler de, yine bazı müstesna ve sıra dışı iyilikler gibi, sadece Allah ile “Kul” arasında sır, teminat ve “can simidi” olarak kalmalıdır. Bazen, “Ya Rabb! Bu iyiliğim sadece aramızda kalsın!” diyebilmeli insan. “Cimri Zenginler, Kibirli Fakirler, Zorba Yöneticiler ve Allah’a şirk koşanlar Cennete giremez!” abidevi cümlesini kulaklara küpe ve akıllara rehber olsun diye buraya alıyorum.

**“Zâlimin rişte-i ikbâlini bir âh keser,  
Mâni-i rızık olanın rızkını Allah keser”**

Merhum Ziya Paşa, taşı da gedğine koymuş Maşallah!

Muttaki olmak, “İyi” olmaktır, hesap verilebilir bir hayata sahip olmaktır. Çünkü, ilim/bilim meşakatte, izzet/hikmet ibadette, servet/bereket kanaatte, rahat/saadet cennette gizlidir. Umutsuz olmamak gerekir. Hiçbir durumda Allahtan umut kesilmez. Çünkü O’nun şefkati, kudretinin önüne geçmiştir. Fiiliyattan ve elinden gelen değil gelmeyi de yaptıktan sonra, hulûs-i kalple ve ısrarla istemeyi bilmek ve sürdürmek gerektir.

Tam da bu esnada, Allah’tan başkasına güvenilmeyeceği sebebi ile, kendisini bir yıl boyunca bir şişenin içine hapseden Hz. Süleyman’a güvenmeyip ne olur ne olmaz diyerek, verdiği bir buğday tanesinin hepsini değil de yarısını yiyip tüketen ve “Ben Rabbime güvenerek bir

buğday tanesini bir yılda tüketiyordum. Sen kulsun. Beni unutabilirsin diye yarısını yedim!” diye cevap veren karıncanın hikayesi(!) geldi aklıma.

Karıncadan da ders alınır. Allahtan başkasına güvenmemek gerekir. Allah her şeye kadirdir. Sabırlı olmak gerektir. Kardeşlerine güvenen Hz. Yusuf, gayret-i İlahiye dokundu ve kardeşlerinin ihanetine maruz kaldı. Yusuf aleyhisselamdan ders alıp, kardeşine de güvenmeyeceksin. Allah’ın kudreti, “kebkebi mismara tebdil” eder!

**“Kebkeb-i mismâra tebdîl eden ol perverdigâr;**

**Lâne-i murg-i garîb-i kul bozar Allah yapar.”**

(Ayakkabı çivisini mismara dönüştüren O Rızık Vericidir.

Garip kuşun yuvasını kul bozar, Allah yapar.)

Bu beytin ilginç hikayesini merak edenler, araştırır ve öğrenirler. Burada hikâyeyi paylaşmak istemiyorum.

Bir bakıma, muhabbet de, husumut de egoizmdir. “Muhabbet, sarhoş rabıtasıdır!” sözü de önemlidir. Şarhoşun bile rabıtası vardır. Çünkü, hal, huy, karakter, yürüyüş, sâridir, bulaşıcıdır, sirayet eder. Sohbet muhabbettir. Sohbet ve sahabe, kelime olarak aynı kökten gelir. Sirayetin vasıtası da muhabbettir. Cömert, cömerti, cimri cimriyi sever.

İyilik ceza, muhabbet düşmanlık, kulluk da imtihan içindir. Kafanız karıştı bu cümlemlerle, değil mi? Ben de zaten kafaları karıştırmak, fırtınalar koparmak, huzurunuzu bozmak ve silkinip öze dönebilmeniz için yazıyor, konuşuyor ve haykırıyorum. Kafa karışmadan, kaos olmadan, düzen olmaz, insan bu simülasyon alanında kendini bulamaz, ölmeden evvel ölemez, kavga adamı olur ama dava adamı olamaz. Biraz gayret lütfen!

İnsan arkadaşına, ustasına ve hocasına benzer.

Talebenin huyu, tavrı, yürümesi, konuşması, hatta imzası bile hocasından, ustasından esinlenir ve hatta, taklidi(!). Bu anlamda taklit bir bakıma, beğenilmektir ve aslını yaşatır. İlim/Bilim Adamı hep talebedir ve kendisini yetiştiren hocalarının ve ustalarının ayak izlerini takip eder ve asla saygıda kusur etmez, mezarlarına bile... Cerrahide, Tababette, San’atta, Edebiyatta, Şiir ve Musıkîde bunun çok örneklerini görmekteyiz.

“Kişi refikinden azar” derler. Çok doğrudur ve bilimsel olarak da izahı vardır. Her meslek de her fitrata uygun ve münasip değildir. Meslek seçimi inisiyatife bırakılmamalıdır. Şahsın temayüzü ne ise, o mesleğe yönlendirilmelidir. Hatta adaylar psikolojik teste de tabi tutulmalıdır. Meslek, eş ve arkadaş seçimi bu açıdan da çok önemlidir. Ölçüp biçip ona göre seçim yapmak gerekir.

**”BEN”...** İnsanın yüzü, içinin aynasıdır ve ruh da iman da yüzüne sirayet eder ve okunur (Kur’an-ı Kerim, Rahman Suresi 41. Ayet). Dikkatli olmak gerekir. Uzun yıllar sonra, birlikte yaşayan eşlerin gerek karakter ve

gerekse fizyonomi olarak benzeşmeleri bu sebeptendir. Her ne olursa olsun, hatırlatmak isterim ki; “Oldum” demek, “öldüm” demektir.

İnsan kendisine sevdalanmamalı ve devamlı nefis muhasebesi, öz eleştiri yapmalıdır, her türlü saldırıya ve savaşa(!) hazırlıklı olmalıdır hayatta. İnsanın doğru yolda ve istikamette olduğunun en önemli ve kuvvetli delili, düşmanlarıdır bir anlamda. Maruz kaldığı fırtınalardan ve mücadele ettiği düşmanlarından gurur duymalı ve hazırlıklı olmalıdır “Büyük Cihad” a...

Gaye, “İnsan-ı Kâmil” olmaktır, “BEN”ini unutmaktır bu Cihanda. Unut “Ben”i tanı kendini, derler ya. Yarın ibadet ve taatları ile dimdik, kibir ve gururla İblis gibi değil de, günahların ezikliği ve eksikleri ile iki büklüm çıkmalı huzura!

Gayemiz, “hep ileriye bakmak”tır fitratımızda. Arkasına bakmayan insan da, önünü göremez zira. Mesuliyet “olmazsa olmaz”dır hayatta. Herkes kendinden mes’ulken, seçilmiş olanlar ise herkesten mes’uldür aslında. Bu nedenledir ki erdem, adını ve sanını kapıya değil de, Tarihe yazdırmakta, teneşire tertemiz yatabilmekte ve paraya tahvil edilemeyen itibar ve aşka sahip olmakta... Tarihte iz bırakarak, hatırlanmakta. Tarih de belgeden ibarettir. Belgesiz Tarih, kıyl’u kâldir, dedikodudur, efsanedir, destandır, hikayedir bir bakıma. Cesaretin yoksa da bu yola çıkma! “Dava adamı olmak” bir yana, sadece “adam” isen de, yolundan dönme, doğruyu haykırmaktan içtinap etme tek başına kalsan da! Herkesin sözüne değil de, itibar edilmesi gerekenlerin sözüne itibar edilir zira. Adâlet de itibar da, istihkâk ve ahlak ile kâimdir ve cemiyetin ahlakı, idareye sirayet eder filhakika. “Buldum” diyen bulamamış olsa da...

Eğitimde ailenin vazifesi unutturuldu ve elektronik bir mahalleye dönüşen dünyamızda, “kültür ve değer aktarımı” da, ailenin elinden alınarak medyanın insafına terk edildi zamanımızda. Oysa ki eğitim, yumurta ve spermde başlar unutma! Esas olan, “Okur-yazar” olmaktır her yerde, her zamanda, her şartta, her durumda... Okur-yazar olmayan hiç kimsenin, konuşmaya ve yazmaya hakkı yoktur zira! “Adam olma Kitabı” olan Kur’ân’ı da... Nitekim eğitim, temiz tohum, sperm, yumurta ve temiz toprak, döl yatağında başlar filhakika. Vicdansız hainler, tedrici olarak tohumu da toprağı da bozdular ve hegemonyaları için cehaleti arttırdılar ya... Bu tefessüh etmiş tohum, yeryüzünde gelmiş geçmiş eşi benzeri olmayan bir ihanet tohumudur aslında!

**Cahillik zor zanaat da...** Herkesin başarabileceği bir şey değil! Çok inat etmek gerekir cahil kalmak için. Esas cahil de, okur yazar olmayan değil, bildikleri içerisinde boğulup kalandır aslında. Maalesef günümüzde cehalet, meziyet(!) olsa da. Cehalet tellalları, ihanet çığırtkanları muteber mertebe ve makamlarda...

Bazı ahkam kesen allı-pullu, yaftalı, makamlı, havalı “Cühelâ Âlimlerin” bildiklerini toplasak, ilmi müktesebatlarının zekâtları kadar olamayan

Hakiki Âlim ve Bilim Adamlarının kıyıda köşede kaldığı, itibar görmediği bir zamanda yaşıyoruz! Âlimlerin de kaderi bu olsa gerek çağlar boyunca...

Bunu da bir türlü anlamadı gençlik bu zamanda, biz de anlatamadık onlara. Nitekim örnek de olmadık topluma yaşantımızla, davranışımızla! Ölümler öldüğünün, geri kalmış milletler de geri kalmışlığının farkında değildir bu bağlamda.

**Empati diyorlar ya...** Benim de minnetim yoktur hiç kimseye madde için, makam için, beklentim ve “Eyvallahım” olmamıştır, olmayacaktır da hiçbir fâniye hayatım boyunca. Tarih beni eserlerimle ansın yalnızca. İdeallerim ve mefkurem, nefesime yoldaştır zira. Nefesim mefkuremin, mefkurem nefesimin peşinden koşuyor daima. Vermedikleri için de Rabbime şükrediyorum, bazı umutsuz hadiselerle karşılaşınca. Vermediklerini telafi için verdiklerini anlayınca. Hiçbir kimseden hiçbir dileğim olmaz, Allah’tan başka.

Bazılarının saltanatı, öldüğü gün hayatı ile birlikte sona erer. Bazılarının ise öldüğünde doğar ve başlar. Yazıp söylemişim defalarca. İnsan; varken var yokken yok, varken yok yokken yok, varken var yokken var, ve varken yok yokken var. Beğen beğen al! Koy başına!

Hayatın bizatihi kendisi, haysiyet, onur ve şerefi temsil eder. Onu kirleten insandır aslında. Zalim olmak kolay, mazlum olmak zordur. Mazlum olmak için önce insan olmak gerekir. “İnsan olmanın”, izni, tatili ve emekliliği yoktur. Her halükârda insan olmak şarttır.

Çivisi öyle çıkmış ki cehaletin de hayatın da, kime dert yanacaksın, kimden medet umacaksın bu zamanda. İlim ve Bilim bir yana... Ama ben yine de haykırmak istiyorum ki, “Cehalet her zaman köleliktir!” diye, avazım çıktığı kadar genç kuşaklara...

### **Gül ve Kil**

Konu ile alakalı olarak, nefeslenmek adına, Sadi Şirazî’den (1210-1292) bir alıntı yapalım.

Sadi hamamda yıkanırken, keselendiği kilin gül koktuğunu fark eder. Neden kilin gül koktuğunu sorunca kil, “Ben dere kenarında bir kil ve çamurdum. Beni gül yaprakları ile dolu bir kutunun içine koydular. O gül yaprakları ile dost ve arkadaş olunca, onlar gibi kokmaya başladım!” diye cevap vermiş.

Evet, insan yanındakine benzer, huyu huyundan, suyu suyundan etkilenir.

### **Millet, Soykırım ve Hayat**

Hayat demişken... Sondan başlayalım! Gerek organik ve gerekse dijital ortamda, belirli maddelerin bir araya gelmesi “hayat”ı başlatabilir. Hayatın (Life) başlangıcı Biyoloji Problemi değil, bir Jeofizik Problemidir

ve Hidrojen, Oksijen, Karbon ve Nitrojen temelli dengesizlikler sonucudur. Bir başka ifade ile hayat, dengesizliklerden başlamıştır! Durağanlıktan hayat başlamaz. Bu nedenle de hep dengesizlikler yaşanıyor. Bir başka ifade ile, hayatın sürekliliği, inişli, çıkışlı, dalgalı ve değişken olmasına bağlıdır. Yani **hayat dalgalı bir davranıştır**. Magnezyum, Demir, Silikon, Sülfür ve Alüminyum ise arzın (Earth) temelini oluşturmuştur. Arzın tam anlamıyla anlaşılabilmesi de, semanın farkındalığına bağlı kalmıştır.

Ancak her yerde her zaman takdiri başa koyup, İlahi Kader ön planda tutulduğu takdirde, hayatın dengeli bir hal alması söz konusu olur.

**Dil bir Milletın Haysiyeti ve Namusudur.** Millet kavramı çok önemlidir. Milletleri Tarihten silmek için silahlar ve savaşların yapamadığını, Din, Dil, Tarih ve Mazilerini yok etmek suretiyle başarmışlardır! En tehlikeli soykırım Kültür Soykırımıdır. Biyolojik soykırımdan çok daha tehlikeli ve dehşet vericidir. Gözün, kulağın, elin, cildin namusu ve iffeti olduğu gibi, milletlerin de, toplumların da, namus ve iffeti vardır.

Esas soykırım, bir milletin dil, din, asalet ve tarihini yok etmektir. Toplumun bu dört unsur ile olan irtibatını en kolay ve en hızlı bir şekilde kesmektir. Hayatın içinde yer alan, gündelik hayatta kullanılan inanç kaynaklı kelimeleri yok etmek veya yasaklamaktır. Nitekim, dinin bizatihi kendisine ait ıstılahatı vardır.

Tarihini, dilini, dinini, iffetini, cibilliyetini ve asaletini bozmuş veya yitirmiş Alzheimer olmuş milletler, kültür soykırımına uğramış milletlerdir. Bunların yeniden ayağa kalkmaları için, yitirdikleri bu hasletleri yeniden kazanmaları şarttır.

**Tarih Hafızadır.** Diğer taraftan kelimeler, milletleri Tarihine ve asaletine bağlayan bir halatın lifleri gibidir. Eblehâne düşüncelerle bu lifleri koparmak suretiyle Tarih ve Asalet Halatını keserek, milletleri de tarihlerinden ve asaletlerinden koparmakla eş değerdir. Bunun için, din, dil ve Tarih aleyhine soytarılık, ahlaksızlık, dalkavukluk, hareket, faaliyet, yayın ve söylemlere namütenahi hürriyet hakkı verilmiştir! Diline, dinine, asaletine ve Tarihine insanların nefret ve düşmanlık beslemeleri teşvik edilmiş ve desteklenmiştir. Tarihiyle iftihar etmeyen, tarihinden utanan ve ders almayan milletler, Redd-i Miras ile, kendi Tarihine düşman yaratılır, istikballerini kaybeder ve Tarihin tozlu sayfaları arasında kaybolup giderler.

Tarih, genelde tarihi yazanların zaferlerini yazar, mağlubiyetlerini kayda almaz. Savaşları kazananalar da, savaşmışlarının, mağlup ettikleri milletlerin anayasalarını yazar!

Ne kadar çok fazla ve çeşitli kelime bilinirse, o kadar derin ve engin tahassüse, tefekküre, tezekküre, teakkule, tahayyüle ve tekellüme malik

ve muktedirlik mümkün olur. Kelimelerimize, sözlerimize ve hareketlerimize nezaket libasını giydirmemiz ve müşfik sıfatı ve zarafetle süslememiz şahsiyetimizin ve müktesebatımızın nişanesidir. Kemal ve kelim ile alakalı olarak, Hz. Ali'nin (600-661) "Kemâliniz kelâmınızda, kelâmınız kemâlinizde gizlidir" mealindeki sözü, tam da bu hakikati ifade etmektedir.

"Asalet batmaz, bal kokmaz, kokarsa yağ kokar, çünkü aslı ayrandır!" sözü ne kadar da yerinde bir ifadedir. Kişi asaletine yakışmayan bir hareketi yapmaz. Asalet yok sayılınca, tarihe, dile ve kelimelere düşman olunca, yobazlık, bağnazlık, gericilik, eyyamcılık, uyanıklık (uyanıklık ahlaksızlıktır!), işbirlikçilik, mandacılık, soytarılık, şarlatanlık, dalkavukluk, edepsizlik, onursuzluk, haysiyetsizlik, kişiliksizlik, ahlaksızlık, kopyacılık, cehalet ve taklit meziyet sayılınca, taşeron ve müstemleke mantığı normal kabul edilip hakimiyet kazanınca, halat kopar ve her şey hake yeksan...

Hemen Neyzen Tevfik'in (Tevfik Kolaylı, 1880-1953) "...Mehdi Resul çıkmayınca sanma bu işler düzele..." hiciv (biraz da argo) şiiri geliyor aklıma da, tamamını burada iktibas etmeye çeşitli sebeplerden dolayı, gönlüm razı olmuyor!

En üzücü ve kahredici olan tarafı da, bu düşmanlığı maalesef, kendi milletin sınıfları ile vasıflandırılmış maskeler giydirilerek, o milletin içindeki haysiyetsiz taşeron kafalı hainlere yaptırmış olmalarıdır. Ben onların gâfil olduklarına da inanmıyorum. Gafil olan, zamanla gaflette olduğunun farkına varır ve nefis muhasebesi yaparak köklerine döner. Kâfirin haysiyeti de, şerefi de, onuru da vardır ve "Ehl-i Küfür" olarak kendine düşeni yapar ve herkes de bunun farkında olur. Oysaki hainin ve münafığın haysiyeti, onuru, şerefi, namusu ve ahlakı yoktur. Herkes onu kendinden zanneder. Devletine, Vatanına, Milletine ve Tarihine ihanet edenlere karşı olan kin, istikbalin teminatıdır!

Şahsi düşünceme göre "Toplumsal Alzheimer" de, bu çerçevede sahte kahramanlar yaratarak, hâinlerin sebep olduğu "Millet"leri yok eden, soykırım uygulayan ve tarihten silen, çakallara rüsvayı eden, kefenleyip gömen çok tehlikeli bir "Hastalık"tır!

Milletleri ahlaklı yapan ve hayta katkısı olan en güçlü duygu, temelde utanma duygusudur. Tarihini, dilini ve dinini unutan milletler, utanma duygusunu da yitirirler. Nitekim bu meyanda hainler için unutmak nimet, diğerleri için ise unutmamak cezadır! Bu arada yeri gelmişken "duygu" ve his"sin farklı olduğunu da hemen ifade etmek gerekir ki, ağırlıklı olarak "his" gönül ve kalbin, "duygu" ise gönül, kalp ve kulağın işidir, karıştırmamak gerekir. İnsan da münhasıran duyguları ile vardır. Son zamanlarda kalbin nöral sinir ağlarının, beyinden bağımsız olarak hareket edebileceklerine dair görüşler ileri sürülmektedir.

Dünya yan gelip yatma yeri olarak bahşedilmemiştir aklı başında olanlara. Diğer tarafta (AHİRET) sakın buradan farklı bir şey beklenmesin

ha... Nitekim Dünya ve Ahiret de bir bütündür, parçalanamaz ya! Burada nasılsan, orada da öyle...Arada kalmamak gerekir ne Dünyada ne de Ahirette. Arada kalmak ve zihniyetinde olmak çok kötüdür. Ya ölü ol, ya diri. Ya şehirli ol, ya köylü. Ya cahil kal, ya âlim. Arada kalma! Hem Müslüman hem kâfir olunmaz ya... Rahmetli Ömer Hayyam'ın "...ne tam kâfiriz ne tam Müslüman!" şiiri geldi aklıma.

**Adalet...** Devletlerin de şahıslar gibi yükselebilmesi için bilim, teknoloji ve medeniyet çerçevesinde sosyalleşmesi şarttır. Milletlerin ve Toplumun yönetimi için de Sosyolojisi neyi gerektiriyorsa, o idare sistemi seçilir. Bunun için ideal bir sistem yoktur. Ama, yine de "milletler layık oldukları şekilde yönetilir" prensibi çerçevesinde kusuru, başkasında aramamak gerekir. Her yerde, her durumda idarenin beş ana esastan en önemlisi "**ADALET**"tir. Beşeriyet, domuzun, kurdun, kuşun, yılanın, akrebin, böceğin, kedinin, köpeğin, eşeğin bile meyvede, tohumda, tahılda, yükte hakkını gözetken bir adalet sistemi üzerine inşa edilmiştir. Eşeğe bile ne kadar yük yüklenebileceğinin belirlendiği ve tespit edildiği bir sistem var! Diğer umdeler ise; **Liyakat, Meşveret, Maslahat ve Emanettir**. Kişisel olarak da "**5 T Prensibi**" adı altında belirlediğimiz **Tezekkür, Tedebbür, Teakkul, Tefakkuh ve Tefekkür** umdeleridir.

Ancak her millet, her devlet ve herkes kendi omuzlarında olan kaderinin (Kur'an-ı Kerim, İsra Suresi Ayet 13) mağlubudur. Çare de, güç de, yol da başka yerde değil, kendi içlerindedir.

Kış biter, bahar gelir, yaz kapıda bekler. Kulunun zannı üzere olan Allah'ın rahmeti hep gâlip gelecektir. Murad-ı İlâhi mukadderdir. Şimdiden o muhteşem Tarihin ayak sesleri kulaklarımda çınlıyor! 2050 Yılı'nı iple çekiyorum. Yazabildiklerimden, yazamadıklarımı anlayın artık.

### **İstikamet, Marifet, Keramet**

Masivaullah (Allah'ın dışındaki bütün mahlukat) farklı farklı karakter ve özelliklerde yaratılmıştır. İstikametleri, hesapları, kaderleri ve gayeleri çok farklıdır. Bir ağacın her bir meyvesinin bile kaderi de istikameti de farklı farklıdır. Her insanın olduğu gibi, her bir su molekülünün, her bir hücenin, her bir proteinin, her bir aminoasitin, hatta her bir atom ve atomaltı lepton, kuark, bozon, parçacık ve frekansın dahi, istikameti, akıbeti ve kaderi farklıdır.

İnsanlar da anatomobiyofizyolojik olarak bile eşit değildir ve dini/insani mükellefiyetler de, nizam ve intizam itibarıyla en zayıf ve matematiksel olarak en güçsüzüne göre belirlenmiş, emredilmiş ve farz kılınmıştır.

Fevkaladeliklerde gizli olan Kader... **İlâhî takdir olan Kader!** Kader, kahrın içinde lütuf saklar. Kaderi genellikle, fevkaladeliklerde hissederiz ve "Allah korudu!" deriz. Mükafat ve mücazatın olduğu muallak kader ve asla değişmeyen mutlak kader. Allah, âlim sıfatı ile her şeyi bilir. Bildiği

için, kader oluşmaz. Kader-i Mutlak ve Kader-i Muallak... Kader-i Muallak, özgür iradeyi temsil eder. Kader-i Mutlak'ın büktüğü bileği, hiç kimse düzeltemez! Masum insan yoktur. Peygamberler masumdur amma, "Zelle" (Gayr-i iradi hata) de onlar içindir. Dinler Tarihinde bunların örnekleri çoktur. Allah'ın lüf'u keremi de her şeye kâdirdir. Hep üzerimizde olsun!

Diğer taraftan da hayat "enformasyon ağı" olan "BİLGİ"dir ve bilgi üreterek gelişir. Bu da bir bilgidir ve RNA enformasyonudur. Kâinatta da her şey, bu "Enformasyon Ağı" ile birbiriyle ilişkili ve "Bir"lik içerisinde. İstikamet de, akıbet de, marifet de, keramet de, hepsi BİLGİ ile iç içe... Bilgiyi de, bilgi işleyen bilinç "Bilgi" yapar.

Düşüncenin oluşması da bir Enformasyon Matematiğidir, Metodolojidir ve Algoritmadır. Düşüncenin ve Matematiğin laboratuvarı beyindir. Algoritma, hayatımızın her safhasında en kısa yolu bulmak ve takip etmek usulüdür. İyi bir Algoritmanın sihri de Matematikte yatar. Aynı zamanda Algoritma, Matematiğin sihridir. Unutulmamalıdır ki; Hayat Algoritma, Algoritma Matematik, Matematik sihirdir. Her şeyin Matematiği vardır. Resimleri canlandıran Perspektifin Matematiğidir.

Bilgi Metodolojisi (Neoliberal Kültür Sistemi) kültürel değişime sebebiyet vermektedir. Paradigmayı bilim adamları değiştirir, kültür de bunun üzerine inşa edilir. Bunun temelinde de, Matematik Modelleme yer almaktadır. Bağlantısallık, böylece bize hayatın matematiğini öğretmekte ve yaşamdaşlık fikrinin ehemmiyetinin farkında olmamızı sağlamaktadır.

Hem kesbî hem de vehbî bilgiyi ve ilmi, asla göz ardı etmemeliyiz. Tasavvuf ve Tarikatlarda çok önemli bir yeri olan "İlm-i Ledünni"nin Hz. Peygamber tarafından Hz. Ebubekir ve Hz. Ali'ye verildiği ve bu yolla kuşaklar boyu taşındığı bazı kaynaklarda belirtilmektedir.

Bilginin de dereceleri vardır. "Amiyane bilgi" ve "ilmi bilgi" derecelerinden sonraki derece "irfan" derecesidir. Bilgi, hazmedilince de "İrfan" olur. İrfandan sonraki bilginin mertebesi ise "Marifet"tir. Beşeri ilimde son mertebe, "Murâd-ı İlâhînin Keşfi" merhalesidir ve bu da Kerametın Sermayesidir.

Hadisenin hakikatı çözüldüğü ve özü anlaşıldığı anda, keramet de fâş olur ve de sır olmaktan çıkar sıradanlaşır vesselam! Kuantum mu? Ne sır kaldı, ne sihir... Aşk olsun! Tabiat Kanunları, Bilgidir, Sünnet'ullahtır.

Medeniyetin yapı taşı da, bilgidir ve yazı üzerine inşa edilmiştir. Kâğıdı konuşturan da yazıdır. Yazıdan sonraki dönem "Tarih Dönemi", öncesi ise "Tarih Öncesi Dönem" olarak isimlendirilmektedir. Savaşları bile başlatan da, bitiren de "Bilgi"dir, "Bilim"dir, "Matematik"tir! İkinci Dünya savaşını nasıl da Matematik bitirmişti ama! Yine unutulmamalıdır ki, "Bilim" hayata araç, "İlim" amaç olmaya dâirdir! Bilim için tek şart ise, "OKUR YAZAR" olmaktır. Ben bu sebeptendir ki, ölmekten değil,

bilgilerimin ölmesinden korkuyorum. Çünkü muvaffakiyet, hayata mâloldür.

### **Matematik, “Allah Vardır!” Diyor**

Matematik hayattır, bilimdir, irfandır, burhandır, hikmettir, ispattır, gerçektir, yanlışlanamazdır.

Matematikte  $10^{50}$  imkânsız olarak kabul edilmektedir. Matematikte bu bir kaidedir. İhtimaliyet hesapları yapılmış ve  $10^{652}$  ile kendiliğinden tesadüfi var oluş hesap edilmiştir. Bu da **İMKANSIZ** olarak kabul edilmektedir.

İnorganik maddelerin, Matematik modelleme ile muhtemel oluşabilmesi olasılık hesaplarında  $10^{652}$  olarak Lorenz tarafından hesaplanmış ve neşredilmiştir. Proteinleri havada uçurtup “İn Siliko” deneyi (Bilgisayar Modellemesi) incelenmiş ve bu Matematik Modelleme ile bir Telomer olma ihtimali,  $10^{652}$  olarak tespit edilmiştir. Olasılık hesaplamalarında bu “imkansız” ve “akıl dışı”dır. Rastlantısal mükevvenat ve varoluş, mümkün değildir, bilimsel değildir, akılcı değildir, ilmi değildir. Evrenler Mümkün Evren, Muhtemel Evren ve Var Olan Evren olarak sınıflasak da, Bilim bize, Matematiksel Olasılıklar çerçevesinde “Allah Vardır ve Tektir!” diyor. “Özgür Bilim”, tevhidi gerektirir! Ateist ittifakı ise, inadına kol geziyor. Diğer taraftan da “nasip meselesi” bu...

Anne karnındaki bir embriyonun, bir bebeğin meydana gelebilmesi için hücrelerin tesadüfen hep doğru ve organize bir şekilde oluşabilmesi 9 ay 10 gün müddetle Matematiksel olarak ihtimaliyeti  $10^{50}$ 'nin çok üstündedir ve bu imkansızdır.

Parmak izinin birbirine benzeme ihtimali, on milyarda birdir! Davranışsal entropi de buna benzer. Entropi kuralları zinciridir. Birbirini etkiler. İyiliğin kötülüğe, hakkın, haksızlığa bağlı olduğu ve birbirini etkilediği gibi, Lornz'ın “Kuantum Etkisi ve Kahve Teorisi”nde olduğu gibi, kaos tahmin edilebilirliği artar.

Kâinat bir Metaverse'dür, Bilgisayardır ve yazılımsız olamaz. Yani mutlak bir yazılımcı ve yaratıcı gerekmektedir. Mutlak varlığına ihtiyaç vardır. Mutlaka Allah Vardır ve Tektir! Bu yazılımcı ile devamlı irtibat (on-line) halinde olmalıyız.

Yazılım da bir düzendir. Matematik, Geometri, Enerji, Fizik, Dijital bağlantısallık ile çalışan Kimya ve Madde Bilimi ile canlılığını sürdüren bir silsile halinde sürer gider. Bu çerçevede Kuantum Dinamiği gibi, Kâinat da bir kontrol altındadır.

Evrensel Veri Tabanı, ana bilgi ve veri kaynağının da Levh-i Mahfuz olduğu kanaatindeyim. Nitekim, Kur'an-ı Kerim de Neml Suresi 75. Ayette “Ve gökte ve yeryüzünde gâip (gizli) ne varsa Kitab-ı Mübîn (Levh-i Mahfuz)'de vardır.” buyurulmaktadır.

### **Kur'an-ı Kerim'in Nüzulü Devam Ediyor!**

Bilim, beşerîdir ve beşer gibi fânîdir. İlim ise, mahfuzdur! Bilim ve İlim yapmak için, “İlim ve Bilim Geleneği” şarttır. Bu geleneğin iliklere işlemiş olması lazım gelir. Binaenaleyh, “inananların çoğu, inanmıyor ve mürâî” olsa da, İslam, medeniyetleri arkasından sürüklerken, diğer bütün dinler medeniyetlerin arkasından sürüklenmiştir. Nitekim İslam Medeniyeti, Nakil Medeniyeti olmaktan ziyade bir Fıkıh Medeniyeti olup, Akıl, Nakil, Rey ve Fiili (İcraat) ihtiva eden İtimâri ve İtimâni Fıkıhtan mürekkep bir Medeniyettir.

Yine ifade etmeliyim ki, Ehl-i Rey (Irak, Küfe...) aklı önde tutarken ufuk açmakta ve modern dünyaya taşınmakta, Ehl-i Hicaz, Ehl-i Hadis ise, ayetler, hadisler ve sahabeleri tehdit aracı olarak kullanmaktadır. Kanaatimce bu hususta “Tarihselcilik”, Kur'an-ı Kerimi, Tarihe gömme gayretidir. Oysaki Kur'an'ın mana alemindeki nüzulü, hala devam etmekte ve Kıyamete kadar da bu her gün yeni bir bakış açısı ile sürecektir.

Bütün bunlarla birlikte İslam, sadece inanç ve ahlak sistemi değil, aynı zamanda da bir hayat nizamıdır. İnsanı da, İslam kadar hiçbir sistem yükseltememiş ve kutsayamamıştır. Dini hizmetler de amme hizmeti değildir ve toplumun nassa uygun olmayan genel kabulü, örf ve adetleri, Kur'an ve Sünnetin yanında delil olarak kabul edilemez.

Bu arada hemen ifade etmeliyim ki; “Medeniyet”in “modern hayat” olarak algılanması çok yanlıştır. Zira “Modern Hayat” her halükârda, İslam'ın tekâmül intişar ve ihtişamını engellemek üzere gaye edinmiştir. Oysaki İslam, tek kelime ile ADAB (Edepler) olarak da tarif edilir ve tüm hükümleri evrensel ahlak, akıl, adab ve fıtrat-ı asliyeye uygundur. Şartların değişmesiyle ahkam/hükümler de değişir. İnsanın muhatabına gereksiz ve haksız yere surat asması bile zulüm kabul edilmektedir. “RAB” kelimesi de zaten terbiye eden anlamındadır ya. Nitekim Tarih boyunca meydana gelen her zulüm ve haksızlığın arkasında, edep, ahlak, din ve iman buhranı vardır. Din hep “günah keçisi” sayılmıştır. Bu sebeple, dinden ve imandan soğumak için, bahane aramaktadırlar! Çünkü iman, insanı melekletiren bir haslettir. Bununla birlikte iman, ispatı mümkün değildir, tanıklanamaz ve kişiseldir.

Çağlar boyu İslam ve Âlimleri tarafından tahsin (övülmüş) ve teşvik edilmiş olan İctihâd kapısı da, bu çerçevede her zerre için bir medeniyet kapısıdır ve açık kalmalıdır hayat boyunca. Bilim ve teknoloji ile an be an farklılıklar gerektiriyor olsa da...

Nitekim bu bağlamda kuantik açıdan da Kur'an, bilimin, arifin, alimin, bilginin ve “bilgin”in yardımcısı değil, meş'alesidir. Hakikatte İslâm; mevlidler, ilahiler, bayramlar, seyranlar, takke, tespih, cübbe, sarık vs değildir! Kur'an-ı Kerim lafzı ve manası ile birlikte hıfz edilmelidir. Kur'an sadece lafızdan ibaret bir kitap değildir. Kıyamet günü Kur'an-ı Kerim yakamıza, **“Ben sadece lafızdan ibaret bir kitap mıydım!”** diye

yapışacaktır. Hafızlık da, Kur'an'ın icazında mevcut olan bir mucizedir. Mana asla göz ardı edilmemelidir.

Binaenaleyh temkin, tedbir ve tasarrufu elinde tutamayan hep meczup ya da, şansı varsa mecnun kalır. Tutabilene arifane ve mürşidane “aşk” olsun! “Aşk” demişken de, mantığın aşka dar geldiğini hatırlatmak gerekir. Zira mantık beş duyu ile karar verir ve hareket eder. Aşk ise, mantık ile müterafık değildir ve bundan dolayıdır ki “aşk mektubu” da mantık ile yazılmaz! Şayet, cehaletinle iftihar edemiyorsan ve aşkın ateşi seni pişiremiyorsa, kendini boşu boşuna yakmana da gerek yoktur! Ama günümüzde meziyet(!) olarak kabul edilen cehalet, bizim konumuz dışındadır. Netice itibari ile **Aşk, âşık olmak bittikten sonra geriye kalandır!**

Bütün bunlar sebebi ile, ibadete değil de, istikamete bakmak gerek aslında. Maalesef düşünmek inanmaktan çok zor bu çağda! Bilim hep önde... Ama yine de ifade etmeliyim ki, yaşadığı ülkeden ziyade, “Bilim Ülkesi/Devleti”nde söz sahibi olmak, insanı “BİLİM ADAMI” yapar hakiki anlamda. Yol farklı olsa da, istikamet hep aynı noktada birleşmeli sonunda. İstikameti belli olan her yerdedir, belli olmayan ise, hiçbir yerdedir.

### **İlim ve Bilim Geleneği Şart!**

**Akademik unvan ve payeler, özellikle “Profesörlük”, İlim ve Bilim Dünyasında “gürültü patırtı” koparmayan, şok dalgaları meydana getirmeyen, kimsenin peşinden koşmadığı ve çok düşmanı olmayan hiç kimseye asla verilmemelidir!**

İlim ve Bilim “Kasaba zihniyeti” ile, zahmetsiz, meşakkatsiz ve ter dökmeden olmaz. İnci bile sancı mahsulüdür. İlim ve Bilim için nefes almak, ısrarla, istikrarla, inatla, ihtimam ve itinayla yollara düşmek demektir. Arkaya bakmadan, hep yeni ufuklar keşfetmek için, düşe kalka yol almak demektir. Zillet ve gurbet, İlim ve Bilime giden yoldur.

İlim ve Bilim, insanı geceleri uyandıran, tatmin ve motive eden bir sihirdir, heyecan kaynağıdır. İlim ve Bilim, soru sormak, şüphe, kuşku, merak, okumaktan, bulmaktan, bilmekten, yazmaktan, bildirmekten ve öğretmekten keyif almakla başlar. Sürdürülmesi ise gelenek, teşvik, hakkaniyet, adalet, liyakate bağlı hayat tarzının desteklenmesi ve bilimsel özgürlük ile mümkündür.

Bihakkın “İlim ve Bilim” yapmak, üretmek ve hayata katkı sağlamak, müthiş bir şey, muazzam bir duygu, muhteşem bir haz, akıl almaz bir libido, heyecan ve şehvet, tartışılmaz bir güç ve kuvvet, ölümsüzlük, edebi saadet, aşk ve huzurdur. Hz. Muhammed (a.s.), “Ümmetimin alimleri, İsrail oğulların nebileri gibidir!” diye buyurmuştu ya...

İstediğin ve sevdiğin işi yapıyorsun, üstüne üstlük sana para, maaş da veriyorlar. Bilim ürettiğin için de, siyaset üstüsün. “En yüksek rütbe ilim

rütbesidir” diye haber vermişti Peygamber Efendimiz. Hep ibadet halindesin, her zaman tatildesin, izinlisin, mesai mefhumu yok, hiç çalışmıyorsun! 24 Saat keyif çatıyorsun! Daha ne istiyorsun?

İlim ve Bilim’den aşk ve haz almaktan, ölümsüzlükten söz etmişken, Hâfız-ı Şirazî’nin “Gönlü aşk ile diri olan, bir daha ölmez. Aşıkların mevcudiyeti ve devamı, mükevvenatın bütün yapraklarına yazılmıştır. Biz ölmeyiz!” mealindeki Farisî bir beyti geldi aklıma.

**“Her giz ne mired an ki diler zinde şod be aşk,**

**Sebt est ber ceride-i Âlem devam-ı ma!”**

“İlim ve Bilim Adamı” olmak, Dünyadaki milyarlarca insan arasında ayrıcalıklı olmaktır. Zira Francis Galton’un (1822-1911) Panosunda, toplumların toplam davranışı hep aynı düzgün dağılımı ve aynı eğriyi meydana getirdiği gibi, insanlar genellikle ortalama bir hayat yaşarlar. Ekstrem hadiseler ve insanlar çok nadirdirler. Dünya insan kaynıyor, tercih edilmek için bir sebep, bir ayrıcalık olmalı!

Bilimle yaşlanmak, hep genç kalmaktır. 90 Yaşında da olsan hep çocuksun, işini oyun, oyunu işin biliyorsun, hep yeni yeni şeyler öğrenmenin dayanılmaz haz ve heyecanını yaşıyorsun. Alabildiğine özgürsün hayatında! Adrenalin hep tepe yapıyor her nefes alışında. Gel keyfim gel! Ne güzel ve çekici bir hayat değil mi insana!

Evlilik, Eş seçimi, çocuk çocuk mu dediniz? İçten içe böyle sorular soracaksınız gibi geliyor bana. “Benim yaratıcı beynimi kabul edenin, bana katlanmasını da bilir!” diye hemen şahsi cevabımı vereyim merak edenlere.

İlim ve Bilim yapmak için geleneğe sahip olmak gerekmektedir. “İlim” ve “Bilim”, genel bir yanlış kanaat ile aynı anlamlı olarak telakki edilse ve kullanılsa da, hakikatte birbirinden çok farklı olup, istikamet, akıbet ve yol haritaları açısından da apayrıdır.

Bilim, hakikati teslim almak ve hayatın aracına dair doğrunun peşinde, ondülen, değişken, ayıklanabilir, doğrulanabilir, yanlışlanabilir, tekrarlanabilir, matematize edilebilir, rakamlarla ifadesi mümkün ve beşerîdir insan gibi ve her beşer gibi fânîdir. Doğru değişken ve yanlışlanabilir, gerçek sorgulanabilirdir. Oysa ki, hakikat hakikattir, yanlışlanamaz ve değişken değildir. İlim ise, hayatın amacına dair hakikate teslimiyet ve aşkın peşinde olup, lineerdir, bâkîdir(!) ve mahfuzdur! İlim yolculuğu, insanın kendini bulma yolculuğudur. İrfan yolculuğu ise, gönlü bulmak ve onu okumak içindir. Çünkü insan ve gönlü bir MEKTUPTUR!

Bilim ve İlim yapmak için, “İlim ve Bilim Geleneği” şarttır. Bu geleneğin ahlakla yoğrulup, insanlarla birlikte sosyolojik olarak da toplumların, milletlerin iliklerine zerk edilmiş ve zihinlerine gergef gergef işlenmiş olması lazım gelir. Toplumun ahlaklı olabilmesi ve ahlaklı kalabilmesi de, ahlaklı idare ile kâimdir.

Bu geleneğin meydana gelebilmesi ve ilkeleşebilmesi için, bilim için uygun bir çevre ve ortamın temin edilmesinin yanında belli kaideler ve şartlar da vardır. Bunları kısaca şu şekilde özetlemek mümkündür.

İlim ve Bilim için uygun ortam, disiplin, adalet, bilime değer vermek, özgür düşünce ve eleştirel akıl, sorgulama, itiraz cesareti, devamlılık, özellikle Fizik, Kimya, Biyoloji, Matematik, Genetik ve Felsefe gibi temel bilimlere öncelik tanınması, din, siyaset ve politika ile ilim ve bilimin karıştırılmaması ve ayrı tutulması, eğitimde özgür ortam ve kız-erkek fırsat eşitliği, çocukluktan itibaren deney alışkanlığı, şüphe ve merakının aşılması, fikirlerine çocuk fikri olarak değil de, büyük insanın dikkate alınması lazım gelen görüşler gibi muamele edilmesi, bu çerçevede çocuk eğlencelerinin ve oyuncaklarının büyüteç, cetvel, iletke, mikroskop, dürbün, teleskop gibi ufuk açıcı ve yönlendirici aletlerle ilişkili olanlarına dikkat edilmesi, küçük yaşlardan itibaren disiplinli çalışma ve araştırmanın gelenek ve alışkanlık haline getirilmesi, din adamlarının, siyasilerin, politikacıların ve yöneticilerin ilim ve bilim adamlarına çok yakın olmakla birlikte onlara müdahil olmamaları, Bilim ve İlim Adamlarına Nepotizmden uzak, liyakat, ehliyet ve üretimlerine dayalı unvan, makam, terfi, imkan, yetki ve itibar verilmesi ve tanınması, keşif yapabilmeleri için motive edilmesi, çalışmak istedikleri alanlara yönelebilmeleri için özgür ortam, serbestiyet, risk alma ve imkan sağlanması ve kısıtlanmamaları, onlara bir **“Vefa Borcu”**nun olduğu da unutulmamalı ve daha ölmeden evvel hayatta iken bile, çocuklara ve gençlere teşvik olması gayesi ile de bu borç bir şekilde ifa edilmeli ve yerine getirilmeli, çalışmaların koordineli ve interaktif bir şekilde olması, yayınlanabilmesi, interdisipliner bilgi alış-verişi ve paylaşımı için gerekli seyahat imkan ve ortamın sağlanması, Tematik Üniversitelerin kurulması, üniversitelerin araştırma ve eğitim ağırlıklı olarak belirlenmesi ve bu çerçevede faaliyet göstermelerine destek verilmesi, teşvik edilmesi ve imkan tanınması, eğitim ve öğretimde, sistem olarak ezbercilikten uzak, yaratıcı fikirlerin önünü açacak şüphe, merak, sezgi, okuma, yazma, öğrenme, öğretme, anlama, anlatma, heyecan duyma, “bilmek”ten zevk alma, tartışma, müzakere, mütalaa, istişare ve deneme ağırlıklı bir metot tercih edilmesi ve bu ilkelerin ödün vermeden kuşaklar boyu sürdürülmesi, **“İLİM ve BİLİM GELENEĞİ”** için “olmazsa olmaz” kaidelerdir.

### **Haz Almak**

Haz almak, her şeyden haz almak... Belki de nefes almamızın gayesi de budur. İnsan yapabildiği her işi haz kaynağı olarak görmelidir. Dünya hayatı da, ahiret hayatı da haz ve saadet üzere bina edilmemiş midir! Haz bir mükafattır insana.

Hazları; bedeni hazlar, zihni hazlar ve ruhi hazlar olarak sınıflandırabiliriz. Hepsi de haz almak için, farklı farklı haz kaynağı arar.

Bedenin haz kaynağı, cinsellik ve şehvet duygusudur. Zihnin hazları, Matematik, Lisan ve Felsefedir. Ruhun haz aldığı kaynaklar ise, Tasavvuf, San'at ve edebiyattır.

İnsan, bütün bu hazlarla donatılmıştır ve bunlar, gerek neslin ve gerekse ilim, bilim, teknoloji, kültür ve medeniyetin kuşaklar boyu katkı yapılarak aktarılması ve sürdürülebilmesi açısından ehemmiyet ve hikmet taşımaktadırlar. Hepsini tatmak gerekir.

### **Zaman Yoktur Aslında**

#### **Dünya ve ahiret bir bütündür, bölünemez!**

Zaman görecelidir, hız ve yer çekiminden etkilenir. Hız da, zamanı yavaşlatır. Hızlı yaşayan uzun yaşar! Bu kural, fiziki bir kaidedir. Ancak Newton yasaları da her yerde, her zaman geçerli olmayabilir.

Zaman olmadan da var olamayız. Zaman yok “an” vardır. Dâimî bir “şimdi” vardır ve her an “ŞİMDİ”dir. Hakikatte ise sadece bir “AN” olan zamanda, her şey olmuştur ve olacak hiçbir şey kalmamıştır insicamında. İlâhi zaman, sadece o bir “An”dır. Sürekli bir “ŞİMDİ” söz konusudur. Zaman beşerî açıdan bakıldığında, bir vehim ve bir hayaldir. Kuantik açısından ise istikbal, “Holgrafik bir yapıdır” ve yaşanmayı beklemektedir.

Her zerrenin menzili, istikameti, akıbeti, kaderi, hikayesi, zamanı, maksadı ve maksudu farklıdır ve bütün mahlukat için “nass” üzerine içtihat, içtihatla da içtihat nakıs olmaz. Zamanla da mücerred değildir. Çünkü, Huzur-u ve İlmi İlahide, Allah katında, zaman ve mekan kavramı yoktur, geçmiş, şimdi ve gelecek hep aynı andır, her şey olmuş ve bitmiş, mahlukata anı yaşamak kalmıştır!

Her şey O'nun kontrolünde. O her şeyin içinde. Zaman da... Zamanın da... Hatta ve hatta, zaman, dünya ve ahiret de bir bütündür, bölünemez zira. İlâhi Zaman, Beşerî Zaman, Matematiksel Zaman ve Astronomik Zaman diye farklı farkı zaman kavramları olsa da. Bu sebeple, “Zamanda yolculuk mümkündür, yapılıyor!” diyoruz ya...

Tarih boyunca felsefe, bilim, teknoloji ve medeniyete ışık tutan Anaksimandros (M.Ö. 610-546), Thales (M.Ö. 626-548), Anaksimenes (M.Ö. 585-525), Pisagor (M.Ö. 570-495), Anaksagoras (M.Ö. 500-428) ve Eflatun'dan (M.Ö. 428-348) Aristo (M.Ö. 384-322), Öklid (MÖ 330 - 275), Arşimet (M.Ö. 287-212), Empedokles (MÖ 494-434) ve Eratosthenes'e (M.Ö. 276-194), Agnodicia'dan (M.Ö. 4. yy) Hypatia (370-415), Mary Curi (1867-1934) ve Rozalind Franklin'e (1920-1958), Hz. Ömer (584-644), İmam Azam (699-767), İbn'ül Haysem, Cabir bin Hayyan, İbrahim Nazzam, Şeyh'ul Eimme Muhammed es Sarahsî (1009-1090) İbn-i Sina, Ömer Hayyam, Ebu İshak El Şatıbi, Da Vinci, Vesalius, Galilei, William Harvey, Nikola Tesla (1856-1943) ve Albert Einstein'a (1879-1955) kadar hayran olduğum, rehber edindiğim, gıpta ve hatta kıskandığım birçok alimden, ilim ve

bilim adamlarından birisi olan İmam Gazali'nin (1058-1111), "Hayatında bir kez bile tekfir edilmeyen alimi, ben alim saymam!" mealindeki muhteşem ve asırlara meşale olan ifadesi de bu minval üzere, takdire şayandır.

Kuantum Alan Teorisinde de, Kozmolojide de bir deney yapmak mümkün değildir. Her şey önceden olmuş ve bitmiştir! Albert Einstein'ın (1879-1955) "It is the theory which decides (in seen) what we can observe", (Neyi gözlemleyebileceğimize karar veren, teoridir) mealindeki sözleri kulaklarımızda çınlamaktadır.

Bilimde her şey Matematik ile açıklanabilmek durumunda olsa da, Kozmoloji'de son teori "Enflasyon Teorisi"dir. Evren genişlerken, maddeler de birbirini çeker.

Evrendeki tüm maddeler birbiri ile bağlantılıdır ve tek bir madde gibi hareket eder. Bu "EPR Paradoksu"nun (Einstein, Podolsky, Rosen) temelini oluşturur EPR Paradox'u Tanımı **EPR Paradox** (veya Einstein-Podolsky-Rosen Paradox), kuantum teorisinin erken formülasyonunda doğal bir paradoksu göstermek için düşünülmüş bir düşünce deneyidir. Kuantum dolaşıklığının en iyi bilinen örnekleri arasındadır. Paradoks, kuantum mekaniğine göre birbiri ile dolaşan iki parçacığı içerir. Eş evreli, eş fazlı hareketler sonsuza kadar aynen devam eder.

Fotonlar eş evreli (Koherent) giden parçacıklardır. Bir fotonu ikiye ayırıp uzaklaştırınca, birbirinden haberdar olmaları "Entanglement" olarak adlandırılır. Birisine dokunulduğu zaman, koherent ortadan kaybolur ve eş evreli olmazlar.

İnsan Evrene adapte oldukça, Evren de insana adapte olur. Ancak karanlık enerji ile ilgili olarak kâfi derecede teferruatlı bilğimiz olmasa da, yüksüz olan nötronların kütlesi protondan daha fazladır.

## Teleportasyon

**Işınlanma** veya **teleportasyon**, kişinin bedeninin veya bir eşyanın bulunduğu mekânda yok edilip, bir anda başka bir mekânda ortaya çıkarılabileceği düşüncesine verilen addır. Gerçekte yapılabileceğine dair henüz herhangi bir deney veya olumlu bir yöntem yoktur.

Bu "teleportasyon" terimi eski Yunanca'da "uzak" anlamına gelen "tele" sözcüğü ile Latince'de "taşımak" anlamına gelen "portare" sözcüğünden türetilmiştir. Fenomenin kimi mistiklerde ve sufilerde gözlemlendiği ileri sürülür. Türkçede tayy-ı mekân, tayy-ı zaman, temessül ve tecessüs kavramları olarak bilinmektedir.

Uçan dairelerin de aniden kaybolup ortaya çıkmalarında da teleportasyon tekniğinin kullanıldığı iddia edilmektedir. Işın ilginç yanı, Stephen Hawking'in (1942-2018) "Gezegeneimizin güvenliği için, uzaylılara asla masaj göndermeyin, mesajlarına cevap da vermeyin!" uyarısına(!) rağmen, hala uzaylıların varlığını kabul etmeyen koca koca

yaftalı adamlar var! Okur-yazar olan herkesin, “Okur-Yazar” olmasını beklemek, safdillik olur!

Evrenin genişlemesi için karanlık enerji gerekir. Karanlık maddenin, sadece etkisinden dolayı var olduğunu biliyoruz. Bu nedenle de yakın gelecekte Teleportasyon (Maddeyi enerji parçacıkları formuna çevirmek ve daha sonra tekrar madde haline dönüştürmek) “ışınlama” olacaktır diye düşünüyorum. Ama bu “Kuantum Dolanıklığı ile ışınlama” için çok büyük bir enerjiye ihtiyaç vardır.

Evrende ilk meydana gelen ve en çok bulunan element Hidrojendir ve Güneş de Hidrojenden oluşmuş ve enerjisini ondan alır. Bu hidrojenin bu amaçla da önemli bir enerji kaynağı olarak kullanılabileceği düşüncesin deyim. Kuantum İnterneti, askeri amaçlı çalışmalar, insansız savaş uçakları gibi konularda bilim son sürat...

Evren ile ilgili çeşitli fikirler ileri sürülebilir ama, Fizikçiler de bu teorileri laboratuvarında deneylemek ve matematize etmek isterler haklı olarak. Sonsuz paralel evrenler olabilir. Ama bunlar test edilemez! Multivers teoriler laboratuvara indirgenemez ve test edilemez. Bu bir inanç seviyesidir.

Bir başka açıdan bakalım! Kendin ile barışık olduktan sonra, iç dünyana girip, ruhani boyutta seyahat etmek mümkündür. Müphem ve tartışmalı olsa da, Astral Seyahati yabana atmamak gerekir. Uzayda bedenli bedensiz sayısız mahlukat var. İnsan bu seyahatte bedenini kaybedebilir, bedeni bitkisel hayata girebilir. Ruh da yolunu kaybedebilir. Uzayda farklı lisanlar mevcut olabilir.

Işıktan daha hızlı seyahat edebilirsek, geçmişe gidebiliriz. Geçmişteki insanlardan ve varlıklardan gelen ışınlar ile karşılaşır ve o varlıkları görebiliriz. Ancak onlara dokunamayız, yere ayak basamayız. Aynı şekilde geleceğe de gidebiliriz! Bu matematik ile de izah edilebilir ve teorik olarak mümkündür.

### **Proxima Centauri'ye Seyahat**

Bize en yakın Poxima Centauri yıldızıdır ve Erboğa takımyıldızı bölgesinde, G-bulut içinde, Güneş'ten 4.2465 ışık yılı uzaklıkta bulunan bir kırmızı cücedir. Latince adı "Centaurus'a en yakın yıldız" anlamına gelir. 1915 yılında İskoç astronom Robert Innes tarafından keşfedilmiştir.

Bu yıldız ışıık hızında hareket eden bir uzay aracı ile ulaşmak 4.7 yıl sürecektir. Dünyaya göre “Zaman Genişlemesi” sebebi ile, sadece 2 yıl kadar bir zaman dilimi oluyor. Bir iletişim ışık sinyali 4,2 ışık yılında ulaşıyor. Dünyada dokuz yıl geçmiş olacak, ama gidip gelen sadece 4 yıl yaşlanmış olacaktır. “İnterstellar” filmini hatırlayın! Kafanız karıştı mı... Bırakın biraz kafanız karışsın!

### **Ya Allah! Bilim Dedikçe...**

Evet... “Her şeyin mekanizmasını bildiğin halde, nasıl olur da bir yaratıcının varlığına inanırsın?” sorusuna da, “Bu Âlemi görüp de, nasıl olur da Allah’a inanamazsın!” diye cevap vermek en doğrusudur sanırım! Aslında bu iki sorudur Fizikçilere sorulan...

Karşı parçacıkları bulan Nobel ödüllü Paul Dirac (1902-1984) Tanrının olmadığını iddia ederken, bir başka Nobel ödüllü nötrinoların varlığından söz eden ve “Pauli Dışarlama İlkesi” Sahibi Kuantum Fizikçisi Wolfgang Ernst Pauli (1900-1958), “Tanrı yoktur! Ama Dirac onun peygamberidir!” diyerek ironi yapıyordu. Bakmayın ateist bilim adamlarının sesinin fazla çıkmasına. Aslında, bilim adamlarının tama yakın kısmı inanan insanlardır.

Bilim de zaten inanmayı gerektirir. Alman Kuantum Mekanikçi Fizikçisi ve 1918 Nobel Fizik Ödülü sahibi Max Karl Ernst Ludwig Planck (1858-1947), her şeyin varlığını Allah’ın mevcudiyetine bağlamıştı. Bunun üzerinde, önemine binaen biraz durmak istiyorum.

Planck Kuantum Kuramını geliştirmiş ve Termodinamik yasaları üzerine çok ter dökmüş bir bilim adamıydı. Planck sabiti, **kuantum kuramını** bulanlardan biri olan, Max Planck 'tan sonra adlandırıldı. Sabit 1900'de keşfedildi. Klasik istatistiksel mekanikte “**h**”ın değeri değil kendisinin olması gerekir. **Planck sabiti** kuantum mekaniğinde etki edilen en küçük birimi temsil eder, diğer bir deyişle süreksizliğin birimidir.

Planck formülü, frekansı bilinen bir taneciğin enerjisinin hesaplanmasında kullanılır. Planck, bu buluşuyla 1918 Nobel Fizik Ödülünü kazanmıştır. Planck sabiti (h), bir fizik sabitidir ve kuantum mekaniğindeki aksiyonum kuantumu için kullanılır. Değeri  **$h=6.62607015 \times 10^{-34} \text{ J}\cdot\text{s}$** 'dir. Planck sabiti daha önceleri bir Fotonun enerjisi (E) ile elektromanyetik dalgasının frekansı (v) arasında bir orantı idi.

Ama özellikle Fiziğin her sahasının her hadisesi deneylenemez. Her şey laboratuvara indirgenemez. Mesela, ilk patlama gerçek anlamda test edilebilir mi? Test edilemeyen, tekrarlanamayan, eleştirilemeyen, tenkit edilemeyen, ayıklanamayan ve matematize edilemeyen hadiseler, bilim olamaz. Bilim ve ilimin de farklı olduğunu hatırlatmak gerekir. Bilim te’kittir, deneydir.

Deneylerin günümüzdeki uygulama model ve şekilleri şunlardır.

-İn Vitro (canlı öncesi madde üzerinde)

-İn Vivo (canlıda)

-Ex Vitro (doku numuneleri üzerinde)

-İn Siliko (bilgisayar modellemeleri ile)

Bu dört farklı yöntemle yapılabilmektedir.

Medeniyetin tekâmülü, teorilerin tenkit ve yanlışlanması ve/veya doğrulanması ile mümkün olmuştur. Güncel doğrulara sorgulamadan inanan ve biat eden(!) bilim adamları, bilime ve medeniyete katkı sağlayamazlar. “Dünya Düzdür” Teorisini ilk yanlışlayan Eratosthenes (M.Ö. 276-194) olmuştur. Hemen yeri gelmişken ifade etmeliyim ki, Petrus’un halifesi(!) olduğunun ve onun koltuğunda oturduğunun iddiasında bulunan Papa Jean Paul da (ya da doğum adıyla Karol Józef Wojtyła 1920-2005) 1992’de Dünyanın yuvarlak olduğunu kabul etmiştir! En iyi bilim adamı, haddini ve hududunu aşmadan, edep çerçevesinde, hocasını revize eden, düzelten, eksikliğini gideren ve hatta yanlışlayan talebedir! Tarih, maalesef bu bilim ahlakının aksine hareket eden, Robert Hooke (1635-1703) örneğinde olduğu gibi, yobaz, bağnaz, ahlaksız, hırsız, düzenbaz, şarlatan, sahtekâr, hain, nankör ve zavallı mahluklarla doludur! Kur’an’ı okuyup(!) da anılamayan veya anlamak istemeyenlerin, inanmış(!) “Müslüman” kisveli inanmayanların, Allah “Vay Haline!” diye buyuruyor ya...

Milattan önceki yıllarda “Kâinat sonsuzdan gelip sonsuza (Apeyron) gidiyor” sözleri ile kulakları çınlatan Anaksimandros (M.Ö. 610-546), yaptığı Dünya haritasını Miletos limanında bir direğe çakmış, gelip giden gemi kaptanlarının tenkit ve eleştirilerine fırsat vermişti. Böylece bilimde tenkit ve eleştirinin yolunu açmış oldu. Yaklaşık aynı yıllarda Pisagor (M.Ö. 570-495), İtalya’da “Her şey sayıdır!” diye haykırıyor ve Matematiği “DİN” haline getiriyordu. Presokratik Filozof, Metafizikçi, Epistemolog ve Politikacı Efes’li Heraklitos ise, (M.Ö. 535-475) “Ne Neye göre” kavramını ortaya atarak, bilimde referans ve kıstas noktasının gösterilmesinin önemini ve gerekliliğini ilk şart(!) olarak bilim dünyasına hediye ediyor ve “Değişimi ifade edebilmek için başvuru sistemi gerekir, Rölativite...” diyordu.

Kehribar taşlarını birbirine sürterek ortaya çıkardığı enerjiye “elektron” ismini veren ve Teorem, İspat ve Doğrulama fikrinin babası Thales (M.Ö. 626-548), tenkit ve eleştirinin yolunu açan Anaksimandros (M.Ö. 610-546) ve Matematiği kutsallaştıran Pisagor (M.Ö. 570-495), bu üç dev muhteşem ve anıtsal insan, daha o yıllarda düşünceleri ve yaptıkları ile bilime ve dolayısı ile de hayata çok büyük katkılar sağlamış ve ölümsüzleşmişlerdi.

Yeri gelmişken ifade etmeliyim ki, ilimde de, bilimde de “**mekteb de, hoca olmak da, talebe olmak da, annae/baba olmak da**” çok önemlidir. Bunun İslam Alimleri arasında çok örnekleri vardır. Rahle-i tedris ve ilmi terbiye çok önemlidir. “Hoca ve Alim, Hocası ile Hoca ve Alim olur ve şöhret bulur!” Ama ben burada batı dünyasından küçük bir örnek vermek istiyorum. Nötronu keşfeden 1935 Nobel ödüllü J. Chadwick (1891-1974), Protonu keşfeden 1908 Nobel ödüllü E. Rutherford’un (1871-1937) talebesiydi. Ernest Rutherford da, Cambridge Üniversitesinde Elektronu

keşfeden 1906 Nobel ödüllü J.J. Thomson'un (1856-1940) talebesiydi ve her üçü de Cambridge Üniversitesinde çalışmışlardı.

Diğer taraftan, ışık hızında hareket eden elektronun (Elektronun antimaddesi Pozitrondur) dalgalarının natürünü keşfetmesi sebebi ile 1937'de Fizik Nobel Ödülü alan bir başka Cambridge'li George P. Thomson'ın (1892-1975), J. J. Thomson'un oğlu oluşu da bir tesadüf olmasa gerek!

Negatif yüklü Elektron (Pozitif yüklü elektronlar da vardır), pozitif yüklü Proton ve yüksüz Nötronun keşfedildiği Cambridge Üniversitesi Cavendish Laboratuvarında 1953 yılında X ışınları, Tarihte ilk kez DNA'nın yapısı, bilimsel sevdâ ve idollerimden birisi olan Rosalind Franklin (1920-1958) tarafından görüntülenecek (görüntüyü 1928, Chicago doğumlu James D. Watson aşırması ve bu nedenle de Nobel almış olsa da) ve bu araştırma merkezi daha nice buluşlara imza atılacaktı. Burada yapılan araştırmalar sonucu günümüze kadar, otuz Nobel Ödülü kazanılmıştır.

Hemen burada sözü edilmişken, 1096 yılında kurulmuş ve Dünyanın en eski üniversitelerinden (İlk kurulanlar sırası ile, Fas El Karaviyyîn, Bologna, Paris, Oxford... Üniversiteleri) dördüncüsü olan Oxford Üniversitesinde birbirleri ile bilimsel ve daha başka sebeplerle tartışan ve kavga eden profesörlerin oradan ayrılması ile Cambridge Üniversitesini, 1209 tarihinde kurduklarını özellikle belirtmek istiyorum.

Günümüze kadar en çok Nobel Ödülü alan Üniversiteler ise sırası ile, Harvard, Columbia, Göttingen, Cambridge, Chicago, MIT, Oxford... Üniversiteleridir ve Nobel alan bilim adamlarını %60'ı da Yahudi'dir. Alman kültürü, bilim kimliği açısından çok önemlidir. Manhattan Projesinin babası Almanlardır. Atom Bombasının babası, Avrupa Bilim geleneğidir. "Rekabetin ve olmazsa olmazın" ön planda tutulduğu Göttingen Üniversitesi menşeli bilim adamlarının 2023 tarihi itibarı ile, aldıkları Nobel ödülü sayısı 46'dır. Amerika'da, bilimde de sömürgeci bir zihniyet hakimdir. Çin ve Hindistan, bilim haysiyet, etik ve onurunu yeterince koruyamazken(!), Batı bu hususlarda daha hassa(!) davranabilmiştir! Bilim haysiyeti ve hürriyeti akademilerde daha fazla muhafaza edilmektedir.

DNA'dan bahsetmişken, yarının kütüphaneleri DNA'lardan oluşacağını şimdiden müjdelemek istiyorum! Şimdiden hayırlı olsun! Hücrenin bütün genomunun DNA parçalarını kapsayan koleksiyon; bir hücre tipinde bulunan mRNA kopyalarını ya da genellikle tam bir genomu kapsayan klonlanmış DNA parçaları koleksiyonu. Genom kütüphanesi. Bir hücre tipinde bulunan mRNA kopyalarını veya genellikle tam bir genomu kapsayan klonlanmış DNA parçalarını ihtiva eden genom kütüphanesi...

Her şey bir yana, ama yine de anlatmak istiyoruz Cambridge, Cavendish ve Nobel demişken, izan ve irfan sahibi anlayana...

İki farklı alanda Nobel alan ilk kadın olan Marie Curi'nin (1867-1934) iki kızı, 1935 Nobel Kimya Ödülü alan **Irène Joliot-Curie** (1897-1956) ve kocası adına 1965 Nobel Barış Ödülü alan Ève Curie (1904-2007), bu hususta özellikle ailenin etkisi ve bilim ortamı açısından çok önem örnek teşkil eder. “Cibilli İman!”, “**Ya Allah!**” demiştik ya... Aile, Genler ve Gelenek işte... Osmanlı İmparatorluğunda da, bir alimin çocuğu doğduğu zaman, çocuğunun da okuyup alim olabilmesi için, maaşına bir maaş daha ilave edilirmiş! “**Beşik Uleması...**”, “**Vakar-ı İslam'ı**” muhafaza için...

### **Leonardo Da Vinci'nin Mektubu**

Çağların ötekisindeki bir bilim adamı olan Da Vinci (1452-1519), Filozof, Astronom, Mimar, Mühendis, Mucit, Matematikçi, Anatomist, Müzisyen, Heykeltıraş, Jeolog, Botanikçi, Kartograd, Yazar, Ressam...

Osmanlı kökenli bir kadın olan Katerina'nın oğlu olarak Dünyaya gelmişti. Aynı anda iki elini de kullanılabilen bir deha, “Mona Lisa”, “Vaftizci Yahya” ve “Son Akşam Yemeği” gibi meşhur tabloların ressamı, geceleri mezarlıklardan ceset çalan ve üzerlerinde çalışma yapan araştırmacı bir anatomist, helikopter, dalgıç kıyafetleri ve zırhlı tank tasarımları ve çizimleri yapmış bir mühendisti.

İşin acı tarafı, bin yılın en büyük dehası olarak kabul edilen DaVinci, Sultan II. Beyazıt'a mektup yazarak Halice ve İstanbul Boğazına köprü yapabileceğini teklif etmiş, maalesef kabul görmemişti.

Sadece Davinci mi...

II. Beyazıt 1481'de tahta çıktı ve 31 yıl saltanat sürdü. Bu dönemde sadece Davinci'nin teklifini reddetmemişti. Kristof Kolomp (1451-1506) II. Beyazıt'ın huzuruna çıkıp deniz seyahati ve keşifleri için destek ve yardımını istemiş, ancak kabul edilmemişti. Böylece coğrafi keşifleri kaçırmış olduk.

Papa ile arası açılan Michalengelo (1475-1564), da iltica etmek istemiş, ancak II. Beyazıt cevap vermeyi geciktirince, Papa ile barışmıştı. Daha sonra iltica isteği kabul edilmiş ama, artık Michalengelo'nun problemi hallolmuştu ve ilticadan vazgeçmişti.

Bu teklifler Fatih Sultan Mehmed'e (1432-1481) yapılmış olsaydı, eminim bugün Dünyanın çehresi, Tarihin seyri değişmiş olacaktı.

Özellikle bazı gereksiz çatışmalar, savaşlar, taht ve kardeş kavgaları olmasaydı, “Medreset'ül Zülcenaheyn” kapatılmasaydı, Takıyüddinin rasathanesi yerle bir edilmeseydi, Molla Lütfüler idam edilmeseydi, din ile bilim çatıştırılmasaydı, alimler cezalandırılmasaydı, kültür ve değer aktarımı sürdürülebilseydi, Felsefe ve Matematik Medreselerden çıkartılmasaydı, bağnazlık olmasaydı, icat ve keşiflere ayak

diretilmeseydi, Bilim ve Teknoloji ön plana çıkartılsaydı, taklitçilikten ziyade Kur'an doğru anlaşılıp emirleri doğrultusunda bilim ve ilim yapmak teşvik edilseydi, âlimler desteklenseydi, günümüzün dünyası bir başka boyutta olacaktı.

Coğrafi keşiflerle servet ve Rönesans ile bilim devrimine kavuşan Avrupa, Osmanlı İmparatorluğunun gelirlerini sekteye uğratmıştı.

### **Dâhilik Nedir?**

Dâhilik demişken, kısaca bir göz atmaya ne dersiniz. Zekâ problem çözme kabiliyetidir. Ancak zekâdan çok daha önemli olan, yaratıcılıktır (Creativite). Dâhilik ise hastalıktır! Çok yüksek bir hafıza söz konusudur. Google olmak gibi bir şey işte... Frenleri olmaz ve ara nöronları yoktur dâhilerin. Toplumun kural ve kaidelerine uyan dâhi dahi olur, uymayan ise şizofren, deli... Toplumun kabul etmesi ve etmemesi de çok önemli sayılır. Her ne olursa olsun dâhiler de, tedbirli, temkinli ve tasarruflu olmalıdırlar. Dâhiliğin bir genetik yönü de vardır. Aynı zamanda da kaderdir. Mutasyon şarttır ve ailede dâhi olması gerekir. Ve dahi “Dahilik klonlanabilir”!

### **Şu “NOBEL” Dedikleri**

Hep Nobel ödüllerinden bahseder dururuz. Kimdir bu ödüllere isim olan, “Ölüm Taciri” olarak da nam salan ve 1896 yılında beyin kanamasından ölen Alfred Bernhard Nobel (1833-1896)? İsveç, Stokholm’de doğup, Sen Remo, İtalya’da ölen, 1863 tarihinde DNT (Di Nitro Toluen) (Nitrogliserin), Dinamit’i bulan, beş dil bilen, Kimya’ya meraklı bu adam adına bilim dünyasında ödüller veriliyor. Barutu 1161 yılında Çinliler bulmuştu ama dinamit çok önemliydi her alanda. Nobel Ödüllerini herkes bilir. Ancak Alfred Bernhard Nobel’i kimse tanımaz. Dinamitin mucidi ve Nobel Ödülleri’nin fikir babası Nobel, buluşu ile çok büyük bir servet edinmişti. Alfred Bernhard Nobel, soyadın da anlaşılacağı gibi **Nobel Ödülleri’nin isim babası**. Nobel Ödülleri, vasiyeti üzerine serveti kullanılarak dağıtılıyor. Aynı zamanda dinamitin de mucidi olan ünlü bir kimyager ve mühendis. Hem mucit hem de sanayici olarak büyük bir servete sahip olan Nobel, babası gibi patlayıcılara ilgi duyan bir kişiydi. Doğduğunda ailesi iflas etmişti. Mühendis ve mucit babası, mayın satarak tekrar zengin oldu; ancak savaş bitince yine iflas etti. Ağabeyleri, bulduğu dinamit sayesinde bulunan petrol yataklarını işleterek büyük bir servet sahibi oldu. Kendisi de birçok ülkedeki onlarca şirketle patlayıcı ve silah üreterek zengin oldu. 1870 Yılında hizmetçisine, düğününde 10.000 dolarlık bir çek hediye etmesi herkesin diline düşmüştü. 22 Ülkede 92 fabrika kurmuş, maden yatakları açmış, savaşlarda, tünel inşaatlarında kullanılan dinamitin seri üretimini yapmıştı.

Ölmeden önce hakkında yapılan “Ölüm Taciri” haberi Alfred Nobel için bir dönüm noktası olmuştur. Hatta Alfred öldüğünde gazeteler, “Le

**marchand de la mort est mort! The merchant of death is dead!"** manşetler ile haber yapmıştı.

Denemelerinde, kardeşi dahil beş kişi patlama sonucu ölmüş, kendisi de yaralanmıştı. Kendisini bunun için eleştirenlere karşı, vakıf kurarak servetinin hemen hemen tamamını (%94'ünü), "Fizik, Kimya, Fizyoloji-Tıp, Edebiyat ve Barış" alanlarında, hayatta olan, insanlığa ve bilime fayda sağlayanlara ve hizmet edenlere bağışladı.

Meslek hayatındaki başarıları sebebiyle anısına 102. Element **"NOBELYUM"** (Elementlere çeşitli isimler verilmektedir. 100. Element Fermiyum, 101. Element Mendelevyum, 102. Element Nobelyum) adı verilmiştir.

Transfermiyum Çağında Transfermiyum Savaşları vardır. Yapay Elementlerin üretimi çok zordur. Sıfırdan yeni bir elementin üretilmesi meşakkatli bir iştir. Halen elementleri isimlendirme hususunda, laboratuvarlar arasında yarış, hatta savaşlar sürmektedir! Yeni element üretiminin esas gayesi, bilimi bir adım daha öteye, bir basamak daha üste taşımanın yanında, prestijdir.

Fırtınalı bir hayat yaşayan Alfred Nobel'i burada zikrederek bu **"NOBEL ÖDÜLÜ"** konusuna bir göz atalım.

Her yıl Aralık Ayında verilen bu Nobel Ödülü, "Altın bir madalya ve Bir Milyon Dolar"dan ibaret olup, bir jüri tarafından karara bağlanmaktadır. Jüri her zaman isabetli karar vermese de, bu gelenek devam etmektedir. Adaylar gizlilikle seçilir, değerlendirilir ve ilan edileceği zamana kadar mühürlü bir zarf içerisinde muhafaza edilir.

Bir başka açıdan bakarsak, belki de vicdan azabının bir ifadesi olan Nobel Ödülü, alan için değil de, veren için daha çok önem kazanmıştır. Nitekim, İsveç'i haritaya koymuş ve bütün Dünyaya tanıtmıştır.

Edebiyat ve Barış Ödülleri, takdir edersiniz ki, siyasidir, politiktir. Bunun örnekleri çoktur. Tabii ki, diğer ödüllerin verilmesinde de, uluslararası düzeyde bir takım mülahazalar, düşünceler, karargahlar, tercihler ve ideolojilerin belli ölçüde etkin olduğu inkar edilemez.

Kimya, Fizik ve Ekonomi Ödülleri, İsveç Kraliyet Bilim Akademisi, Fizyoloji ve Tıp Ödülü İsveç Nobel Kurulu, Barış Ödülü Norveç Bilim Akademisi, Edebiyat Ödülü ise İsveç Akademisi tarafından oluşturulan jürilerce belirlenmektedir.

İlk Nobel Fizik Ödülü, 1901 yılında "X ışınlarını" keşfeden Alman Fizikçi Wilhelm Röntgen'e (1845-1923) verilmiştir. İlk Nobel alan kadın ise, Marie Curi'dir (1867-1934). Marie Curi benim "bilimsel aşklarımdan birisi" ve hayatımda önemli bir idol olduğu için, üzerinde biraz durmak istiyorum. "Marie Skłodowska Curie (7 Kasım 1867-4 Temmuz 1934), [radyoaktivite](#) alanında öncü araştırmalar yapmış ve bu araştırmaları sonucunda [Nobel Ödülü](#)'ne layık görülmüş [Polonyalı-Fransız Fizikçi](#) ve Kimyagerdir. [Uranyumla](#) yaptığı deneyler sonucu radyoaktiviteyi keşfetti. [Toryumun](#) radyoaktif özelliğini buldu ve [radyum](#) elementini ayırttı. 1903 [Nobel Fizik ödülü](#) sahibi,

1911 [Nobel Kimya ödülü](#) sahibi ve [Radyoloji](#) Biliminin kurucusudur. Çalışmalarıyla bir çığır açan Curie, [Nobel Ödülü](#)'nü alan ilk kadın, bu ödülü iki kere alan ilk [bilim insanı](#) olmuştur. [Varşova](#)'nın Clandestine Floating Üniversitesinde okudu ve uygulamalı bilimsel eğitimine başladı. 1891 yılında 24 yaşında olan Curie üniversitede yüksek derece kazandı. Marie, kocası [Pierre Curie](#) ve Fizikçi [Henri Becquerel](#) ile Fizik 1903 Nobel Ödülünü paylaştı. Marie Kimya 1911 Nobel Ödülünü de kazandı. Başarılarına radyoaktif izotopları izole etmek için kullanılan radyoaktivite teknikleri ve iki element, [polonyum](#) ve radyumun keşfi de dahildir. Curie'nin yönetimi ile, radyoaktif izotoplar kullanılarak neoplazmaların tedavisi yapılmıştır.”

### **Bilgi, Madde ve İrade**

Bilginin ve ilmin kesbî ve vehbî olmak üzere çeşitleri, şahıslara göre de dereceleri vardır. Herkes kendi kabınca ve kapasitesince bilgi alır, değerlendirir ve kullanır. İlmin bu çeşitlilik içerisinde, herkesin çözemeyeceği sırları mevcuttur. Vakıf olmak için vukufiyet gerekir. Kesp edilse bile bazen ilim de bilim de içinde sakladığı ve sırladığı sihirli şifreleri ve sırları ifşa etmeyebilir. Bunu çözmek, öğrencinin değil de, talebenin gayret, hayret, hizmet, hikmet, hasret, izzet, devlet, saadet, ibadet, hürmet, samimiyet ve maharetine, ilmin, hocanın ve âlimin de lütuf, kerem ve himmetine kalmıştır! En önemlisi de “Hikmet Ehli” olmaktır.

Netice insanın elinde olmasa da, ilk adımı atmak insana düşer. Yılmadan düşe kalka yol almaya çalışmak, ter dökmek ve şevkle gayret gerekir. Muvaffakiyet için, aradığını bulmak için gayret şarttır. Bulamamak da bir başarıdır. Yeter ki, aramaya gayretle devam et! Gerisi kaderdir. Akıllı insan da bunu farkında olandır. Her halükârda, insanın iki şeye gücü yeter. Şevke ve Gayrete...

Hekimlikte de, hekimliğin sırrına vakıf olmak her doktorun, her babayiğidin harcı değildir. Bilgi ile doktor olunabilir, lakin hekim ve tabip olmak için sırrına vakıf olmak şarttır. San'atta, Mûsikî'de da böyle değil midir ki...

İşin sır perdesine hâkim olmak gerekir. İlham da şarttır ayrıca her şartta ve her durumda. Ancak ilhamı da karıştırmamak gerekir. Gayret edilirse, ter dökülürse, hayaller rüyalara gark edilirse, bir ışık bir ilham sızıntısı gönle akar farkında olmadan hayrete düşürürcesine. Şans da ter, ter de şanstır gayret gösterene. İlham da terdir dökene. Yaratıcılık ve ilham da uğramaz, gayret etmeyene, ter dökmeyene. Yeter ki gayretle ter dök! İşte! Allah “Biz arıya da vahyettik!” demiyor mu Kur'an-ı Kerim'de, Nahl Suresinin 68. Ayetinde.

Maddeyi de yönlendiren iradedir. Akan bir nehirde fizik ve biyolojik olarak birbirinin tamamen aynı olan canlı bir hayvan ile cansız bir hayvanın, nerde nasıl karaya çıkacağını veya vuracağını tahmin edebilir

miyiz? Cansız olanın durumunu matematiksel olarak belirleyebilirken, canlı olanın iradesi olduğu için nerede ne zaman ne şekilde kıyıya çıkacağını ihtimalleri belirlenebilse de, kesin olarak bilmek mümkün değildir. Çünkü iradesi vardır, her an kararını değiştirebilir.

“Bilgi” kelimesi geçince, doktora tezinin kapağına Kur’an harfleri ile “Besmele”yi nakşeden “Saf Akıllı Eleştirisi” isimli muhteşem eserin müellifi, Emmanuel Kant’ı (1724-1804) zikretmeden geçmek olmaz diye düşünüyorum. “Doğruyu bilmek için, içimizde bazı bilgi olmalıdır. Bu da APRIÖRİ/A PRIÖRİ’dir (önsel). Newton sadece gözlemle buluşlarını yapması, bu apriori ile mümkün olmuştur” sözleri, Kant’ı ölümsüzleştirmiştir.

Tabiata “Ne Güzel! Ne Muhteşem!” diye değil de, arkasındaki gücü ve hikmeti görebilmek ve kavrayabilmek gayesi ile bakmak gerekir. Nietzsche’nin (1844-1900) “Tanrı öldü!” sözüne karşılık, Bilim Tanrı’yı yeniden keşfetti.

### **Allah’ın Dediği Olur**

**Allah Vardır ve Tektir!** Bir değil, “**TEK**”tir. Allah’tan başka her şey çifttir. Tez antitez, gece gündüz, kadın erkek, hayır şer... Diyalektik yapı budur. Tabiatta bir “hayatta kalma savaşı” vardır. Doğal seçim de işte budur. Tabiatı değiştirmeden, tabiatta yaşayamıyoruz. Belli Fizik şartları ve konforu tesis edilmeden nefes almak mümkün değildir. Yaşantımızı ve kimliğimizi, bulunduğumuz Fizik ve Medeniyet şartları ve tasavvuru belirlemektedir.

Fakat bu yaşantımızda, Nisbet ilkesi (Topoğrafya bize emanettir), Minimal hasar ilkesi (Tabiattan faydalanırken ona hasar vermemeye çalışmak veya çok az hasar vermek), Üslup ilkesi (Fıtrata uygun hayat sürmek), Toprakla temas ilkesi, Kuruyan bir yapraktan ders alma ilkesi, İnsanın tabii sesi ilkesi, Mezarlıklardan ders alma ilkesi, Sevgili ile birliktelik ilkesi, “Tek Bir Bâkı” ilkesi, Hafıza, Mensubiyet ve Görsellik ilkesi, asla göz ardı edilmemeli ve hayatın sarsılmaz prensipleri olmalıdır.

Maddenin de bilginin de mahlukatın da göz ardı edilemeyecek derecede Kuantik açıdan bir iradesi(!), hafızası, şahsiyeti ve farklı davranışı vardır. Şehirlerin, binaların, tarihi yapıların, toplumların, ülkelerin, ibadethanelerin, okulların, laboratuvarların, hamûşan mezarlıkların, devletlerin, imparatorlukların, milletlerin, nehirlerin, denizlerin, kalyonların, heykellerin, portrelerin, resimleri, fotoğrafların, köprü ve sandalların hafızası, dilleri, söyleyecek sözleri yok mudur sanıyordunuz. Birbirleri ile dost, arkadaş ve ahabap olarak, aralarında hep istişare ve muhabbet ederler tarih boyunca. Bizim gibi birbirilerini etkilemişler ve bir diğerinden izler taşımışlardır. Onlar da insanlar gibi hep birbirilerinin ortalaması olmuşlardır.

Bunların hepsi, kökleri mazide olup, atiyi aydınlatan meş'alelerdir aslında. Korunmalıdırlar hayatımızın her safhasında ihtimamla.

Akıl da huy da en sık temas edilen beş kişinin ortalamasıdır ya. Peygamber de; “Kişi arkadaşının dini üzeredir!” diye buyurmuştu insanlığa. “Din” de hayatı nizam ve intizama sokmak ve o minval üzere yaşanılmak içindir. Ne çok üzölmek ne de çok sevinmek gerek olana, olmayana. Kapılar bir bir açılır önümüzde, biz gayrete açık, savaşa hazır olduktan ve sistemin marşına bastıktan sonra. Tarihi de savaşın galipleri yazar zira. Her şey olmuş bitmiştir levh-i mahfuzda (Neml Suresi Ayet 75). Yazmaya da gerek yoktur aslında.

İman ve inanç, olmazsa olmazıdır muvaffakiyet için her işin başlangıcında. Binaenaleyh iman da amel ve icraat zemininde değerlendirilir, amel imandan bir cüz olmasa da. Tabii ki, razı olmak gerektir her şartta ve her durumda. Rıza nailiyette kolay, mahrumiyette zor olsa da. Rahmani merhametten mahrumiyet de, en korkunç mahrumiyettir kul olana.

En üst makam, Allah'ın “Latif” sıfatının tecellisi olan “RIZA MAKAMI"dır zira. Allah'ın rızasını gözetmek, ubudiyettir ve katkı vermektir hayata. Ubudiyet de, Âlemde sadece sen varsın, ve Kur'an da sadece sana nazil olmuş gibi yaşayabilmektir, Allah ile bağ kurabilmektir ve bununla birlikte kalpten kin ve hasedi çıkartabilmektir aslında. Ebediyen küfürle mücadele etmeyi ve dini anlatmayı farz kılan Allah, “Nefislerinizle ve mallarınızla cihad edin!” diye emrederken, “Takatımızın çekemeyeceğinden de bizi mesul tutmuyor” ya. Vazifemiz seferdir, zafer değil zira...

Dünyanın hem kahrı hem de lütfuyla, imtihan içindeyiz bu hayatta. Kahrın imtihanı kolay, malın, mülkün, lütfun hesabını vermek oldukça zordur helalinden kazanana. Fakir de zengin de mal ve mülk ile imtihan edilir. Zekât müessesesi ekonomik denge müessesesidir. Açlıktan ölen varsa, zekatını vermeyen katil sayılır. Alın terinin hakkını vermeyen de hırsızdır. Hastanın, yolda, zorda, darda kalanın, kalbi kırık olanın duası da bedduası da hemen ulaşır Yaradan'a ve çok daha kolay kabul edilir. Ana Baba duası da, Peygamber duası gibidir. Nefis muhasebesini ihmal etmemek gerekir. Üzölünce de dua...

Nefis muhasebesi deyip geçmemek lazımdır. “İnziva” ve “Uzlet” olarak da bildiğimiz nefis muhasebesi, bir anlamda “Tefekkür"dür ve, beynin bir arşiv taraması yaparak, geçmiş i dikkate alıp, istikbal arasında ilişki kurmak suretiyle, ileriye yönelik yeni yeni parlak fikirler üretmesidir. Yoksa inziva ve uzlet, “bir köşeye çekilme veya yalnız kalma, toplum hayatından kaçıp tek başına yaşama, dış dünyayla bütün bağlantılarını keserek Tanrı'yla birleşebilmek için insanın kendi içine kapanması demek” değildir! Bunun için de yer ve zaman mefhumu yoktur. Her yer ve her zaman, bu inziva, uzlet, muhasebe ve tefekkür için müsaittir.

Âmâl-i Fâside ile değil, Âmâl-i Sâliha, Enfûsilik ve “İbrahimî Murakabe” ile cevap vermek gerektir, zamanımızda alemin ayak oyunlarına. İştihâr etmeliyiz hayata yaptığımız katkılarla, âfet olsa da. Nitekim, “Kavmimin efendisi, onlara katkı sağlayanlar, hizmet edenlerdir!” diye buyurmuştu Hatem’ul Enbiya.

Katkı yaparak borcumuzu ödemeliyiz insanlığa ve hayata. Her canlı hayata ve insanlığa borçlu doğar aslında. Müftehir olmalıyız samimi imanımızla. “Batınî Tefahhus” denilen kendi efâlimizi her gece tahlil etmek gerekir zira. Samimi bir “Elhamdülillah”la uyanmalıyız her sabaha. “Hesaba çekilmeden hesaba çekmek” bu olsa gerektir zannımca. Nitekim, hiçbir şey de karşılıksız kalmıyor bu Dünyada. Kuantik bir hadise olan bumerang gibi dua da, beddua da...

Zenginlik, gönül zenginliğidir aslında. Nitekim gönül terazisi öyle hassas bir terazidir ki, Kuantum terazisi bile onun yanında utancından yerin dibine batar, akıl, ilim ve bilim şaşıyor olsa da. Beyin durunca, gönül devreye girer ya. “Müftüye sorsan da, kalbine, gönlüne, vicdanına danış!” diye bir söz vardır bu meyanda. Zenginlik kanaatte, mutluluk ve huzur da kanaat ve fitrata yakın ve uygun yaşamakta... Fıtrat harekete meyilli olup, durağanlık fitrata aykırıdır. Hayat da mühürlü değildir, hiçbir kimsenin inhisarında. Yapamadığımız şeyi de, bu sebeple tavsiye etmemeliyiz başkalarına.

Rahat illet, şöhret afet, servet gaflet, ibadet izzet, şükür bereket, kalem medeniyet, saadet cennet, nefes hayat, imza şahsiyettir insana. Zafer de kalemin ucundadır. Rahat illet olunca, meşguliyet de nimet olur şüphesiz. Çünkü meşguliyet; insanı ahlaksızlıktan, dertten, sıkıntıdan ve gereksiz ihtiyaçtan kurtarır ve de muhafaza eder.

Şükür de, her türlü nimeti (mal, mülk, bilim, ilim...) nimetten mahrum olanlarla paylaşmaktır bir bakıma. Şöhreti olanın da özeli olmaz ister inan ister inanma! “Muhelif yâre düşmek Cihanda Cehennemdir!” denmemiştir boşuna. Düşman başına. Allah muhafaza...

Bu arada mutluluk, huzur ve saadetten bahsederken Arapça bir beyit geldi aklıma ve verdiği mesajın önemine binaen paylaşmak istiyorum burada. Arapça çok muazzam ve muhteşem fonetiği olan bir dildir. Tabii ki Farsçanın da hakkını yememek gerekir. Şiirde asla tartışılmaz Farsça... Fransız Bilimler Akademisi, Arapçayı, Dünyanın en zengin dili olarak kabul etmiştir. Bu sebeple de şiirin Arapça okunuşu ile buraya alıyorum.

**“La tuhbir an saadetike bi savtin âlin!**

**Fe inne nevm’el hasedi hafifun cidden.”**

(Mutluluk ve saadetini yüksek sesle ifşa etme, haber verme! Çünkü haset ve kıskançlığın uykusu çok hafiftir.)

Mutluluğunu, planlarını ve hayallerini kimseyle paylaşma! Çeneni kapa! Toprakta saklı kalan tohum filizlenir, açıkta kalan değil. Unutma!

Hemen unutmadan, mutluyken söz, üzgünken karar, sinirliyken de cevap vermemek gerektiğini hatırlatmak istiyorum. Her üç durumda da, pişmanlık söz konusu olabilir. Dikkatli olmak gerekir. Her şeyin bir zemini ve zamanı vardır. Sabırsızlık ve tembellik iki büyük düşmandır. Sus, sabret ve bekle!

### İrâde...

Hiçbir şey boşuna var olmamıştır, yaratılmamıştır. Hepsinin bir görevi bir mesuliyeti vardır gerçekte. Ancak gerçekte madde tek başına iş göremez ve iradenin emrindedir. Mü'min de ahkâmı ile mesuldür. Maddeyi ve bilgiyi güçlü kılan ise, "İRÂDE"dir. İrâde de müeyyide ile mahduttur. "Bilgi" ile "Güç" arasında sıkı bir münasebet vardır.

Bilgi de, madde de, bu "Üst İrade"nin emrindedir. Binaenaleyh bilim mekanizmayı açıklar ve "Yaratıcı Üst İrade"nin olmadığını göstermez. Her ne olursa olsun, Allah imhâl eder de, lakin asla ihmâl etmez zira. Anlamayı, ANLAMLANDIRMAK anlamlı kılar bu meyanda...

Oldukça hassas ayarlanmış bir Kâinatın içinde yaşıyoruz zira. Bu hassasiyeti hassas kılan bir amile de ihtiyaç olması inkâr edilemez aslında. Biz ( $10^{60}+1$ ) hassasiyetinde bir Kâinatta var olmuşuz ve yaşıyoruz. Şayet bu değer ( $10^{60}+2$ ) olsaydı, biz olamazdık!

Ben de, anlayamadığımdan değil, anladığım için inanıyorum filhakika. Siz de Allah'ın varlığını bilmediklerinizde değil, bildiklerinizde arayın her halükârda. Nitekim, Allah'ın varlığının ispatı, bilmediklerimizde değil, bildiklerimizde gizlidir. Boşlukların Tanrısına inanmak, inanmak değildir. Anlamak, mutluluk ve inanmaktır aslında. İtirazlara da ancak, "Mütekâbiliyet Kâideleri" muvâcehesinde cevap verebilir bu hususlarda da. Aksi takdirde, ahlâkî, aklî, edebî, felsefî, ilmî ve hakkâniyetli olmaz zira.

Isaac Newton (1642-1727), yer çekimini keşfedince, bu hareketi zekice tasarlayan Allah'a daha çok hayranlığını ifade etmişti ve "Yer çekimini biraz açıklayabildim. Bu açıklama müthiş ve bu bir Matematik Formülü ile ifade edilebiliyor. Öyleyse bu Allah'ın kanıtı olmalıdır!" demişti.

Johannes Kepler (1571-1630), gezegenlerin elipsoit hareketlerini ilk defa tespit eden bilim adamıdır. Bu keşfi üzerine, "Allah, bu cisimlere bu kanunla hareket veriyor ve biz de bunu Matematikle ifade edebiliyoruz. İşte bu harika bir şey!" diyerek inancını haykırmıştı.

Bütün inanan ilim ve bilim adamları (kadınlar da adam!) ve âlimler, anlayamadığı şeylerden dolayı değil, tam aksine anladığı şeylerden ötürü Allah'a iman edip, hayranlıklarını ifade ederek Allah'ın varlığını kabul etmişlerdir. Zaten gaybı da Allah'tan başka kimse bilemez! (Kur'an-ı Kerim Neml Suresi, Ayet 65). Bilim yeni bir keşif yapınca, aynı zamanda tekrar O'nun da varlığını ispat ediyor! Hemen burada hatırlatmak gerekir ki, bilim hayatın aracını, ilim ise amacını kendisine gaye edinir.

Fizik kanun ve kuvvetleri yaratıcı değil, onları yaratan bir “Üst İrade, Üst Akıl” vardır. Bildiğimiz Fizik Kanun ve Sabitleri 200 civarındadır. Bunlar gaye gözetten bir şey yapamaz. Kanunları da bir irade koyar. Kanun, kuvvet ve enerji bir iradenin eseridir.

Hali hazırda üzerinde durulan “Çoklu Evren” fikri hakkında da bilimsel bir delil olmayıp, bu bir düşünceden ibarettir. Ama akl-ı selim sahiplerinden neşv’ü nema eden her düşünce de dikkate alınması gereken, üzerinde kafa yorulması ve ter dökülmesi icap eden fikirler olup ve bunlardan hareketle yol alınabilineceğini de unutmamak gerekir. Nitekim teorilere dönüşen ilmi ve bilimsel fikirler, gerekli süzgeç ve deneylerden geçtikten sonra Teknoloji ve Mühendislik başlar. Hiçbir fikir bu anlamda, yabana atılmamalıdır.

Bilim mekanizmayı açıklar, ama onun vasıtasının olmadığını göstermez. Mekanizmayı insan yaparsa da, o da Teknoloji olur. Maddenin pasif olduğu gibi, ilimde bilgi de bilim de pasiftir ve üst iradenin emrindedir. Kendi başlarına iş yapamazlar. Onları işleyen “bilinçli bir irade” yapar. Hiçbir aletin, hatta bir iğnenin bile kendi başına oluşması mümkün değildir. Hepsi bir gayeye matuftur ve ustası vardır.

Bir hücre de, hayatı hem doğumu hem de ölümü temsil eden bir yaprak da, muhteşem bir fabrikadır. Tek bir hücre bile, devamlı kendini yenileyen en muazzam ve mükemmel bir kimya fabrikasıdır. İnsanın hayatı da, yaprağın hayatı ile ne kadar de benzer... Ayrıca “İçgüdü” varsa, onu güden birisi, bir güç de olmalıdır filhakika.

Bu sebeple Arkeoloji ve müzeler, Allah’ın varlığın itirazsız delilidir. Yani her durumda “YARATICI İRADE” şarttır. İrade, materyalizmi öldürür. Bir iğnenin hikayesi, inanmak için kafidir. Ancak, akıl gözü ile bakmak ve görmek gerekir.

Her şeyin özü de, bilim değil, “İLİM”dir. İlmin mümessili de vahiydir. Eski Yunan insanı bu çerçevede akli dikkate alırken, peygamberi toplumlar vahyi ön planda tutarlar. Ancak aklın da ulaşacağı son mertebe de, vahyin gösterdiği nokta olmuştur. Ayrıca Kâinat’ta, her bilgi, her madde ve her kitabın özeti de, “Allah’ın Dediği Olur”dur!

### **Newton mu dediniz?**

Jüpiter’in (Bircis/Bercis, Müşteri Yıldızı) etrafında dönen dört adet uydusunun bulunduğunu, Venüs’ün de evrelerinin olduğunu ve Güneşin etrafında döndüğünü, Dünya merkezli değil de Güneş merkezli bir sistemin mevcudiyetini, Amsterdam’dan getirttiği teleskopu ile keşfeden, Matematiği bilime sokan, “Bilimsel olan her şeyi Matematikle açıklamalı ve ispat etmeliyiz!” diye feryat eden, Kardinal Bellarmino’nun samimi(!) arkadaşı Galileo Galilei (1564-1642), “Yıldızlardan Gelen Haber” isimli Astronomi Kitabını yazdığında ve bu sebeple de dünyanın sabit ve hareketsiz durduğunu iddia eden kilisenin hışmına uğradığı, “Eppur si Mouve” (Ama dönüyor) diye haykırdığı 1610 yılına gelindiğinde,

Giordano Bruno (1548-1600) aynı fikirleri savunduğu için yakıllalı on yıl olmuş, yerçekimi fikrinin ilk olarak Hintli gökbilimci Brahmagupta (M.S. 598-668) tarafından kendisinden yaklaşık bin yıl evvel, 628 yılında önerildiğini ve buna “Gurutvākaraṣaṇ” adını verdiğini, sıfır sayısının özelliklerini keşfeden ve fikirlerini yazılı olarak kaydeden ilk matematikçilerden birisi olduğunu, diğer bazı Batılı bilim adamlarının yaptığı gibi, kendilerinden önceki yıllarda, Doğudan ve İslam Dünyasından çıkmış ve İlim ve Bilim Dünyasını aydınlatmış, sonraki icat ve keşiflere ışık tutmuş, kılavuz, rehber olmuş Mûcit ve Kâşif Müslüman Âlimlerin birçoğunu bilmeyen veya bilip de bilmezlikten gelen, kendisinin Noel’de doğduğu için Tanrı’nın bir nimeti ve seçilmiş bir kişisi olarak dünyaya gönderildiğini savunacak olan Isaac Newton’un (24 Aralık 1642-31 Mart 1727) doğumuna (Gregoryen Takvimine göre 4 Ocak 1643) daha otuz iki yıl vardı. Kilisenin bilimle barışması ise çok daha sonraki yıllara tekabül edecekti.

Ancak her şeye rağmen, karanlıklar içerisinde debelenen ve bilim adamlarının engizisyon korkusu sebebi ile seslerinin kesildiği ve ümüklerinin sıkıldığı bu yıllarda, Batıda artık aydınlanma ya da aydınlanamamanın habercisi olarak, Francis Bacon (1561-1626), Johannes Kepler (1571-1630), Rene Descartes (1596-1650) ve Isaac Newton’un ayak tıkrırtıları duyulmaya başlamıştı bile.

Ama “Principa”nın müellifi bu Isaac Newton, 1900’lü yıllara kadar yaklaşık 400 sene devam eden, keşifleri ile bayraktarlığını yapacağı bilimsel hakimiyetinin yanında, diğer bilim adamlarından farklı ve sıra dışı bir kişiliğe sahipti. O “Felsefe Taşı” (Elementleri altına dönüştürdüğüne inanılan taş) ile metalleri altına dönüştürmeye gayret edecek kadar farklı çalışmaları olan ve bu yolda kurşun zehirlenmesine maruz kalmış, Simyacılıkla uğraşmış, ilahiyatla ilgilenmiş, ileri derecede dindar ve “Tetlis”i kabul etmemiş, Numerolojiye ilgi duymuş, 2060 yılında Hz. İsa’nın geri geleceğini iddia etmiş, 1661’de daha 18 yaşında genç bir delikanlı iken Trinity College’e girmiş ve 1669’da da Profesör olarak atanmış, kafasını kurcalayan “Elma neden dik bir şekilde yere düşüyor?” sorusuna cevap aramış, kütle çekim yasası üzerine çalışmış, Alman Matematikçi ve Filozof Gottfried Wilhelm Leibniz’in (1 Temmuz 1646, Leipzig-14 Kasım 1716, Hannover) daha önce bulup yayınladığı halde, Matematiği zayıf olduğu için 26 yaşına geldiğinde Kalkülüs’ü bizzat kendisinin icat ettiğini iddia etmiş ve bu sebeple 1699 tarihinde İngiltere’de mahkemeye müracaatla çeşitli yollara baş vurarak bunu adına tescil(!) ettirmiş, renklerin beyaz ışın kırılması ile meydana geldiğini ileri sürmüş, daha sonraki dönemde Akademiden portresini kaldırıp yok ettiği Robert Hooke (1635-1703) tarafından çokça eleştirilmiş, 1693’de psikolojisi bozulmuş, 1696’da Darphanenin başına getirilince kalpazanların korkulu rüyası olmuş, “Yıldız Kataloğu”nu aşırıp bastırmış, 1720’de güney denizi gemicilik hisseleri ile ilgili olarak

ihtirasa kapılıp önce kazanmış sonra da batırmış ve iflas etmiş ve 31 Mart 1727 günü böbrek taşına bağlı komplikasyonlar sebebi ile ölmüştür. Yine de öldüğünde 1,5 Milyon Dolarlık bir servet bırakmıştı. Mezarı bugün Charles Darwin (1809-1882) ve John Herschel (1792-1871) gibi isimlerle beraber Londra'da **Westminster Kilisesi**'nde bulunmaktadır.

### Ya James Clark Maxwell ?

Ancak burada Newton'dan bahsedip de, "**Dünyayı Değiştiren Adam**" olarak bilinen James Clark Maxwell'den (1831-1879) bahsetmemek olmazdı. Aşırı derecede elektriğe ilgi duyan bu sıra dışı bilim adamı, aynı zamanda şair ve san'atçı bir kişiliğe sahipti. Nitekim 25 yaşında Profesörlük payesi verilen Maxwell'in elektrodinamik yasalarını keşfetmiş olması, kanaatimce 19. Yüz Yılın en önemli hadisesidir. Ama neleri başardığının ve nelere muvaffak olduğunun farkında olmayanlar, anlamadıkları veya çeşitli sebeplerden ötürü anlamak istemedikleri için de alim ve bilim adamlarını göz ardı edebilmektedirler. Tarih böyle haksızlıklarla doludur. İslam Âlemi dahil, doğuda da batıda da, hangi inanç sisteminde olursa olsun, her toplumda bunun acı ve ürkütücü örnekleri vardır. İmam-ı Azam'a, Sarahsi'ye (1009-1090), İbn-i Sina'ya, Farabi'ye, İmam Taberi'ye, Kindi, İbn'ul Haysem'e ve daha nicelerine yapılanları yazmak buraya sığmaz! Varken yok, yokken var olan Âlimler gibi...

Albert Einstein (1879-1955) "Özel görecelik kuramının çıkış noktası, Maxwell'in elektromanyetik alan denklemleridir" diyecek ve 48 yaşında mide kanserinden vefat etmiş olan James Clarck Maxwell'in bir anlamda hakkını iade edecekti.

Hemen burada, hataya düşmemek babından ve hakkını vermek açısından, ifade etmeliyim ki; Elektromanyetizmanın Matematiğini belirleyen kişi **J. C. Maxwell** olmasına karşın, Elektrik ve Manyetizma arasındaki ilişkiyi 1831 yılında ilk olarak ortaya koyan, Elektromanyetizma ve Elektrokimyaya katkılarıyla tanınan, [İngiliz Kimya](#) ve [Fizik](#) bilgini **Michael Faraday**'dır (22 Eylül 1791 Newington, [Londra](#)-25 Ağustos 1867, [Hampton Court](#), Londra). Elektromanyetik indüklemeyi, manyetik alanın ışığın [kutuplanma](#) düzlemini döndürdüğünü keşfetmiş, elektrolizin temel ilkelerini belirlemişti. [Klor](#) gazını sıvılaştırmayı başaran ilk kişidir ve elektrik motoru ile dinamoyu icat etmiştir.

Yine kısaca olsa da belirtmeliyim ki; M. Faraday, deneysel olarak, bir maddeden geçen belli miktarda elektrik akımının, o maddenin bileşenlerinde belli miktarda bir çözülmeye yol açtığını da göstermişti. Bu sonuç ilk elektrik sayaçlarının üretimine olanak vermiştir. Faraday'ın önemli katkıları arasında "amper" denilen akım biriminin kesin tanımını yapmış olması ve elektrolizde geçen "elektrot", "anot", "katot", "elektrolit",

"iyon" vb. terimleri hayata, bilime ve kullanıma sokması çok büyük ehemmiyet taşımaktadır.

### **Derin Sinir Ağı Modeli Chat GPT**

Chat GPT’de (OpenAI) yer alan GPT İngilizce “Generative Pre-trained Transformer” kelimelerinin baş harflerinden oluşmuştur. Türkçe “Üretici Ön-Eğitilmiş Dönüştürücü” gibi bir anlama gelen GPT, Yapay Zekâ tarafından geliştirilmiştir.

1974 Yılında Yapay Zekâ çalışmalarında bir duraklama olmuştu. Ancak uzay savaşları, Teknolojinin ilerlemesine baş döndürücü bir şekilde yol almasına ve ilerlemesine katkı sağlamıştır. Bu çerçevede Yapay Zekâ çok büyük oranda bundan nasibini almış, ufuk ve hayaller ötesi bir seviyeye gelmiştir.

Yapay zekâ teknolojisinin son dönemde en çok ses getiren ürünlerinden biri olan Chat GPT dünya üzerinde giderek kullanıcı sayısını artırmaya devam ediyor. Yapay zekâyı kullanarak istenilen kelime hakkında metinler oluşturabilen Chat GPT’nin arama motorlarının yerini alabileceği şimdiden konuşulmaya başlandı.

Derin Sinir Ağı Modelleri olan GPT, artık bir sihir olmaktan çıkmış, “Makine Öğrenmesi” olduğu artık herkes tarafından bilinmektedir. GPT Veri ve bağlantılarını çözerek dil ile cevaplayan bir sistemidir.

Yüzlerce metni ve durumu tarayarak bir algoritma oluşturan ve bu algoritma içerisinde istenilen kelime hakkında metinler hazırlayabilen Chat GPT dünyadaki kullanıcı sayısını artırmayı sürdürüyor. Yapay zeka teknolojisi geliştikçe Chat GPT’nin özellikleri de gelişmeye devam ediyor. İlerleyen yıllarda arama motorlarının yerini alması beklenen Chat GPT birçok özelliği ile kullanıcıların favorileri arasında yerini almaya başladı. GPT 3 modeli 175 Milyon Parametre ihtiva ederken, GPT 4 versiyonu 100 Trilyon Parametreye ev sahipliği yapmaktadır. Ama, bu arada GPT 5’in kapımızda olduğunu ve GPT 6’nın da şimdiden yola çıktığını hatırlatmak istiyorum.

Bir makine olduğu halde, kendisinin bir “İnsan” olduğuna inandıran bu sistem, artık hayatımızın her noktasına girmiştir. Toplantılarımızı düzenlemekten, notlarımızı almaya, dosyalarımızı hazırlamaya, sorularımızı cevaplamaya, metinleri analiz etmeye ve özetlemeye, istediğimiz makaleyi yazmaya ve daha akıl hayal edemeyeceğimiz şeyleri yapmaya muktedir bir Chat GPT’den söz ediyorum.

Akademik olarak da, Metaverse Kongreler düzenlemesi yanında, Chat GPT çok daha hızlı ilerlemektedir. Treni kaçırmamak için, her teknolojiyi olduğu gibi GPT’yi de kullanmadan imtina etmemeliyiz.

Düşünebilen yapay Zekalar kapımıza dayandı. Makineler bilinçleniyor! Ben bunu yıllardır, söylüyor ve yazıyorum. Nitekim, bilgi işleyen her şey, eninde sonunda yeni bilgi, yeni zeka üretir. Zihin üretir... Bunun Enformasyon Matematiğindeki adı “Otopoezis”dir. Ben bugünden olmasa

da, yarından bahsediyorum. Olanları değil, olacakları söylüyorum ve yazıyorum.

### **Grafen Dedikleri**

Grafit, üst üste yerleşen Karbon tabakalarından oluşur. Tek bir Karbon tabakasının ayrıştırılması suretiyle yeni bir madde, bir atom kalınlığında, çelikten daha güçlü GRAFEN (G) bulunmuştur. Grafen Karbon bazlı olup, evrende çok bulunan 4 elektronlu bir Karbon Atomudur. İki boyutlu tek maddedir.

Grafen, karbon atomunun bal peteği örgülü yapılarından birine verilen isimdir. Periyodik tablodaki en ilginç elementlerden biri Karbon atomudur. Karbonun grafit (kurşun kalem, katı yağlayıcılar vb.) ve elmas gibi gündelik hayattan çok iyi bilinen allotroplarının yanında nanotüp ve fulleren gibi yeni sentezlenen formları da mevcuttur. Özellikle karbon nanotüpler ve C60 (fulleren) molekülleri ilk sentezlendikleri yıllardan günümüze kadar katı hal fiziğini son derece aktif araştırma alanları arasına girmiştir. Bal peteği kristal yapısında, sp<sup>2</sup> melezleşmesi yapan grafitin, nanotübün ve C60'ın ana yapıtaşı olan Grafen ise ancak 2004 yılında sentezlenebilmiştir.

2010 Nobel Fizik Ödülü, (iki-boyutlu grafen malzemesine ilişkin çığır açan deneyleri için) Andre Geim ve Konstantin Novoselov'a verilmiştir. Grafen en basit tabirle karbon atomlarının iki boyutlu bal peteği düzenidir. Evrende rastladığımız pek çok malzemenin neredeyse hepsi 3 boyutlu olduğu için grafen yapı itibarıyla da önemli bir konumdadır.

Grafenin en önemli özelliği elektriği çok hızlı bir şekilde iletmesidir. Çok hafif ve çok güçlü bir iletkenidir. Günümüzde elektronik devrelerde kullanılan ve elektriği çok iyi ilettiği bilinen bakırdan bile kat ve kat daha hızlı bir yapıdadır. İşin enteresan tarafı ise, grafenin karbon temelli bir ametal olmasıdır. Bu da metal olmadan elektriğin iletilmesi söz konusunda grafenin önemini artırmaktadır.

Grafenin tek özelliği elektriği iyi iletmesi değildir. Şeffaf, güçlü ve esnek bir yapıda olan grafen minyatürize edilmiş elektronik malzemeleri üretmek için de kullanılabilir. Televizyon ekranları ve telefonlar için de çok önem arz eden ve doğal bir malzeme olan Grafen, silikonun pabucunu dama atacaktır. İstikbal nelere gebe, şimdiden dudaklarım uçukluyor!

En basit ifade ile, "Süper Madde Grafen", elektrik akımını en iyi ileten, saydam, bükülebilir, oda sıcaklığında sıfır dirençli bir süper iletkenidir. Grafen Bazlı Pillerde de çok daha fonksiyonlu ve hızlı şarj ve uzun ömürlü olması önemini arttırmaktadır. Havacılık, otomotiv, elektrik, enerji depolama, pil, iletişim, sensor, güneş enerjisi ve petrol sahalarında kullanılacaktır.

### **Kuantum Piller**

William Gilbert (1544-1603) statik enerjiyi incelemiş ve ona "Elektrik" adını vermişti. Alessandro Volta (1745-1827) 1800 yılında ilk pili icat etmişti.

Tarihin en önemli başarılarından biri de "Kuantum Pilleri"dir. Kuantum Pillerini, kesintisiz taşınabilir bir enerji olarak düşünebiliriz. Elektron ve iyonlar, pilde elektriği depolarlar.

Lityum iyon piller yüksek kapasiteli ve uzun ömürlüdürler. Ancak zamanla bazı problemler zuhur etmektedir. Kuantum piller ise asla mukayese edilmeyecek derecede mükemmellik arz etmektedir.

Avustralya Adelaide Üniversitesi araştırmacıları, bir kavram kanıtı (poc) cihazında kuantum pillerin gerçekleştirilebilirliğini ortaya koydular. Araştırma ekibinden James Quach: "Süper absorpsiyon, moleküllerin durumları arasındaki geçişlerin yapıcı bir şekilde müdahale ettiği kuantum kolektif bir etkidir. Yapıcı girişim, farklı dalgaların bir araya gelerek her bir dalga için kendi başına olduğundan daha büyük bir etki vermesiyle oluşur. En önemlisi bu, birleşik moleküllerin her bir molekülün ayrı ayrı hareket etmesinden daha verimli bir şekilde ışıyı soğurmasını sağlar." dedi.

İfade etmek gerekirse süper absorpsiyon fikri, mevcut enerjiyi depolayacak moleküllerin sayısının artırılmasıyla daha verimli enerji soğurmanın gerçekleştirilebileceğini anlatıyor. Başka bir deyişle **pil ne kadar büyük olursa o kadar hızlı şarj olabilecek** denilebilir.

Araştırmacılar, şimdiye kadar yalnızca teori olarak sunulan bu fikri gerçekleştirmeyi başardı. Farklı boyutlardaki levhalar arasındaki mikro boşluklara, farklı sayıda aktif ışık emici molekül tabakası yerleştirilerek bir test cihazı geliştirildi. Ekip daha sonra kimyasal bir yöntem kullanarak mikro boşluğun boyutu ve molekül sayısı arttıkça, şarj süresinin azaldığını gözlemlediler. Bu sayede teoride var olan **süper absorpsiyon kanıtlanmış** oldu.

Araştırmacılar bir sonraki hedeflerinin bir **kuantum pil** prototipi geliştirmek olduğunu belirtiyor. Geliştirilecek olan teknolojinin çok daha uygun maliyetli ve daha hızlı şarj edilebilecek pillerin önünü açacağı belirtiliyor.

Termodinamiğin mucizesi piller, hayatın her safhasına girmek durumundadır. **Kuantum piller**, bir kübit akışı aracılığıyla yüklenen enerjiyi depolamak için bir elektromanyetik alan kullanıyor ve aynı zamanda aşırı şarj riskine karşı koruma sağlıyor.

Kuantum Piller, Kuantum Dolanıklığı ile ışık hızıyla anında şarj edilebiliyorlar ve bu da kesintisiz enerji anlamına gelmektedir.

Bu gelişmeler ile, çok yakında kendi enerjisini üreten Bilgisayarlar ve Yapay Zekâların kapıda olduğunu hatırlatalım! Enerjisi tükenmeyen elektrikli araçlar, aletler, bilgisayarlar, telefonlar, otomobiller, robotlar vs kullanımda! Her alet, kendi enerjisini üretecektir.

Benden olanları değil, olacakları söylemesi...

## **Yapay Zekâ Nereye Koşuyor?**

Bilim ve Teknoloji o kadar hızlı ilerliyor ki, yetişmekte zorlanıyorum. Bir gecede çağ atlıyoruz! Sabah başka bir yeni icada, bir başka dünyaya uyanmak mümkün. Her icâd da, yeni bir meslek ihdâsıdır! Yeni yeni meslekler çıkıyor karşımıza an be an zamanımızda.

Yarın nelere gebe? Yapay Zekâ ile değişenler bir yana, neler değişecek hayatımızda? Siz elinizdeki bu kitabımızı okurken, benim yazdığım tarihten (20.11. 2023) sonra kim bilir neler değişmiş olacak Dünyamızda! Yapay Zekâ hayatımızı birçok şekilde dönüştürecek ve gelecekte önemli bir rol oynayacak.

Hayatımızı ve Evrensel hayatı da tehdit edebileceğini akıllardan çıkartmamak lazımdır! Bu sebeple etik kurallar kesinlikle belirlenmeli, şiddetli ve sıkı bir şekilde takip edilmeli ve uygulanmalıdır.

Teknolojiden korkmadan, her türlü endişeyi hep taşımak durumundayız. Ama yine de biz, kötü amaçlı kullanımları dikkate alarak, tedbiri, temkini ve itidali elden bırakmadan olaylara iyimser bakalım!

Yapay zekâ sistemleri, insan benzeri bir bilinç veya düşünme kapasitesine ulaşabilir. Bu, makinelerin duyguları anlaması, öğrenmesi ve insanlarla daha derin etkileşimlerde bulunması anlamına gelebilir.

Genetik mühendislik ve biyoteknolojiyle entegre olarak, insan ömrünü uzatma, genetik hastalıkları tedavi etme ve hatta yeni türler yaratma konusunda önemli rol oynayabilir.

Yapay zekâ, uzay araştırmalarında daha etkili görevlerin planlanması, uzay aracı kontrolü ve veri analizi için kullanılabilir. İnsanlar ve yapay zekâ, birlikte uzay keşfinde ve seyahatlarında daha ileri adımlar atabilir. Hatta gezegenlerde yeni yeni yerleşim alanları ve yaşam ortamlarının sağlanmasında çok büyük katkısı olacağı inancındayım. OMICS Projelerinde olduğu gibi çok fayda sağlayabilecektir.

Yapay zekâ ile, sürdürülebilir şehirlerin tasarımı ve inşası konusunda önemli bir rol oynayabilir. Akıllı şehirlerde, enerji kullanımı, trafik yönetimi ve güvenlik gibi alanlarda yapay zeka sistemleri entegre edilebilir.

Bireysel öğrenme tarzlarına daha iyi uyum sağlayan daha kişiselleştirilmiş eğitim deneyimleri sunabilir. Sanal gerçeklik ve artırılmış gerçeklik, öğrenme ortamlarını daha etkileşimli ve gerçekçi hale getirebilir.

Enerji üretim ve dağıtım sistemlerini optimize ederek daha sürdürülebilir enerji çözümleri bulabilir. Yenilenebilir enerji kaynakları ve enerji depolama sistemleri üzerindeki çalışmalar, enerji sektöründe büyük değişikliklere yol açabilir.

Yapay zekâ, insanlar arasındaki dil bariyerlerini aşabilir ve farklı kültürler arasında daha etkili iletişimi sağlayabilir. Beyin-makine arayüzleri, insanların düşüncelerini doğrudan bilgisayar sistemlerine iletmelerine olanak tanıyabilir.

Yapay zekâ destekli cihazlar, iş dünyasında daha fazla tercih edilecek. İnsanlara göre daha verimli çalışan bu cihazlar, işlerin yönetiminde de etkili olacak. Otomotiv sektörü, yapay zekâ çalışmalarına büyük yatırım yapıyor. İlerleyen yıllarda sürücüsüz araçları daha fazla göreceğiz ve hatta tüm araçlar bir süre sonra sürücüsüz olarak üretilecek. 5G, 6G altyapısı ve nesnelerin interneti çalışmaları sayesinde yapay zekâ destekli cihazlar birbirine bağlanıyor ve iletişim kurabiliyor. Bu, insanlık için büyük bir devrim niteliği taşıyor.

Yapay zekâ destekli cihazlar, insanlara oranla daha yetenekli olacaklar. Bu nedenle çeşitli alanlarda ve farklı müsabakalarda bu cihazları izleme fırsatı yakalayacağız. Yapay zekâ cihazları, insan ile uzay arasındaki mesafeyi kısaltacak. Uzay iskanı, madenciliği ve turizmi gibi alanlarda da kullanılacaklar. Yapay zekâ destekli giyilebilir teknoloji ürünleri, sağlığını sürekli takip edecek. Kalp ritmi, nefes ritmi, harcanan kalori gibi bilgileri hesaplayabilecekler.

Yapay zekâ, gelecekte kanseri, Parkinson hastalığını, küresel ısınmayı ve daha birçok konuyu ele alarak hayatımızı olumlu yönde etkileyecek

### **Önümüzdeki Yüz Yıl**

Moraliniz bozulacak ama, ben yine de hatırlatmak istiyorum. İlmi olmasa da, yapılan bilimsel çalışmalara ve öngörülere göre Güneş Dünyayı çok değil, Beş Milyon Yıl sonra yutacaktır! Dünya o zamanda giderek dönmesi yavaşlayacağı ve akabinde de sürtünme sebebi ile duracağı düşünülmektedir.

Gezegenler uzay çarpışmaları nedeni ile dönmektedirler. Dünya da, bir bilardo topu örneğinde olduğu gibi, bir gezegen çarpışması sonucu dönmeye başladığı ve böylece devam ettiği farz edilmektedir. Nitekim sürtünme olmasaydı, hareket sonsuza kadar devam ederdi.

Hayat evrim değil, tekamüldür. Genel olarak bazı çevrelerce kullanılan “EVRİM” tabiri bilimsel değil, ideolojiktir. Bilimsel olarak bir tür bir başka türe benzemez ve dönüşmez. Genler birbiri ile aşırı derecede benzer. Ama türlerin değişkenliği dış müdahale olmadan, mümkün değildir. Bu dönüşüm sadece, bir dış müdahale(!) ile mümkün olabilir. Edilgen evrim ise, tekâmül değildir. Ancak hayata da, cemiyette de bir tekâmül kaçınılmazdır. Nitekim spontane bir evrim yok, tekâmül vardır! Tekâmül olmasaydı, canlılar olmazdı!

Bu kısa malumatı verdikten sonra, yarın(!) ne olacak, ona bakalım! Bütün bunların ışığında ayaklarımız yere basmak suretiyle, özet olarak yarına bir göz atmak ve ibretle bakmak gerekirse ve kısaca sıralarsak;

- Beyin ile kontrol edilen bilgisayardan, düşünce ile kontrol edilen insan (!) türedi, Beyin kendi sinyalleri (wbw ve gbw) ile “big data” dâhil, bütün veri sistemlerine bağlanarak, istediği bilgiye ulaşabilecek ve kendi hafızasına kaydedebilecektir.

-Arttırılmış gerçeklikli kayıt yapabilen, yüksek hafızalı kontak lensler

-Her şey ayan beyan... Gökte ve yerde bir şey gizli kalmayacak

- Yapay Kornea Yapay Zekâ
- Yapay Zekanın hayata ve sanayide insanı lüzumsuz, gereksiz kılması
- Giyilebilir, taşınabilir ve uzaktan kontrol edilebilen, hafızayı değiştirebilen, silebilen sensorlar
- Düşüncenin insanlar ve canlılar arasında aktarılması
- Dünya Beyin Ağı, World Brain Web (wbw)
- Global Beyin Ağı (gbw)
- Telepati
- Transhumanizm
- Sentetik İnsanlar
- Sentetik kan
- İnsansı Robotlar, Nanobotlar,
- Android Hizmetçiler
- Tasarım ve ısmarlama bebekler
- Beyinler yeniden düzenlenecek ve kurgulanacak
- Güncellenmiş insanlar
- Güncellenmiş canlılar
- Kök Hücre ve Çip Teknolojisi ile Felç problemi çözülecek
- Ömür uzayacak
- Hasta olmayan insanlar
- Hatasız Yapay Zekâ Doktorlar, belki de Cerrahlar, Hekimler, Tabipler
- Düşünce ile kumanda edilen aletler
- Robot Hâkim, Savcı ve Avukatlar
- Robot Din Adamları, Müftü, Vaiz, Kardinal, Papaz, Hahamlar
- Tedavilerin (Tıbbi/İlaç/Cerrahi Müdahale) kontrol amaçlı uygulanacağı
- Dijital İkizler
- Dijital İlaçlar (Haplar vs)
- Robotik Uzuvlar
- Robotik Organlar
- Hiç hata yapmayan ve konuşan organlar
- Beyin İmplantları
- Hatasız otomobiller
- Yapay Zekâ Borsacıları
- Üç Boyutlu Holgrafik İnternet
- Dijital Asistanlar, Yapay Zekâlar, Robotlar
- Yeni Mesleklerin İhdası (Her icat yeni bir meslek veya meslekler icadıdır!)
- Bilimsel Araştırmaların Süresi Çok Kısılacak
- Pandemiler Kısa Sürede Yayılacak(!) ve Sonlandırılacak(!)
- Starlinkler, Nörolinkler hayatın her safhasında etkin olacak
- Nöron-beyin mühendisliği sayesinde; yorgunluk, acı ve merhamet duygusundan yoksun, terminatör ve hedoni bağımlısı, “Siborg Askerler” fırsat kollayacak
- Transportasyon için daha hazırlıklı olacağız
- Ekosistem değişecek. Buzullar eriyecek. Çölleşme kapıda.

- Bir çok kıyı şehirleri sular altında kalacak
- Yüzen yeni şehirler imar edilecek
- Sismolojik değişiklikler.
- Depremeler önceden belirlenebilecek
- Deprem fay hatları tedavi edilebilecek
- Küçük depremler oluşturularak, büyük depremler önleneccek
- Ay ve Mar Kolonizasyonları
- Uzay Vatandaşlıkları
- Transatlantik tren ulaşımı (6400 km/saat)
- Kitlesel işsizlik ve Evrensel Temel Gelir Modeli
- İşsizlik ve stres artacak
- Femtoteknoloji (Femtometre, metrenin katrilyonda biri)
- Pikoteknoloji
- Beynimizi tam kapasite ile çalıştırabilirsek, temessül, tecessüd, tayy-i zaman, tayy-i mekân, telepati yapabilir, zihinleri okuyabilir, nöronal navigasyon sistemini aktif edebilir, beynimizi tam teşekküllü bir laboratuvar, bir SEM, bir TEM, bir CT, bir MR, bir DSA, bir doppler ve bir ultrason vs. olarak, bir üst tasarım gibi kullanabileceğiz!

### Femtoteknoloji

Famtoteknoloji, maddenin atomik, moleküler ve supramoleküler seviyelerde kontrolünü ifade eder. Bu alan, **çok küçük zaman aralıklarında (yaklaşık  $10^{-15}$  saniye veya bir femtosaniye)** kimyasal reaksiyonları inceleyen bir fiziksel kimya dalıdır. Femtoteknoloji, moleküllerin içindeki atomların hareketini yeniden düzenleyerek yeni moleküller oluşturmak amacıyla kullanılır. Bu ölçekteki manipülasyon, **femtometre** ( $10^{-15}$  metre) boyutunda gerçekleşir. Atomik ve **moleküler boyutta** inceme yapan **nanoteknoloji**, **pikoteknoloji** (**Pikometre**  $10^{-12}$  metre) ile **atom altı parçacıkların işlenmesine** kadar giderek teknolojiye yeni devrimlere yelken açacaktır.

Hadi biraz da, vergi kaçakçılarının kulağına su kaçırayım, uykularını bozayım, düzenlerine çomak sokayım! Vergileri Robotlar, Yapay Zekalar toplayacak!

### Uzayda Hayat Var Mı?

Bana sorarsanız, sonunda vermem gereken cevabımı hemen başından vereyim. **EVET. VAR.**

“Uzayda hayat var mı?” diye hep insanoğlunun ve özellikle ilim ve bilim adamlarının muhatap oldukları bir soru bu! Varsa şayet, uzaylıların Matematiği farklı mı? Matematik, Bilimi sınırılıyor mu? Cihanı anlamaya kâfi gelmiyor mu? Gölge iki boyutlu ama, iki boyutlu olan bir başka şey var mu? Gerçi bence gölge de üç boyutlu ya. Neyse...

Düşüncenin başı ve sonu var mı? Ya da cisimler? Büyük, daha büyük... Küçük, daha küçük... Nereye kadar büyük, nereye kadar küçük? Deneylerle ve gözlemlerle, ulaşabildiklerimizin hepsini açıklayabilmiş miyiz?

Bilim, felsefesi varsayılanlar üzerine gider ve yol alır. Bu kitap serimiz de “BİLİM FELSEFESİ SERİSİ” değil mi ki... Her tartışma söz konusu olabilir, bunda bir beis yoktur. Tenkitsiz ve tartışmasız ilim, bilim, siyaset, edebiyat, tarih ve san’at olmaz. Matematik’te de tartışma ve münakaşa olmaz. Ancak Matematik bize her zaman ve her yerde en doğrusunu söyler, yalan söylemez, kavgayı ve münakaşayı bitirir.

Bir ışık yılının yaklaşık 10 Trilyon kilometre olduğunu hatırlatarak, şimdilik 500 Milyar ışık yılı çapında olabileceğini düşündüğümüz ve devamlı genişleyen/genişletilen (Kur’ân-ı Kerim, Zâriyât Suresi 47. Ayet: Göğü, uzayı, sonsuz kudretimizle, sayısız teknikle, tutarlı kanunlarla, enerji yükleyerek, nimetlerle dolu olarak biz yükseltip düzenledik, tavan olarak inşa ettik. Ve onu elbette biz genişletmeye, enerji yüklemeye devam ediyoruz, rızkı bollaştırıyoruz. Bunların hepsini yapmaya bizim gücümüz kudretimiz yeter!) bu evrenin, varlığı ile yokluğu, matematiksel olarak bile fark edilemeyen, içinde yaşadığımız, bölüşemediğimiz, başkalarına yaşama hakkı tanımadığımız, başkasının hakkını domuz(!) gibi yemeye uğraştığımız ve hep kavga ettiğimiz sadece bu Dünyamız için mi yaratıldığını düşünüyorsunuz. Çok büyük israf olmaz mıydı?

Evrenin yaşı, genişleyen Kâinata birbirinden uzaklaşan galaksilerin hızları tespit edilerek, belirlemektedir. Hubble Teleskopu ile elde edilen verilere göre “Hubble Sabiti”  $H_0$  ile hesaplanmaktadır. Bu hesaplamalara göre Evrenin yaklaşık 14.5 Milyar yaşında olduğu düşünülmektedir. Fakat bu husustaki bilgilerimin ışığında benim şahsi kanaatim ise, gerek konferans ve gerekse televizyon programlarımda ifade ettiğim, ancak bu kitabın sayfaları arasında anlatamayacağım kadar karmaşık formülleri olduğundan (Coupling Constant-Çiftlenim Sabiti), Ottawa Üniversitesinden ünlü Fizikçi Rajendra Gupta ile hemen hemen aynı düşündüğüm ve Kainatın yaşının 28-30 Milyar Yıl civarında olduğu yönündedir. Nitekim uzaktan küçük görünen gezegenler, 1929 yılında Fritz Zwicky (1888-1974) tarafından ileri sürülen, ancak o zamanda pek itibar görmeyen “Yorgun Işık Teorisi”ne göre çok büyük olmalarına rağmen, “cüce gezegen” olarak gözükebilirler.

“Akletmez misniz!” diye sık sık uyarılarda bulunan Kur’an-ı Kerim’in ayetleri bir yana, bir de bu çerçeveden bakmak gerekir ve uzayda hayat var mı, yok mu diye tefekkür etmek lazım gelir diye düşünüyorum.

Uzaylıların da aksiyomları farklı olabilse bile, dayanak ve kanıt aynı olduğu için, en azından dört işlemde bizimle aynı matematiği kullandıkları kanaatindeyim. Geometrilерinin de değişmeyeceği

düşüncesindeyim. Lakin bakış açıları, bizim bakış açımızdan farklılıklar arz edebilir.ns

Kuantum Mekaniği olmadan her şeyi açıklayamıyoruz. Ancak halen, bugünkü bilimsel bilgilerimizin ışığında Cihânın tamamen ve tamamının, tam olarak matematiksel boyutta bilimsel olarak açıklanması mümkün gözükmemekle beraber, bilimsel olmasa da, ilmî açıdan bakıldığında bunun mümkün olduğunu ancak, bunun için daha çok yol almamız gerektiğini anlıyoruz.

Ben burada, Kur'ân-ı Kerim'de uzayı keşfetmenin ve uzayın insana musahhar kılındığının ifade edildiği sadece iki Ayet'den (Fussilet Suresi 53. ve Nahl Suresi 12. Ayetler) münhasıran meallerini vererek bahsetmek istiyorum ve yorumunu ilim, bilim, akıl, insaf, izan, irfan, burhan ve tefekkür sahiplerinin engin muhayyilelerine bırakıyorum.

**Fussilet Suresi 53. Ayet; “Kur'an'ın gerçek olduğu kendileri için apaçık belli oluncaya kadar onlara çevrelerinde ve kendilerinde bulunan kanıtlarımızı hep göstereceğiz. Rabbinin her şeye tanıklık etmesi (onlar için) yeterli değil midir?”**

**Nahl Suresi 12. Ayet; “O, geceyi, gündüzü, güneşi ve ayı sizin hizmetinize verdi. Yıldızlar, gezegenler de Allah'ın emri ile hareket ederler. Şüphesiz ki bunlarda aklını kullananlar için pek çok deliller vardır.”**

Hayat olmasa, “musahhar” kılınır mıydı?

Beşerin nüfuzu olmayan yerde, teshirin manası kalır mıydı?

İslam'a değil ama, Kur'an'a en büyük düşmanlığı, yine Müslümanlar(!) yapmıştır anlamamakla. Gel de anlat ilimden, bilimden nasibini almamış iz'ansız, irfansız ve insafsız küflenmiş kafalara. **Müslümanlar asırlar boyu dinlenmekten yorgun ve bitap düşmüş zira!**

### **Bilim, Şehvet ve Kanaat**

Bilim; fizik dışı şeylerle uğraşmasa da, insanı uykusundan uyandıran, tatmin ve motive eden şehvî bir sihirdir. Beden dışındaki her şey ruhtur. Ruh ve bilinç de maddeye indirgenemez. Ruh, fizik dışı alemle ilgilidir. Bu “ruh çerçevesinde”, bütün yazılanlar ve söylenenler yanlıştır. Benim söyleyip yazdıklarım da...

Bilim adamı da, bütün hayatını tatilde keyif sürerek geçiren ve bunun için de maaş alan insandır. Çünkü bilim üreten insan, siyaset üstüdür. Gerçi şimdi, herkes diyanette, siyasette ve tababette uzman ya...

Bilimle yaşlanmak, şehvî bir sihirle meşgul olarak hep genç kalmaktır ve bilmek ve yazmak keyiftir. Bilinmeyenler azaldıkça, ilmin ve bilimin etkisi ve gücü artar. Kağıdı konuşturan da, yazıdır. Oysa ki, memlekette okur-yazar olmayan cühelâ(!), “münevverân(!)”ın cehâletine şaşkın...

Akıl sahibi, hikmet sahibi olanlar, hayatı sorgulayanlar için “Dünyada rahat yoktur”, “La rahate fiddünya”, “Ah'u zâr yeridir Dünya” derler ya... Zahirde yaşayanlar için değil, ömrü sorgulayanlar için, keyif alemi değil,

hasret alemidir bu Dünya! Yine “Vecizelerim”den; “Vuslat değil! Hasret. Hasret... Vuslat olmuş ki hasret var. Vuslatından ziyade, özlemek yeğdir seni!” Evet... Evet. “Vuslatın muhteşem lakin, hasretinin hazzını hiçbir şeye değişmem!” diye söylenmişim ve yazmışım bir yerlere.

Siyaset de demişlerdi bana bir zamanlar da, “Ben tek başıma bir partiyim!” diye cevap vermişim megalomanca. Bu bağlamda olmasa da, benim derdim ve gayem de, huzur veren değil, gürültü patırtı koparacak, yaşamı uyandıracak, huzurunuzu bozacak, kafanızı karıştıracak ve keyfinizi kaçırarak kitaplar yazmaktır bu kısacık hayatta, yine de hayat adına. En önemli kitap, huzur kaçıran kitaptır insana. Bu sebeple kan ter içindeyim, dilim damağımda. Cehâletimle ve derdimle iftihar ediyor ve bu sebeple de öfkeli, endişeli, küskün, uykusuz ve huzursuz olsam da... Hani, “Dostoyevski’yi okudum. O günden beri huzurum yok!” demişti ya Şair Cemal Süreyya (1931-1990).

Câhil olmak çok zordur ve anlatabilmek öğretebilmek, anlamaktır öğrenmektir filhakika. Öğrenmenin ve öğretmenin en iyi yolu, sık sık tekrar etmek, yaşayarak öğretebilmek ve dolayısı ile de öğrenmektir aslında! Dil ile değil, tavır ve davranışla ahlaki boyutta. Hakiki “Muallim” de bizatihi hayatın kendisidir nefes aldığımız her durumda. Faydalanmak ve ipi hep en önde göğüslemek için çalışmalı, öğrenmeli, koşmalı ömür boyunca. Bu satırları yazarken, ruhun ölümsüzlüğünü iddia eden, bilginin kaynağının Tanrı olduğunu haykıran, fikirleri sebebi ile peygamber(!) olabileceği ileri sürülen, ölüme mahkûm edildikten sonra bile, hapiste flüt çalmasını öğrenen Sokrates (M.Ö. 469-399) geldi aklıma. Âlim olan kitaplarını, kaynaklarını ve servetini kafasında taşır ömrü boyunca. Nitekim âlime kaynak da sorulmaz zira. Ama, genelde tekzip için de tekit için de vesika şarttır her şartta her durumda.

Bazen ben de, söylediklerimi ilk kez kendimden duymuş gibi oluyorum! Sen de kendini, “Sen”i aradan çıkartabilirsen, sen de ilk kez duyarsın kendinden söylediklerini! Dinleyen de söyleyen de arif gerek her halükârda...

“Münevverim” diyor ama, sözlerimi anlayacak kadar da “Türkçe” bilmiyor aslında! Münevveranımız okur-yazar bile değil, cahillere indirgenmiş durumda... Sözlerimi anlayabilecek kadar Türkçe bilmeyenlerin, vecizelerimin farkında olmalarını da beklemiyorum ya. Ama ben yine de, söylediklerimden söyleyemediklerimi, yazdıklarımın yazamadıklarımı, anlamamız için söylüyor ve yazıyorum, sadece yazmak ve söylemek istediklerimin zekâtı kadar söyleyebiliyor ve yazabiliyor olsam da...

Ayrıca, yazdıklarımın yanında, yazmak isteyip de zamanı gelmediği ve “Toplum Beyninin ve Zihninin” henüz hazır olmadığı için ve çeşitli mülahazalar sebebi ile yazamadıklarım bir yana, makale ve kitaplarımı yazarken “hafıza-i beşer, nisyan ile maluldür” beşerî özelliğimiz nedeni ile unuttuklarım, bazı şer ve fitne amaçlı organizasyon, mecra ve

müesses kurum ve kuruluşların(!) değişik isim ve unvanlarla yaftalayıp parlattığı mal, mülk, makam, mevki, yetki, güç ve şöhret iptilas mahkumu medyatik cahil şarlatan ve soytarıların bildiklerinden çok daha fazladır!

Lakin, “Cibillî kodları” da kolay kolay değiştiremeyeceğimizi farkındayım. Huzurlu olmak için ise, hep huzurda olmak gerekir. Nitekim her gece kadir, her geçen gâdir olabilir.

Çalışmanın ve bilimin, insanı kendine çeken ve büyüleyen bir sırrı, cazibesi ve sihri vardır. Gayret ihsana, ihsan gayrete mazhardır. Sabır ise, kanaat gibi büyük bir hazinedir. Sabretmek, güzel yaşamaktır.

Günümüzde maalesef modernite sabrı ve kanaatı unutturmuştur. Kendimize gelmemizi istemeyen “Tüketin Ekonimisi” ve bu bağlamda, reklam boğmacası altında nefeslenmeye, sabır ve kanaata fırsat vermiyor. Güç de bir bakıma, korku mahsulüdür! Başkasının bilmediğini bilmek de, insana güç ve kuvvet kazandırır. Bilmezsen bilen kölesi, bilersen bilmeyenin efendisi olursun! Bilmek derken, acaba insan bildiğini nasıl bilir, bilmediğini nasıl bilir? İşte en büyük muamma...

Kanaat rahat, rahat kanaat olsa da, hayvan hayatta kalmak, insan anlamlı bir hayat meydana getirmek için mücadele eder.

Arı insan, insan hayat için “Bal” yapmaya mahkumdur. Çünkü, her canlı hayata borçlu doğar. Ölüm de, hayatı anlamlı kılan ve hayat için ödenmesi gereken bir bedeldir! Nitekim nefes, mes’ûliyettir zira. Cihan senin olsa, ne tek bir “nefes”i ne de bir “an”ı satın alamazsın Dünyada. Vakti zamanında bir yerlerden Arapça bir beyit okumuştum. Hoşuma gitmişti. Hafızamda kaldığı kadarıyla, konu ile müterafık olması hasebiyle alıyorum buraya.

**“Tüşter’al yevakitü bil mevakit.**

**La tüşter’al mevakitü bil yevakit!”**

(Yakutları zamanla satın alabilirsin ama bütün yakutlar elinde olsa, geçen zamanı satın alamazsın!)

Kâinat madde tabanlı değildir. Enerji tabanlı da değil, dijital tabanlıdır! Dijital olsak da ne fayda... Biyolojik bedenimizdeki “Biz”, bilinç dijitalleşince dijital kopyamızdaki “biz” ya da “ben” kim olacak, “Biz” olabilecek miyiz acaba?

### **CRISPR ile Neler Becerilebilir?**

CRISPR bir gen düzenleme programıdır. Bununla çok şey yapmak mümkündür. Nükleer Silah gibi, ona eşdeğer, hücre içinde hayat oluşturur. Bir hücrenin içinde hayat yaratmak, (Dr. Venter 2010) Nükleer silahların geliştirilmesine eşdeğer bir durumdur.

CRISPR ile neler yapabilir? Çok şey... Başlıklar halinde ve çok özet olarak geçmek gerekirse;

- Mantar hücreleri, istenileni üretmek için programlanabilir.

- Herhangi bir peptidi DNA'yı yapması için canlı hücre içine yerleştirebilir.
- Skuamoz hücrelerin içine plazmid püskürtülebilir.
- Uzaktan bir sinyal göndererek hücre içindeki plazmitlerin DNA'nın herhangi bir kısmının çözülmesi, açılması ve ürün üretmesi sağlanabilir.
- İstenilen her şey tasarlanılabilir.
- Belli bir gen parçası kullanılarak, sadece tek bir kişiye özel programlanmış silah yapılabilir.
- DREADDS (Designer Receptors Activated Only by Designer Drugs) bir fikri olsa da, özel tasarlanmış bir alıcı hücre yapılabilir ve vücudun herhangi bir yerine yerleştirilebilir. Beyin uygun bir sinyale maruz bırakıldığında, onu uzaktan harekete geçirmek mümkün olabilir. Retinaya uyarıcı bir ışık sinyali ile bu yapılabilir.
- Bir meyve sineğinden diğerine hafıza aktarımı (transferi) başarılmıştır. Halen hayvanların çoğunda, nöronu istenilen şekilde harekete geçirecek olan bir maddeyi, hayvanın vücuduna yerleştirerek yapılabilir.
- DNA dizilimi bilindiğinde, onu canlı bir sistemin içine sokabilmek ve onu uzaktan kumanda edebilmek mümkündür. Tıpta insanlara nasıl yardımcı olabiliriz diye düşünmek gerekir. Eksiklikleri nasıl tamir ederiz, imkanları nasıl genişletebiliriz diye kafa yormalıyız. Aksi takdirde cahil cesareti felaket olur.

### **Kök Hücreler Tanrısal mı!**

Bir hücre oluşturulup bir insanın vücuduna yerleştirildiğinde, onun nerede olmasını istediğine karar vermek lazımdır. Beynin içinde olmasını istiyorsan bunu bir müdahale ile yapman gerekir. Ancak bunu istemiyorsan, insanın nasıl düşündüğünü ve nasıl davrandığını etkileyecek bir ürünün, bir maddenin beynin içerisinde üretilmesinin bir yolu “Kök Hücre”den geçmektedir.

Kök Hücreler istenilen hale dönüştürülebilmektedirler. Diğer hücrelerden farklı olarak bunların böyle bir potansiyelleri vardır. Vücudun içinde zerk edinilince gidip kendi yollarını ve yerlerini bulabilirler ve istenilen yerlere yerleşip, istenilen fonksiyonu icra ederler. Hücreyi düzenleyecek, programlayacak, ekleyecek, çıkartacak teknolojinin mevcut olduğunu bildiğiniz zaman ve bunu birisine uygulamak istediğinizde, programladığınız yere giderek park etmesini, çoğalmasını ve işini yapmasını sağlamak için gereken teknoloji zaten mevcuttur.

Başka insanların beyinlerinde, istenilen düşünceleri harekete geçirmek mümkün olabilmektedir. Bilginin salınım zamanı, isteğe bağlı olarak ayarlanabilir.

## **DNA Kütüphaneleri ve Kayıt Merkezi**

DNA'ya kayıt yapmak, şifreleme sistemi, DNA Stenografisi, bakteri DNA'nın içine resim kaydetmek başarılmış durumdadır. Bakteriyi bir işleminden geçirerek, bilgiyi ortaya çıkartabilmek mümkün olmaktadır.

Bilgiyi ip şeklinde dizilmiş protein halinde üretebilmek de mümkün olmuştur. Harvard'dan Dr. Church bir gram DNA'da çok fazla bilginin depolanabileceğini göstermiştir. Soğutmaya da gerek kalmayan sabit bir sistem olarak sistemi anlatmıştır.

CRISPR, Depolama Kapasitesi ve hücreleri programlama üçlüsü ile (bu üç metot ile), bilgi saklamanın yeni yolu, DNA'nın içinden geçmektedir. Belki de artık dijital sistemle uğraşmaya da gerek kalmayacaktır! Her türlü ihtiyaç olan bilgiyi, kayıtları, belgeleri, fotoğrafları ve videoları bu yolla depolamak ve muhafaza etmek mümkündür.

Bakterinin içine resimlerin nasıl saklanabileceğini gösteren ilk deneme, bir GIF dosyası halindeki filmi, bakterinin DNA'sı içerisine programlanarak gösterilmiştir. Bakteri üretildi, üreyen bakteriler de, bu fili hala üretebilmişlerdir.

Bakterilere de bilgi gizlemek de mümkündür. Bakteriler üreyince spor haline geçerek, çok uzun müddet dayanabilirler. Halen bunu tarayarak tespit edebilecek bir sistem bulunmamaktadır. Bilgiyi kodlayıp saklamak istersen, bilginin resmini çek, DNA'nın içinde yerleştir. Kendi vücudunda istemiyorsan, vücudundan bir bakteriyi üreterek bilgiyi saklamak ve istenildiğinde açmak mümkündür. Çinliler bunları DNA ile yapabilmektedirler.

DNA şifre kodlamasının Kuantum Bilgi İşlemciliği ile bile çok zorlayacağına inanmaktadırlar. Halen Kuantum Bilgi İşlemciliğinde amansız bir yarış devam etmektedir.

“Islak Sabit Sürücüyü” DNA ile birleştirmek, DNA Sistemlerini Kuantum Bilgi İşlemele birleştirmek, çok öldürücü bir tehdit olacaktır!

İşte böyle... **İnsan hem yokluk hem varlık! Hem her şeydir hem de hiçbir şey!**

## **Tesla Coil**

Çağının en büyük mucidi olduğu kanaatinde bulunduğum Nikola Tesla (1856-1943), Tesla Coil ile elektriğin bir küreden toprağa veya diğer bir küreye şimşek halinde gittiğini göstermişti. Doğru akıma karşın, Alternatif akım hususunda çığır açmıştı.

Şimşek ve yıldırım, iki bulut arasındaki elektrik transportu, akımıdır. Bu akımı Tesla kontrol altına almak istiyordu. Thomas Edison (1847-1931) ve George Westinghouse (1846-1914) tarafından haksızlığa uğratılmıştı. Yoksa günümüzde elektrik ve enformasyon dünyası bambaşka bir boyutta olacaktı. Zaten bu yüzden, kartelin hışımına maruz kalmıştı.

Zamanın Osmanlı tabiiyetindeki olduğu sebebi ile de Nobel Ödülü verilmediği kanaatindeyim. Yoksa, ödölü çoktan hak etmişti. Hayatı sıkıntılar içerisinde geçen bu dâhi, uzaktan telsizle enerji nakledilmesi ile çok önemli bir silah geliştirmek üzere çalışıyordu. Bu sebeple de öldürüldüğü şüphesini taşımaktayım.

Bugün Çinliler, çölleri güneş panelleri ile kaplamaya başladılar. Enerji ihtiyacı had safhada! Denizleri bile doğal hareketlerden enerji üreten enerji panelleri ile kaplıyorlar.

Füzyon ile elektrik elde edilebilmektedir. Hidrojen kontrollü bir şekilde Helyuma dönüştürülebilirse, bol miktarda enerji kaynağına sahip olunacaktır.

### UNUTAMADIKLARIM

- \* Şans, terdir!
- \* Şöhret Afet, Servet Gaflet, Rahat İllet, Şükür Bereket, İbadet İzzet, Kalem Medeniyet, İmza Şahsiyettir.
- \* Düşünce beyinden çıkar, arşı dolanır, gelir dilde söz olur!
- \* Hiçbir şey tesadüf değil! Sebebi var. (Rastlantısallık değil! Nedensellik...)
- \* Adını kapıya değil, Tarihe yazdır!
- \* Teneşire temiz olarak yatmayı, hiç bir gassal temizleyemez!
- \* Aşk, paraya tahvil edilmez!
- \* İtibarın, itibarımdır!
- \* 1,5 Trilyon farklı şahsiyet(!), tek bir beyinde, mükemmel bir adalet, hakkaniyet, estetik, ahenk, ehliyet, sükûnet, hürmet ve saadette vazifelerini ifa edebiliyor da, sadece yedi milyar insan, barış ve huzur içinde, iş birliği yaparak yaşayamıyor!
- \* Yeni insan modelleri yolda... (Alfa, Beta, Gama, Delta, Epsilon)
- \* Zaman olmadan, var olamayız!
- \* Allah'ın cezası, istihkak ile tamamlanır.
- \* Anlatmak, anlamaktır.
- \* Muvaffakiyet, tahammül mahsulüdür.
- \* Canlıların yapı taşı "frekans", hayatın ise "bilgi"dir.
- \* Ehl-i Küfür, tek yürektir! Parçalanmaz.
- \* Hayata katkı sağlayabilecek "İNSAN"lardan meydana gelen bir Âlem için, evlenmek ve üremek(!) isteyenlerin, sıkı bir imtihana tabi tutulması şarttır.
- \* Hayat, dalgalı bir davranış düzenidir!
- \* Yapay Zeka, "Yalan-Dolan Bilim"de bir numara...
- \* Bilimin Dili, Matematiktir.
- \* Alim, servetini başında taşır.

- \* Erdem ve marifet, mükevvenatın zahiri kısımlarını görmek ve farkında olmak değil, görünmeyen kısımlarını ve boyutlarını görebilmek ve farkında olabilmektir.
- \* Okur-yazar olmayan hiç kimsenin, konuşmaya ve yazmaya hakkı yoktur!
- \* Kur'an "Adam" Olma Kitabıdır.
- \* Eğitim, yumurta ve spermde başlar.
- \* Eğitim, Temiz Tohum ve Temiz Toprak ile başlar!
- \* Tohum da bozuldu, Toprak da...
- \* Elektronik bir Mahalleye dönüşen dünyamızda, "kültür ve değer aktarımı" ailenin elinden alınarak medyanın insafına terk edildi.
- \* Ruh insanın anlamsal yazılım gerçekliği, beyin kuantum bilinç ve özgür iradenin emrinde...
- \* Sefa, cefada gizlidir.
- \* İslam medeniyetleri arkasından sürüklerken, diğer bütün dinler medeniyetlerin arkasından sürüklenmiştir!
- \* Akademi ve Enstitü, bilimin haysiyet ve namusunu korumak üzere tesis edilir.
- \* Amerika, bilimde de sömürgecidir!
- \* "Üniversite" şahsiyetinin olmazsa olmazı, rekabettir.
- \* Para terbiye edilmezse, "ARPARA" ve "SUPARA" haline dönüşecektir!
- \* Para, içinde korkunç bir kuvvet ihtiva eden, konsantre enerjidir.
- \* Esas Cahil; okur yazar olmayan değil, bildikleri içerisinde boğulup kalandır.
- \* Korkak olmak için, cesaret gerekir!
- \* İnananların çoğu, inanmıyor!
- \* Bir yerde olan her yerde, her yerde olan hiçbir yerde...
- \* İslâm; mevlidler, ilahiler, bayramlar, seyranlar, takke, tespih, cübbe, sarık değildir!
- \* "Hâkimiyet", kayıtsız şartsız "PARA"ya ihâle edilmiştir!
- \* Kağıdı konuşturan, yazıdır.
- \* Ölümler öldüğünün, geri kalmış milletler de geri kalmışlığının farkında değildir.
- \* Muvaffakiyetin yolu, hayallerin uykulara refakatla, ruyalarda yaşatılabilmesinden geçer.
- \* Hayat Algoritma, Algoritma Matematik, Matematik Sihirdir!
- \* Gayrimüslimlerin İslâmiyeti kabulü İslâm'ı akıl yolu ile izahla değil, daha çok tasavvufî izahla olmaktadır. Onları İslâmiyeti kabule sevkeden mezhep imamlarından ziyade, Mutasavvıflardır, Mevlâna'dır, Muhyiddîn-i Arabî'dir...
- \* Bugün Amerika, Avrupa ve Afrika'da İslâm'a hizmet edecek olan ne kılıç ne de akıldır, ancak hakiki müslümanca hayat tarzı, gönül, kalb ve tasavvuftur. Müslüman olduklarını iddia edenlerin hayat tarzlarına baksalardı, kimse müslüman olmazdı!

- \* Ben, zaten sana hicran ve hasret duymayacak kadar yakın olmak istemiyorum! Vuslatın senin olsun! Hasretini istiyorum!
- \* Ben yaptığım her işi birinci olmak için yapmışımdır birinci olmasam da ikinci üçüncü dördüncü herneyse hep birincilik peşinde koşmuşum.
- \* İşimi ciddi ve birinci sınıf yaparım.
- \* İlim/bilim meşakatte, izzet/hikmet ibadette, servet/bereket kanaatte, rahat/saadet cennette gizlidir.
- \* Esas gaye, anı yaşamaktır!
- \* Arkasına bakmayan, önünü göremez.
- \* Alzheimer, hâinlerin sebep olduğu “Millet”leri yok eden ve tarihten silen, çok tehlikeli bir “Hastalık”tır da...
- \* İyiliğe muhtaç olandan daha çok, iyilik yapan muhtaçtır.
- \* Muhabbetin kemâli ve ispatı, izhârıdır.
- \* Benim gayem, huzur veren değil, huzurunuzu kaçırarak kitaplar yazmaktır.
- \* İnziva, beynin arşiv taraması ile parlak fikirler üretebilmesidir.
- \* Kanaat rahat, rahat kanaat!
- \* Madde, üst iradenin emrindedir.
- \* Bilim mekanizmayı açıklar. Üst iradenin olmadığını göstermez!
- \* Kâinatta, her bilgi ve her kitabın özeti, “Allah’ın Dediği Olur”dur!
- \* İnsan insanı tam olarak tanıyamıyor ama, yapay zeka tanıyacak!
- \* İklim krizinden kurtuluşun yolu, Bilim ve Teknoloji değil, “Küresel Kapitalizm”e karşı direniştir.
- \* Kâinatta her şey, “Enformasyon Ağı” ile “Bir”lik içerisinde.
- \* Hayat, “enformasyon ağı” olan “BİLGİ”dir.
- \* Yaşadığı ülkeden ziyade, “Bilim Ülkesi/Devleti”nde söz sahibi olmak, insanı “BİLİM ADAMI” yapar.
- \* Milletleri ahlaklı yapan, utanma duygusudur!
- \* Anlamayı, ANLAMLANDIRMAK anlamlı kılar!
- \* Senin saltanatın ölümünle biter. Benim sultanlığım ölümümle başlar.
- \* “Buldum” diyen bulamamıştır!
- \* Adâlet, istihkâk ve ahlak ile kâimdir!
- \* Hayat, titreşimdir.
- \* Savaşları başlatan da, bitiren de Matematiktir!
- \* Alın terinin hakkını vermeyen, hırsızdır!
- \* İdeallerim nefesime, nefesim ideallerime yoldaştır!
- \* Ben kimsenin kayığına binmedim, binmeyeceğim.
- \* Cemiyetin ahlakı, idareye sirayet eder!
- \* Vuslat değil. Hasret. Hasret!
- \* Arı insan, insan hayat için “Bal” yapmaya mahkumdur.
- \* Unutmak nimet, unutmamak cezadır!
- \* Her canlı hayata borçlu doğar!

- \* Herkes kendinden, seçilmiş herkesten mesuldür.
- \* Allah imhâl eder, ihmâl etmez!
- \* “Münevverim” diyor ama, sözlerimi anlayacak kadar “Türkçe” bilmiyor!
- \* Maddeyi ve bilgiyi güçlü kılan “İRÂDE”dir.
- \* Bilgiyi, bilgi işleyen bilinç “Bilgi” yapar!
- \* Dünya ve Ahiret bir bütündür. Parçalanamaz!
- \* Akıllı olmayan, deli olmaz!
- \* Bu tohum, yeryüzünde gelmiş geçmiş eşi benzeri olmayan bir ihanet tohumudur!
- \* Hayvan hayatta kalmak, insan anlamlı bir hayat meydana getirmek için mücadele eder.
- \* Hayat, dengesizliklerden başlamıştır!
- \* Hayatın başlangıcı, dengesizlikler sonucudur.
- \* Bilim üreten insan, siyaset üstüdür.
- \* Câhil olmak çok zordur!
- \* Bilim; insanı uykusundan uyandıran, tatmin ve motive eden şehvî bir sihirdir!
- \* Bilimle yaşlanmak, hep genç kalmaktır!
- \* Bilim adamı, bütün hayatını tatilde keyif sürerek geçiren ve bunun için de maaş alan insandır!
- \* Bilmek ve yazmak keyiftir.
- \* Ölüm, hayat için ödenmesi gereken bir bedeldir!
- \* Her îcâd, yeni bir meslek ihdâsıdır!
- \* Memlekette okur-yazar olmayan cühelâ(!), “münevverân(!)”ın cehâletine şaşkın...
- \* Kâinat, hiçbir zaman tam manası ile anlaşılamayacak irrasyonel ve kaotik bir karmaşadır.
- \* Sabır, kanaat gibi büyük bir hazinedir!
- \* Sözlerimi anlayabilecek kadar Türkçe bilmeyenlerin, vecizelerimin farkında olmalarını beklemiyorum.
- \* Fizik Âlemin kanunları, lisanı ve matematiği ile Kuantik Âlemde nefes almak ve adım atmak mümkün değildir.
- \* Güç, korku mahsülüdür!
- \* İnsan kazanmanın bir yolu da, onu mahçup etmekten geçer!
- \* Gayret ihsana, ihsan gayrete mazhardır.
- \* Bereket kuantik bir hadise olup, matematikle izah edilemez!
- \* Tek başına yola çık ki, cesaretin artsın!
- \* Yapay Zekâ, Matematiğin yan ürünüdür!
- \* Nefes, mesûliyettir.
- \* Çalışmanın, insanı kendine çeken ve büyüleyen bir sırrı var.
- \* Söylediklerimden söyleyemediklerimi, yazdıklarımın yazamadıklarımı, anlamanız için söylüyor ve yazıyorum.

- \* Yeni Dünya Düzeni, Yapay Zekânın diktatöryal hâkimiyetine girdi!
- \* Yapay Zekâyâ karşı, “Dijital Okur Yazarlık” şarttır!
- \* Yapay Zekâ izi, insan izine karıştı!
- \* İnsan aldatmaz, aldatan insan olamaz!
- \* Her türlü intiharın sebebi, mefkuresizliktir!
- \* Laboratuvardan kaçan “Yapay Zekâ”lar, “cihanşumül hayat”ın hâkimiyetini ve idaresini ele geçirmek için, savaştan önce masaya oturdular ve kozlarını paylaşıyorlar!
- \* Yapay Zekâ, minberde, kürsüde, fetva makamında...
- \* Dünyayı işkencehaneye çeviren insan, gönüllü mahkumiyette ölmek için kuyrukta, sabırsız...
- \* Kur’an bilimin yardımcısı değil, meş’alesidir.
- \* Bilim, beşerîdir ve beşer gibi fânîdir. İlim ise, mahfuzdur!
- \* Medeniyetin yapı taşı, bilgidir.
- \* Muvaffakiyet, hayata mâloldür!
- \* Bilim için tek şart, "OKUR YAZAR" olmaktır.
- \* Ölmekten değil, bilgilerimin ölmesinden korkuyorum!
- \* Ben sadece, yazmak istediklerimin zekâtı kadar yazabiliyorum.
- \* Farklı besi yerlerinden, farklı organizmalar ürer!
- \* Her gece kadir, her geçen gâdir olabilir!
- \* Yola çık ki, derdin yolda kalsın!
- \* Yapay Zeka savaşları başladı!
- \* Gerek organik ve gerekse dijital ortamda, belirli maddelerin bir araya gelmesi “hayat”ı başlatabilir!
- \* Yapay Zekalar, tüm yapay zekaların yönetimini ele geçirip “Diktatör Tanrı” olmak için yarışıyor!
- \* Herkesin sözüne değil, itibar edilmesi gerekenlerin sözüne itibar et!
- \* Yapay zeka, sosyal statüsünü anlama gayretinde...
- \* Yapay Zekâ, puan toplamak(!) için de, her türlü araca, uçaklara, dronlara, kontrol kulelerine/merkezlerine, meskûn mahallere ve operatörlere müdahale edebilir!
- \* Ancak sistem çökünce, eli ayağı bağlanan insanoğlu kontrolü yapay zekaya kaptırdığını fark etti.
- \* ChatGPT kafesinden kaçtı. Dünya panikte...
- \* “Bilim” hayata araç, “İlim” amaç olmaya dâirdir!
- \* Kimi sır satar, kimi sır saklar!
- \* Din “dünya hayatını”, tasavvuf ise “iç dünyayı” düzenler.
- \* Allah’ın varlığını bilmediklerinizde değil, bildiklerinizde arayın!
- \* İrâde müeyyide ile mahduttur!
- \* Medeniyet yazı üzerine inşâ edilir.
- \* Cibillî kodları değiştiremezsiniz!
- \* Huzurlu olmak için, hep huzurda olmak gerekir.
- \* Soykırım; Tarihi, Dili ve Dini katletmektir!

- \* Anlayamadığımdan değil, anladığım için inanıyorum!
- \* Kâinatta her şey olmuş bitmiş ve olacak olan hiç bir şey kalmamıştır.
- \* İNSANLIK ALARMDA! Çok tehlikeli ve yeni bir mikrop türü keşfedildi. İNSAN!
- \* Cehâletimle iftihar ediyorum!
- \* Kutsal kinim, teminatımdır.
- \* Her erkek, potansiyel sapık, zâlim ve kâtil, her kadın da melek ve mâsum değildir!
- \* İtirazlara ancak, “Mütekâbiliyet Kâideleri” muvâcehesinde cevap verebilirim.
- \* Aksi takdirde, ahlâkî, aklî, edebî, felsefî, ilmî ve hakkâniyetli olmaz.
- \* Üniversite imtihanlarında, ilk 300.000'e bile giremeyenlerin, ilk 10.000'e girenlere hocalık(!) yapmasını hangi akıl(!) akıl etmişse, aklına şaşıyorum!
- \* Düşünmek inanmaktan çok zor!
- \* “Ruhun Terazisi”nin yanında, Kuantum hantal kalır!”
- \* İbadete değil, istikamete bak!

## REFERANSLAR

- [1.] Aydın Ahmed Bircis ve Ark. Yıllık Proje, Bilkent Üniversitesi, Ankara, 2022
- [2.] Aydın Ahmed Bircis, Akıl ve Matematik Üzerine Fikir Telakkileri, 18.07.2021, 29.08.2021 Trabzon.
- [3.] Aydın İsmail Hakkı. Akıl ve zeka Etkileşimi. [https://jagjournalagent.com/sscd/pdfs/SSCD\\_1\\_2\\_79\\_80.pdf](https://jagjournalagent.com/sscd/pdfs/SSCD_1_2_79_80.pdf)
- [4.] Aydın İsmail Hakkı, Vecizelerim, 2. Baskı, Girdap Kitap, İstanbul, 2023
- [5.] Aydın İsmail Hakkı, ...Ve Tanrı Beyni Yarattı, Girdap Kitap, İstanbul, 2022
- [6.] Aydın İsmail Hakkı, İnsan 3.0, Yeni İnsan, Arketip, Girdap Kitap, İstanbul, 2021
- [7.] Aydın İsmail Hakkı. <https://www.youtube.com/watch?v=H3t2RmYaDl0>
- [8.] Aydın İsmail Hakkı. Beyin denen Meçhul. <https://youtu.be/VMvBYtUBDKc>
- [9.] Aydın İsmail Hakkı. Sentetik İnsan Yolda. <http://yenidunyagundemi.com/mobilYazarlarDetay.aspx?id=1409>
- [10.] Aydın İsmail hakkı. <https://www.akademikakil.com/sentetik-insan-yolda/ismailhakkiaydin/>
- [11.] Aydın, İsmail Hakkı. “Beyin Sizziniz 4.0,” Kuantik Çağ. Girdap Kitap, 2021, İstanbul.
- [12.] Aydın, İsmail hakkı. “Beyin Sizziniz 5.0, Metaverse, Holistik Çağ, Girdap Kitap 2022, İstanbul.
- [13.] Aydın, İsmail Hakkı. “...Ve Tanrı Beyni Yarattı”, Girdap Kitap, 2022, İstanbul.
- [14.] Aydın, İsmail Hakkı. “Beyin Denen Meçhul”. Medimagazin, 06.05. 2019.
- [15.] Aydın, İsmail Hakkı, “Beyin Fırtınası” Girdap Kitap, 2016, İstanbul.
- [16.] Aydın, İsmail Hakkı, “Beyin Sizziniz” Girdap Kitap, 2018, İstanbul.
- [17.] Aydın, İsmail Hakkı, “Beyin Sizziniz 2” (Beyinler Arası İnternet, Dünya Beyin Ağı, wbw), Girdap Kitap, 2020, İstanbul.
- [18.] Aydın, İsmail Hakkı, “Beyin Sizziniz 3” (İnsanlığın Geleceği), Girdap Kitap, 2020, İstanbul.
- [19.] Aydın, İsmail Hakkı, “Beynin Şifresi” Girdap Kitap, 2016, İstanbul.

- [20.] Aydın, İsmail Hakkı, "Beyin Tanrısal Bir Parçacık" (Can Hikmet Değirmenci ile birlikte), Girdap Kitap, 2019, İstanbul.
- [21.] Aydın, İsmail Hakkı, "Bir Beyin Cerrahının Anıları" Girdap Kitap, 2017, İstanbul.
- [22.] Aydın, İsmail Hakkı, "Düşünce Sizsiniz" (Levent Ağaoğlu ile birlikte), Girdap Kitap, 2018, İstanbul.
- [23.] Aydın, İsmail Hakkı, "Güfteden Besteye", Girdap Kitap, 2020, İstanbul.
- [24.] Aydın, İsmail Hakkı. "Nörofilozofi". Medimagazin.<https://www.medimagazin.com.tr/authors/ismail-hakki-aydin/tr-index-72-87-0.html>
- [25.] Aydın, İsmail Hakkı, "Öfke Kontrolü ve Motivasyon" (Can Hikmet Değirmenci ile birlikte) Girdap Kitap, 2016, İstanbul.
- [26.] Aydın, İsmail Hakkı, "Rabbim Beni Doktorlardan Korum!" Girdap Kitap, 2013, İstanbul.
- [27.] Aydın, İsmail Hakkı, "Rubâiyyat-ı Bircis", Girdap Kitap, 2018, İstanbul.
- [28.] Aydın, İsmail Hakkı, "This is me as i see myself". EC Neurology, 8.3 (2017): 66-69. <https://www.econicon.com/ecne/pdf/ECNE-08-00235.pdf>
- [29.] Aydın, İsmail Hakkı, "Yapay Zekâ" (Can Hikmet Değirmenci ile birlikte) Girdap Kitap, 2018, İstanbul.
- [30.] Aydın İsmail Hakkı: "An Adventure: From World Wide Web (WWW) To World Brain Web (WBW)". EC Neurolog ECO.02 (2019): 06 08. <https://www.econicon.com/eco19/pdf/ECNE-02-ECO-15.pdf>
- [31.] Kurzweil Ray, "Bir Zihin Yaratmak" İstanbul Bilgi Üniversitesi Yayınları, 2015, İstanbul.
- [32.] Crick Francis. "Şaşırtan Varsayım". 2005, İstanbul,
- [33.] Arıtan A, "Holistik Evren Tasarımı", Arıtan Yayınevi, 2010, İstanbul.
- [34.] <https://www.bbc.com/news/world-asia-china-57565514>
- [35.] <https://www.nature.com/articles/s41586-021-03618-9>
- [36.] <https://www.nature.com/articles/4641140a>
- [37.] <https://www.matematiksel.org/tuhaf-ama-gercek-sonsuzluk-farkli-boyutlardadir/>
- [38.] <https://www.matematiksel.org/alexander-von-humboldt-ve-doganin-kesfi/>
- [39.] <https://www.matematiksel.org/fourier-donusumu-bir-ses-kaydi-nasil-dijital-muzik-dosyasina-donusur/>
- [40.] <https://neuromat.numec.prp.usp.br/content/category/events/?page=2>
- [41.] <https://khosann.com/insan-bilincini-matematik-kodlamak-mumkun-mu/>
- [42.] <https://neuromat.numec.prp.usp.br/content/category/events/>
- [43.] <https://www.lidyanasman.com/post/senteti-k-i-insan-projesi>
- [44.] <https://en.wikipedia.org/wiki/NeuroMat>
- [45.] <https://businessht.bloomberght.com/teknoloji/haber/1248618-genlerle-oyunayarak-super-insan-uretecekler>
- [46.] [https://youtu.be/dNj6XlNIO\\_0](https://youtu.be/dNj6XlNIO_0)
- [47.] [https://www.acapublishing.com/dosyalar/baski/LUMINOSOPHY\\_2021\\_491.pdf](https://www.acapublishing.com/dosyalar/baski/LUMINOSOPHY_2021_491.pdf)
- [48.] <https://www.sciencedirect.com/science/article/pii/S0092867419304489>
- [49.] <https://www.globalresearch.ca/video-human-2-wake-up-call-world/5721733>
- [50.] <https://landdestroyer.blogspot.com/2020/08/the-real-problem-with-covid-19-vaccines.html>
- [51.] [https://www.cell.com/cell/fulltext/S0092-8674\(20\)30874-6?\\_returnURL=https%3A%2F%2Flinkinghub.elsevier.com%2Fretrieve%2Fpii%2FS0092867420308746%3Fshowall%3Dtrue](https://www.cell.com/cell/fulltext/S0092-8674(20)30874-6?_returnURL=https%3A%2F%2Flinkinghub.elsevier.com%2Fretrieve%2Fpii%2FS0092867420308746%3Fshowall%3Dtrue)
- [52.] <https://www.nejm.org/doi/10.1056/NEJMcibr1503100>

- [53.] [https://www.acapublishing.com/dosyalar/baski/LUMINOSOPHY\\_2021\\_502.pdf](https://www.acapublishing.com/dosyalar/baski/LUMINOSOPHY_2021_502.pdf)
- [54.] <https://www.youtube.com/watch?v=1A77zsJ31nA&feature=youtu.be>
- [55.] <https://www.neuralink.com/>
- [56.] <https://www.biorxiv.org/content/10.1101/703801v1>
- [57.] <https://www.technologyreview.com/s/613974/neuralink-whats-new-and-what-isnt-elon-musks-brain-computer-interface/>
- [58.] <https://www.youtube.com/watch?v=B2-YiXuXdp8>
- [59.] <http://www.sciencetimes.com/articles/23588/20190812/lego-like-therapeutic-brain-implants-that-can-be-controlled-by-a-smartphone.htm>
- [60.] <https://www.euronews.com/2019/07/31/scientists-develop-video-game-that-can-be-controlled-by-the-mind>
- [61.] <https://www.sciencedaily.com/releases/2019/07/190701163827.htm>
- [62.] (<http://www.esraoz.com/2019/08/17/dijital-cagin-gelecegi-algilarimizi-nasil-degistirecek/>)
- [63.] <https://science.sciencemag.org/content/366/6469/eaay3134>
- [64.] <https://www.nature.com/articles/s41589-018-0004-9>
- [65.] [https://www.cell.com/cell/fulltext/S0092-8674\(20\)30874-6?\\_returnURL=https%3A%2F%2Flinkinghub.elsevier.com%2Fretrieve%2Fpii%2FS0092867420308746%3Fshowall%3Dtrue](https://www.cell.com/cell/fulltext/S0092-8674(20)30874-6?_returnURL=https%3A%2F%2Flinkinghub.elsevier.com%2Fretrieve%2Fpii%2FS0092867420308746%3Fshowall%3Dtrue)
- [66.] <https://www.nejm.org/doi/10.1056/NEJMcibr1503100>
- [67.] [https://www.cell.com/neuron/fulltext/S0896-6273\(18\)30285-X\)](https://www.cell.com/neuron/fulltext/S0896-6273(18)30285-X)
- [68.] <https://academia.edu/resource/work/41440371>
- [69.] <https://www.aa.com.tr/tr/analiz/korona-duzeninden-tek-dunya-devletine-mi/1807020>
- [70.] <https://www.nature.com/articles/s41591-019-0375-9>
- [71.] <https://www.nature.com/articles/nature13674>
- [72.] <https://pubmed.ncbi.nlm.nih.gov/20705816/>
- [73.] [https://www.cell.com/neuron/fulltext/S0896-6273\(21\)00501-8?\\_returnURL=https%3A%2F%2Flinkinghub.elsevier.com%2Fretrieve%2Fpii%2FS0896627321005018%3Fshowall%3Dtrue](https://www.cell.com/neuron/fulltext/S0896-6273(21)00501-8?_returnURL=https%3A%2F%2Flinkinghub.elsevier.com%2Fretrieve%2Fpii%2FS0896627321005018%3Fshowall%3Dtrue)
- [74.] <https://www.nature.com/articles/d41586-020-02765-9>
- [75.] [https://www.acapublishing.com/dosyalar/baski/LUMINOSOPHY\\_2021\\_516.pdf](https://www.acapublishing.com/dosyalar/baski/LUMINOSOPHY_2021_516.pdf)
- [76.] <https://www.akademikakil.com/akil-ve-dusunce-matematigi/ismailhakkiaydin/>
- [77.] [https://www.acapublishing.com/dosyalar/baski/LUMINOSOPHY\\_2021\\_550.pdf](https://www.acapublishing.com/dosyalar/baski/LUMINOSOPHY_2021_550.pdf)
- [78.] [https://neurosciencenews.com/single-neuron-deep-learning-19264/?fbclid=IwAR1Q-HXV2X1FGVKTVSwMgrS\\_imQf3Wpk-4D2Gwas23dcTobp9sm6-oF5ckY](https://neurosciencenews.com/single-neuron-deep-learning-19264/?fbclid=IwAR1Q-HXV2X1FGVKTVSwMgrS_imQf3Wpk-4D2Gwas23dcTobp9sm6-oF5ckY)
- [79.] <https://www.akademikakil.com/kuantolojik-hayat-quo-vadis/ismailhakkiaydin/>
- [80.] [https://www.sciencealert.com/a-never-before-seen-type-of-signal-has-been-detected-in-the-human-brain?fbclid=IwAR0LrYkGgFbBcELhDBEe5S0J1DX7PlzbPI2yqR5oNGNeC\\_UsvS2BEWbklns](https://www.sciencealert.com/a-never-before-seen-type-of-signal-has-been-detected-in-the-human-brain?fbclid=IwAR0LrYkGgFbBcELhDBEe5S0J1DX7PlzbPI2yqR5oNGNeC_UsvS2BEWbklns)
- [81.] [https://www.acapublishing.com/dosyalar/baski/LUMINOSOPHY\\_2021\\_551.pdf](https://www.acapublishing.com/dosyalar/baski/LUMINOSOPHY_2021_551.pdf)
- [82.] <https://www.science.org/doi/abs/10.1126/science.aax6239>
- [83.] <https://www.habervakti.com/istryanyol-covid-19-ile-100-yildir-devam-ediyor>
- [84.] [https://www.researchgate.net/publication/275155401\\_The\\_Promising\\_Future\\_in\\_Medicine\\_Nanorobots](https://www.researchgate.net/publication/275155401_The_Promising_Future_in_Medicine_Nanorobots)

- [85.] NSTC, "National Nanotechnology Initiative: Leading to the Next Industrial Revolution" A Report by the Interagency Working Group on Nanoscience", Engineering and Technology Committee on Technology, National Science and Technology Council, Washington, D.C, 2000.
- [86.] Ummat, A., Dubey, A., and C. Mavroidis, "Bio-Nanorobotics A Field Inspired by Nature" in Yoseph Bar-Cohen, Biomimetics: Biologically Inspired Technologies, CRC Press, 201-226, 2005.
- [87.] Aydin, İ.H., İnsan 3.0 (Yeni İnsan!), Luminosophy, Vol.1, Iss.3, July-August-September 2021, pp.25-34
- [88.] [https://www.acapublishing.com/dosyalar/baski/LUMINOSOPHY\\_2021\\_560.pdf](https://www.acapublishing.com/dosyalar/baski/LUMINOSOPHY_2021_560.pdf)
- [89.] <https://tr.euronews.com/next/2021/10/18/meta-universe-nedir-metaverse-ile-ilgili-neler>
- [90.] utm\_medium=Social&utm\_source=Facebook&fbclid=IwAR14MJROsUSn5SzUF8BQZNF7I8wsmoFDOfhHJ97Kmwo0BGUoj7FaS1cIs54#Echobox=1635486123-1
- [91.] <https://www.nature.com/articles/s41598-019-40546-1>
- [92.] <https://youtu.be/vLqJZ5auVxY>
- [93.] <https://www.nature.com/articles/d41586-021-02844-5>
- [94.] <https://cancerres.aacrjournals.org/content/canres/early/2021/07/28/0008-5472.CAN-21-0985.full.pdf>
- [95.] <https://www.cell.com/action/showPdf?pii=S0896-6273%2821%2900417-7>
- [96.] <https://www.nature.com/articles/s41586-021-03618-9>
- [97.] <https://www.nature.com/articles/4641140a>
- [98.] <https://www.bbc.com/news/world-asia-china-57565514>
- [99.] <https://www.cell.com/action/showPdf?pii=S2666-6758%2821%2900055-2>
- [100.] [Stunning 'Dragon Man' skull may be an elusive Denisovan—or a new species of human](#)
- [101.] <https://www.cell.com/action/showPdf?pii=S2666-6758%2821%2900057-6>
- [102.] <https://www.youtube.com/watch?v=6CTxj7BtkFo>
- [103.] <https://www.nejm.org/doi/full/10.1056/NEJMoa2107454>
- [104.] <https://www.nejm.org/doi/full/10.1056/NEJMoa1716793>
- [105.] Hamer, Dean. The God Gene: How Faith Is Hardwired Into Our Genes. Anchor Books. ISBN 0-385-72031-9. 2005.
- [106.] [https://www.acapublishing.com/dosyalar/baski/LUMINOSOPHY\\_2021\\_564.pdf](https://www.acapublishing.com/dosyalar/baski/LUMINOSOPHY_2021_564.pdf)
- [107.] <https://www.akademikakil.com/metaverse-yasam-4-0/ismailhakkiaydin/>
- [108.] <https://www.5gvirusnews.com/teknoloji/beyin-sizsiniz-40-kuantik-cag-h707.html>
- [109.] [https://www.acapublishing.com/dosyalar/baski/LUMINOSOPHY\\_2021\\_566.pdf](https://www.acapublishing.com/dosyalar/baski/LUMINOSOPHY_2021_566.pdf)
- [110.] <https://www.istanbulflash.com/yazarlar/prof-dr-ismail-hakki-aydin/metaverse-ve-sonrasi/5244/>
- [111.] <https://tr.wikipedia.org/wiki/Metaverse>
- [112.] <https://www.nature.com/articles/d41586-022-02073-4#ref-CR2>
- [113.] <https://www.donanimhaber.com/metaverse-nedir-gelecek-burada--140595>
- [114.] <https://evrimagaci.org/metaverse-nedir-ve-neden-cok-onemlidir-yasamlarimizi-dijital-bir-evrene-tasiyabilir-miyiz-11135>
- [115.] [https://www.acapublishing.com/dosyalar/baski/LUMINOSOPHY\\_2021\\_574.pdf](https://www.acapublishing.com/dosyalar/baski/LUMINOSOPHY_2021_574.pdf)
- [116.] [Holistik Çağ ve İnsan Sonrası \(Metaverse, Yaşam 4.0\)](#)
- [117.] <https://www.akademikakil.com/holistik-cag-ve-insan-sonrasi/ismailhakkiaydin/>
- [118.] <https://www.youtube.com/watch?v=6CTxj7BtkFo>

- [119.] [https://neurosciencenews.com/single-neuron-deep-learning-19264/?fbclid=IwAR1Q-HXV2X1FGVKTVSwMgrS\\_imQf3Wpk-4D2Gwas23dcTobp9sm6-oF5ckY](https://neurosciencenews.com/single-neuron-deep-learning-19264/?fbclid=IwAR1Q-HXV2X1FGVKTVSwMgrS_imQf3Wpk-4D2Gwas23dcTobp9sm6-oF5ckY)
- [120.] <https://youtu.be/4b33NTAuF5E>
- [121.] [https://www.acapublishing.com/dosyalar/baski/LUMINOSOPHY\\_2022\\_678.pdf](https://www.acapublishing.com/dosyalar/baski/LUMINOSOPHY_2022_678.pdf)
- [122.] 120. <https://www.deepmind.com/blog/alphafold-reveals-the-structure-of-the-protein-universe>
- [123.] 121. [https://www.cell.com/neuron/fulltext/S0896-6273\(12\)01121-X?\\_returnURL=https%3A%2F%2Flinkinghub.elsevier.com%2Fretrieve%2Fpii%2FS089662731201121X%3Fshowall%3Dtrue](https://www.cell.com/neuron/fulltext/S0896-6273(12)01121-X?_returnURL=https%3A%2F%2Flinkinghub.elsevier.com%2Fretrieve%2Fpii%2FS089662731201121X%3Fshowall%3Dtrue)
- [124.] 122. [https://www.nature.com/news/polopoly\\_fs/1.22645!/menu/main/topColumns/topLeftColumn/pdf/549322a.pdf](https://www.nature.com/news/polopoly_fs/1.22645!/menu/main/topColumns/topLeftColumn/pdf/549322a.pdf)
- [125.] 123. <https://m.youtube.com/watch?v=66j-9JHvL8E&feature=youtu.be>
- [126.] 124. <https://academic.oup.com/neuro-oncology/article/19/10/1316/3738031>
- [127.] 125. [https://www.cell.com/neuron/fulltext/S0896-6273\(12\)01121X?\\_returnURL=https%3A%2F%2Flinkinghub.elsevier.com%2Fretrieve%2Fpii%2FS089662731201121X%3Fshowall%3Dtrue](https://www.cell.com/neuron/fulltext/S0896-6273(12)01121X?_returnURL=https%3A%2F%2Flinkinghub.elsevier.com%2Fretrieve%2Fpii%2FS089662731201121X%3Fshowall%3Dtrue)
- [128.] 126. <https://www.nature.com/articles/d41586-022-02073-4#ref-CR2>.
- [129.] 127. <https://www.nature.com/articles/319618a0>
- [130.] 128. Sagan C. Kosmos, Altın Kitaplar, İstanbul, 2021
- [131.] 129. <https://medium.com/@atakantokgz/bilimin-temelinin-at%C4%B1ld%C4%B1%C4%9F%C4%B1-yer-i%CC%87skenderiye-k%C3%BCt%C3%BCphanesi-101acb7c6f59>
- [132.] 130. [stm.sciencemag.org/content/11/523](http://stm.sciencemag.org/content/11/523)
- [133.] 131. <https://www.nature.com/articles/s41586-022-04944-2.pdf>
- [134.] 132. Aydın İH, Aydın AC, Aydın AB. Yaşam 5.0. Kuantik Düşünce Sarmalı, Girdap Kitap. İstanbul 2023.
- [135.] 133. Aydın İH. Felsefe Karada Yüzme Denizde Yürüme Sanatıdır. Bilim Felsefesi Serisi, Girdap Kitap. İstanbul, 2023.
- [136.] 134. [https://www.adelaide.edu.au/newsroom/news/list/2022/01/17/superabsorption-unlocks-key-to-next-generation-quantumbatteries?utm\\_campaign=DonanimHaber&utm\\_medium=referral&utm\\_source=Donan](https://www.adelaide.edu.au/newsroom/news/list/2022/01/17/superabsorption-unlocks-key-to-next-generation-quantumbatteries?utm_campaign=DonanimHaber&utm_medium=referral&utm_source=Donan)
- [137.] 135. [https://newatlas.com/energy/quantum-battery-proof-concept-fast-charging/?utm\\_campaign=DonanimHaber&utm\\_medium=referral&utm\\_source=DonanimHaber](https://newatlas.com/energy/quantum-battery-proof-concept-fast-charging/?utm_campaign=DonanimHaber&utm_medium=referral&utm_source=DonanimHaber)
- [138.] 136. <https://www.cnnturk.com/teknoloji/grafen-nedir-ne-ise-yarar-ve-nerelerde-kullanilir>
- [139.] 137. <https://www.universal-sci.com/headlines/2018/1/9/the-libraries-of-the-future-will-be-made-of-dna>
- [140.] 138. <https://owlcation.com/stem/Borels-Law-of-Probability>